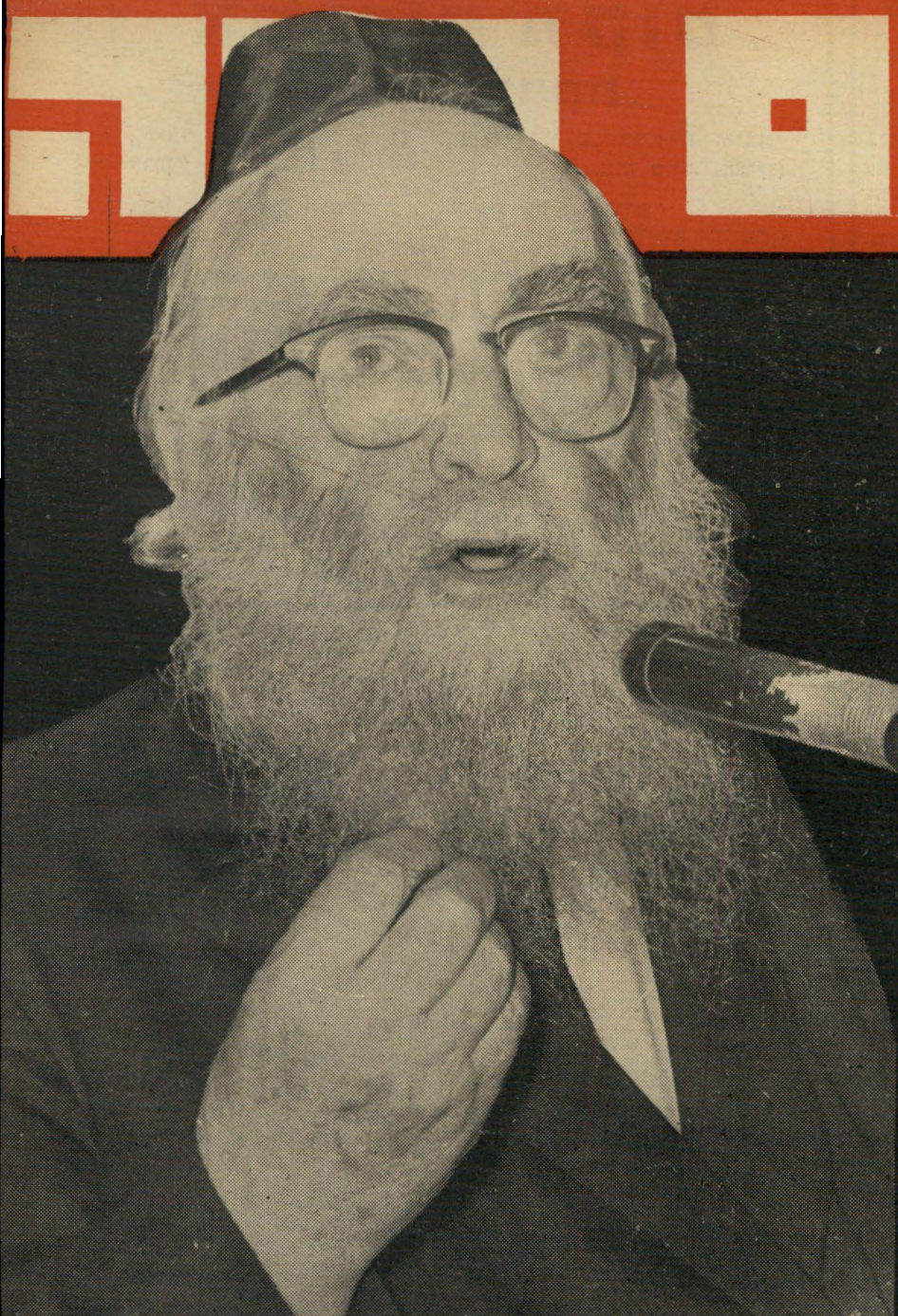

הרב
אונטרמן
ביזה
את מישרת
הרב הראשי

טיוול לבנים

שלא נבדא

המהדורה השנייה של השבוע יומן אירועים, ששודרה בטלוויזיה הישראלית במוצאי-שבת השבוע, הגישה רפורטג'ה עיתונאית מרתקת, על מצוד שערכו אנשי מדור הסמים במשטרת תל-אביב על ספקי הסמים ברחוב לבנדה, ועל תפיסתם של מחששה וסוחרי סמים. הטלוויזיה הגיעה למקום, כמובן, לפי הזמנתם של השוטרים שתיכננו את המיבצע. כדאי להוסיף כמה פרטים לאלה שצפו בכתבה מעניינת זו, כדי להשלים את התמונה.

הרבה לפני שהמשטרה עם הטלוויזיה הגיעו למחששה ברחוב לבנדה בתל-אביב, היה שם העולם הזה. לפני שנה וחצי פירסם העולם הזה (1719) כתבה מצולמת בשם סופרמרקט לחשיש, בה נראו סוחרי הסמים בפעולה, כפי שצולמו בעזרת עדשות טלסקופיות ומצלמות נסתרות. טען אז העולם הזה, באותה כתבה: "המשטרה נטפלת למעשני חשיש בביתם הפרטי ומתעלמת מסוחרי החשיש המוכרים סחורתם ברחוב". כאשר התבקש אז דובר משטרת תל-אביב להגיב על גילויי

מסחר הסמים לאור היום ברחוב לבנדה ("העולם הזה" 1719)

העולם הזה, כי מסחר הסמים ברחוב לבנדה נעשה לאור היום ובגלוי, השיב רבי-פקד יגאל מרכוס: "לא נראה לי כי המשטרה לא מעוניינת לחסל מרכז זה... אבל יש לנו דברים חשובים יותר לעשות". שמחנו לראות כי באיחור של שנה וחצי, קיבלה משטרת תל-אביב את הרמז העבה של העולם הזה שהוגש לה באמצעות צילומים, החליטה סוף-סוף לחסל את אחד ממרכזי סחר הסמים המסוכנים בארץ.

★ כותיחה טלפונית

הייתי רוצה הפעם להתוודות על ביזיון. הבושה שאני מדבר עליה היא הכתבה אודי חמודי בתפקיד האח הגדול (העולם הזה 1795), שתקפה בחריפות את הנוהג של האזנה לשיחות הטלפון של הסטודנטים בטכניון ע"י מוסדות אגודת הסטודנטים. כל המעשייה, הסתבר בשבוע שעבר, לא היתה ולא נבראה, ומקורה בכתבת-מתיחה באפסילון, עיתון הסטודנטים בטכניון. הייתי יכול להסביר לך בפירוט פרטים כיצד אירעה הבושה, וכיצד, למרות נהלי העבודה המקובלים במערכת, שנועדו לשריין אותנו מלי פול קורבן למתיחות מעין זו — נפלנו. אבל לא אסביר. להתנצל, מתי-נצלים במשטרה.

יחד עם זאת, ישנם כמה אספקטים מעניינים למתיחה: ● בעקבות כתבת המתיחה, הגיעו למערכת עשרות מכתבי סטודנטים וזעמים ורושפי-אש, שביקשו מהעולם הזה לצאת להגנת חופש הפרט. כל המכתבים היו חתומים בשם מלא. כולם — ללא יוצא מהכלל — ביקשו שלא לפרסם את שמם.

● לא רק העולם הזה נפל בפח. בטכניון, האמינו כמעט הכל למעשייה. "לא זוכרים התעוררות ציבורית בטכניון כמו זו שבעקבות גילויי ההאזנה לשיחות הטלפון?" "דיווח אפסילון בגליונו שלאחר המעשה. התגובות היו משעשעות: המינהלן של אפסילון, שלא שותף בתעי, לול, הזעיק, ברגע שקרא על, ההאזנה, ישיבה דחופה של מועצת הסטודנטים. סטודנטים רבים מיהרו להביע חמתם בפני נציגי המועצה. בפקולטה לכימיה התפתחה שערורייה. בפקולטה לגיהול הפסיק אחד המרצים את השיעור, החל מנתח את הפרשה. סטודנטים בפקולטה פנו לשופט, כדי להתעניין אם אכן יש בסיס חוקי לציתות. בפקולטה להנדסת חשמל יצאו סיירים לגלות כיצד בוצעה ההאזנה הלכה למעשה. ואילו דואר חופה דיווח על ירידה דרסטית במספר השיחות ממכשיר הטלפון שליד קולנוע זיו, שבו אמורה היתה להיות האזנה. סטודנטים אחרים, לעומת זאת, החליטו לדחות את המאבק על חופש הפרט לימים טובים יותר, להתפרנס בינתיים, ביקשו להתקבל כעובדים בשירות ההאזנה.

והיה, אחרי הכל, גם צד עצוב לכל העסק השמח. העובדה כי כל כך הרבה סטודנטים ופרופסורים — איש מהם לא שוטה — האמינו, כמונו, ברצינות כי ההאזנה קיימת — מצביעה על הרמה העגומה של זכויות האזרח בישראל, ועל האמון שרווחים הסטודנטים למוסדותיהם. יחד עם זאת, יבואו יומי המתיחה על הברכה. העיתונות הישראלית איננה סובלת מעודף רעיונות טריים או תעוזה. כל צעד בכיוון כזה, יבורך.

בתנאי, כמובן, שזו אכן היתה באמת מתיחה.

יגאל

אל שום מקום

מאת אלה ברקת:

"כיצד אוהבים ושוכבים אנשים יוצרים, רגישים ויוצאי דופן" (הדה בוש, "הארץ")

"כל האמת על ההוללות המזויפת של האמנים" (תלמה יגול, "ידיעות אחרונות")

"ציניות ואהבה. נערה רגישה וגבר ציני הבז למילים והדוגל בנוחיות" (אל"ף, "מעריב")

"בין התלהבות — למשבר — להתעלסות, שיחות חובקות עולם ורצופות דיאלוגים חצופים ומשחקי פינג-פונג לשוניים" (שלומית טויב, "על המשמר")

"אלה ברקת יודעת עברית" (שרה ריפין, ירחון "את")

עכשיו תוכל לרכוש את הספר באמצעות הדואר.

שלח המחאת דואר בסך 8.50 ל"י

לת. ד. 16216 תל-אביב ותקבל את הספר ישר לביתך!

**מאירופה
לאשה
שאיכפת לה**

vionell

הספרי האינטימי המיוחד המשחרר אותך מריחות ורגשות בלתי נעימים. VIONELL מבית BAC, גדול יצרני הדיאודורנטים המובחרים באירופה.

איך לעבור חלק את מיצר השפם?

השפה העליונה היא מקום ריכוז להרבה קצות עצבים
וכך מי שמתגלח בבוקר יודע שהם נמצאים שם!
איך לעבור את מיצר השפם?

הצעד הראשון בכיוון הנכון הוא סכין הגילוח "דיפלומט פלטינום פלוס".
חד, עדין ומאריך ימים ולאחר שיש בידך סכין גילוח "דיפלומט"
המלאכה קלה הרבה יותר שכן "דיפלומט" מחליק על השפה העליונה
בלא שתחוש שהיא רגישה יותר מכל חלק אחר בפניך.

...בהצלחה - עם דיפלומט

הכרזת דיין - חכמים

ישראלי - אמריקאי

אל תייחס שום חשיבות להכרזות דיין באמריקה, כאילו יש אפשרות לפתיחת התעלה ללא נסיגה מקו ברילב. הכרזות אלה, ודברי פרשנות דומים המופצים בירושלים, הן תכסיס שהוסכם עליו בין ישראל לארה"ב.

הכוונה היא להעמיד פנים כאילו אין ישראל מוכנה לפנות מקו ברילב, כדי שיהיוותור על עמדה זו במהלך המשאומותן ייראה כחישג גדול של סאדאת. הדבר נעשה מתוך תקווה שזה יאפשר לסאדאת לוותר על דרישתו לחציית התעלה עזידי הצבא המצרי.

למעשה מגלה עתה דיין קו מתון. בעוד שגולדה מתנגדת למעשה לכל הסדר, וכל מגמתה היא להרויח זמן, הרי דיין רוצה בהסדר חלקי, מתוך הנחה שהוא יאפשר לישראל להתחיל בסיני במשך שנים רבות. ללא לחץ צבאי מצרי.

למעשה כבר ברור מה יהיו תנאי ההסכם: כס: נסיגה מקו ברילב, הורעה שההסדר החלקי הוא צעד לקראת הסדר כולל (כדרישת המצרים), אימיתן חופש שיט לאוניות ישראליות עד להסדר הכולל: בשאלה השנייה יהיו עדיין במחלוקת — החצייה — יציעו האמריקנים נוסח מעורפל שידבר על חציית "בוחות ביטחון צבאיים", כך שכל צד יוכל למען שעמד על העיקרון שלו. פירוש הדבר למעשה הוא פירוש מנשק כבר.

המצרים מעוניינים להפעיל גם את יארינג, כדי להדגיש שיש קשר בין ההסדר החלקי להסדר הכולל, ועל כן יפעלו יארינג וסיסקו בעת ובעונה אחת. ההסדר יוצג תוך כמה שבועות כדי שישמש מכשיר בידי ניכסון לבחירתו מחדש.

בחוגים דיפלומטיים בירושלים נשמעת הטענה שישראל יכלה להשיג תנאים הרבה יותר טובים, אילו קפצה על המציאה והסכימה להסדר חלקי מייד כאשר סאדאת העלה את הרעיון, ולפני שהעלה את עניין החצייה, אולם אז העמידה גולדה תנאים שעיקרם בו את העניין משך חודשים רבים.

האם יחזיק סאדאת

מעמד עד להסדר?

ידיעות מעודכנות שברשות המודיעין האמריקני ואומרות שמעמדו של סאדאת התרופף ביותר, וכי

ח"כ נתפס בגניבה

חבר כנסת נתפס השבוע בעת שניסה לגנוב מיצרך בסופרמרקט "שפע" בביכר דיוגנוף בתל-אביב. קצין הביטחון של הסופרמרקט, מנשה מגער, הבחין ביום הראשון השבוע באדם, שבשעה שערך את קניותיו בחנות, הסתתר בי מעלית השירות של הסופרמרקט. שלא נועדה לשימוש הקונים. קצין הביטחון עקב אחרי האיש, ואחרי שזה יצא מהחנות, עצר אותו בלוחית עורו וביקש להיכנס חזרה לחנות. בחיפוש שנערך בבגדיו נמצאו שקיות מרק נחם בשווי של כ-70 שקלים. לא שילם האיש בעת יציאתו מהחנות. אחרי שהתגלתה הגניבה, הוציא האיש מכיסו תעודת חבר כנסת, הודחה וטען כי הכנים את שקיות המרק לכיסו, כגלגל הרוחק. הגניבה הוחזרה לחנות. כשש מעמדו של האיש כחבר-כנסת לא הוגשה תלונה למשטרה.

למעשה מתגבשת קואליציה רחבה, הכוללת את הצבא ואת הסטודנטים, להפלתו. האמריקאים מקווים שבמקרה זה יהיה היורש זכריה מוחיאלי-דין (להבדיל מחאמד מוחיאלי-דין) שהוא ימני ופריאמריקאי.

אם ישתכנעו האמריקאים שמיפנה כזה ודאי וקרוב, יתכן מאוד שיעכבו את ההסדר לזמן מה.

דיין משיך

בעסקי הארכיאולוגיה

שתיקתם של הגורמים הרשמיים והיעדר כל פעור לה בעקבות הגילויים האחרונים על הפרות החוק של שריהביטחון משה דיין בעסקי הארכיאולוגיה שלו, עודדו את שריהביטחון להמשיך בחפירותיו הבלתי חוקיות.

בשבועות האחרונים, ערב נסיעתו לארצות-הברית, עסק דיין במרץ בחפירות בלתי-חוקיות ובהוספת מימצאים ארכיאולוגיים לאוספו הפרטי. שטחי החפירה של דיין היו בעיקר ברצועת עזה.

נודע כי חזקת קרקע שהופקעה לאחרונה

משה סנה, דיוח השבוע בכמה מקיבוצי השומר הצעיר, עזידי מרכזי המשקים. לפי הדיווחים שנמסרו הציג סנה כאותה פגישה לעירי, להקים גרש משותף מפ"ס" מק"י, שיצטרף כחטיבה אחת, שמאלית, למפלגת העבודה.

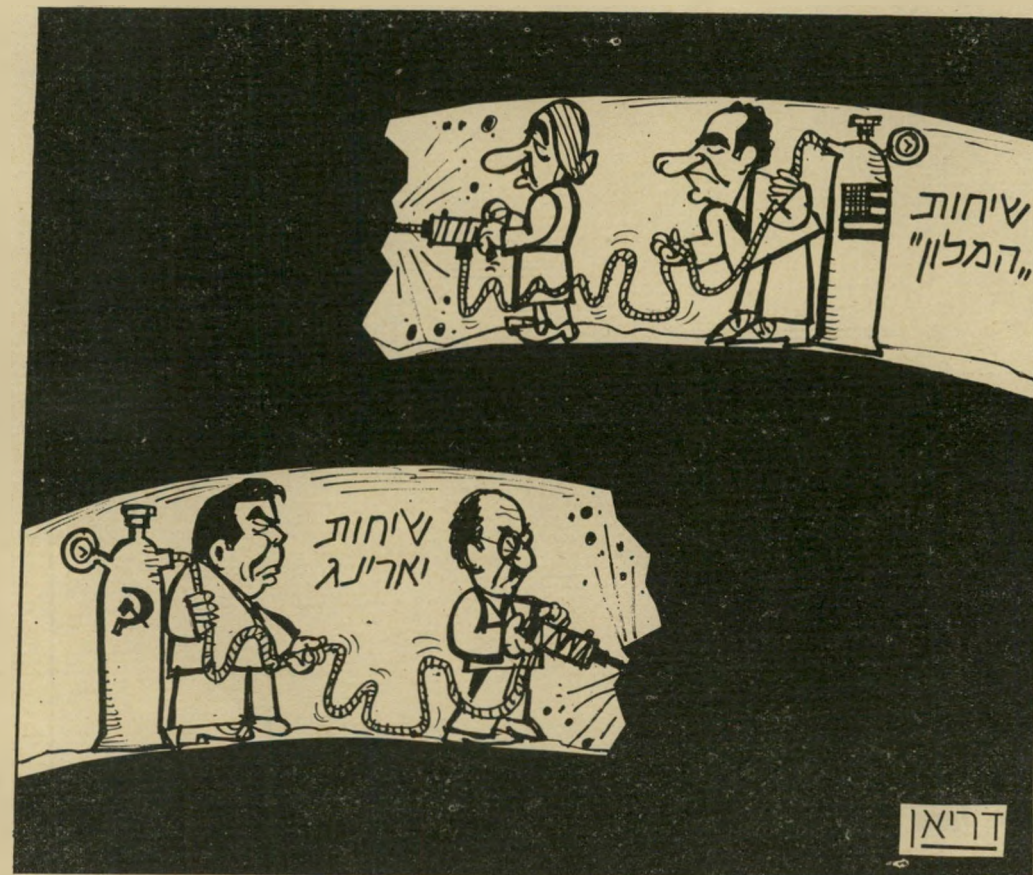
כפי שנודע השיב יערי להצעתו של סנה, כי עד לוועידת מפ"ס, שתתקיים בעוד כשנה, לא יוכל להשיב לפנייתו, הציג לדחות את הדיון בהצעה עד אחרי הוועידה.

באותו זמן נודע כי כמה מאנשיו של סנה במק"י, מקיימים מגעים עם אנשי שי"ח כדי לברר אפשרות יות של שיתוף פעולה. בתום המגעים הראשונים סוכם להמשיך בבירורים.

בכדורגל הישראלי

ומשכת השחיתות

כל השינויים שנערכו במוסדות ובתקנות הכדורגל הישראלי בעקבות דיוני ועדת עיצובי לחקר השחיתות בכדורגל הישראלי, לא הועילו. מסתבר כי

„הושגה התקדמות בדרך לשלום!“

מכירות המישחקים וקניית הכדורגלנים, נמשכות כרגיל.

כבר עתה ידוע בבירור על מישחק כדורגל אחד בליגה הלאומית, באחד המחזורים הראשונים, שתוצאתו נקבעה מראש. במקרה אחר בודקים עתה את החשדות כאילו שוער אחת הקבוצות בליגה הלאומית קיבל סכום כסף גדול מקבוצה יריבה, כדי לסייע לה בניצחון.

הטלוויזיה מחרימה

את גלי צה"ל

רשות השידור תדון כנראה בקרוב בתלונתם של מנהלי תחנת השידור הצבאית, גלי צה"ל, על קיפוחה של התחנה בטלוויזיה. למרות שמפקד התחנה הצבאית, יצחק לבני, הוא חבר ברשות השידור, נמנעת הטלוויזיה לשדר את פירוט התוכניות בתחנה הצבאית.

בעוד שכל יום מפרטת הטלוויזיה את דוח המישדרים של שידורי ישראל, היא אינה מזכירה כלל את התחנה הצבאית. כל הנסיונות לשכנע את אנשי רשות השידור לתת פירוט לתוכניות „גלי צה"ל“, עזו בתוהו.

עזידי המימשל הצבאי ברצועת עזה מבטיח, ליה, היא חזקה שבתוכה מצוי אתר ארכיאולוגי, בו נחגג לחפור שריהביטחון.

רק"ח תהנה

מפילוג ע"מ

הנהגות העיקריות מפילוג סיעת ע"מ בכנסת תהיה סיעת רק"ח. עם ירידת סיעת ע"מ מארבעה ל-3 חברים, בגלל הוצאת ח"כ מאיר אביזוהר, דורשת עתה סיעת רק"ח להציב אותה לפני סיעת ע"מ בסדר הנואמים ובמיקום באולם הכנסת.

בכך מסתמכת רק"ח על התקדים שנוצר ע"י ועדת הכנסת, כאשר הורידה את סיעת העולם הזה — כח חדש בעקבות פרישתו של ח"כ שלום כהן. אחרי מק"י, למרות ששתי הסיעות מונות עתה חבר אחד.

סנה מציע:

גוש מפ"ס - מק"י

על פגישה סודית שנערכה לאחרונה בין מזכיר מפ"ס מאיר יערי, לבין ח"כ מק"י

תרזי...

... עם געתון
הגבינה "המרזה"
של לטרואוס
מומלץ ע"י שומרי משקל

במדברנות

התהום

הדואג לדמות המדינה ולאיוכות החברה הישראלית מוכרח להודיע עד עומק הלב למקרא מעשה הוונדליזם אשר המערכת שלכם נפלה קורבן לו.

החברה הישראלית נאלצת לעשות בדך-בית רציני וחייבת להשתחרר מהשרצים והשפלים והטוריסטים למיניהם, כי בנפשי שה הדבר.

נראה לי שאין דרך טובה יותר להביע את הוקרתי לפעולותיכם המבורכת מאשר להגיד בפה מלא שבלעדיכם המדינה עור מדת במדרונות התהום ועלולה להתדרדר במהירות מסחררת.

רק אתם העומדים בפרץ ובולמים תהי לך זה. אתם, העיתון, התנועה ונציגכם בכנסת. הבלם הוא לא תמיד לפי טעמי, אבל הוא חיוני ואפקטיבי. כי אחרים, ואני בתוכם, רק מדברים, אבל אתם העושים, ואתם המסתכנים יום יום.

יצחק אנגלשטיין, הולנד

גולדה

וסאדא

הסטודנטים המצריים בקהיר שהפגינו נגד מדיניות סאדאת, ביקשו ביום חמישי לפני שבוע להיפגש איתו ולדון עימו ב"עניין.

ירקוני

סאדאת סירב, אבל קיבל במקור מם את הסטודנטים של אוניברסיטת אלכסנדריה המסכרי מים בלאו הכי עם מדיניותו.

אני רק מקווה שסאדאת יצליח ל"שכנע את הסטודנטיים מאלכסנדריה באותה עילות בה הצליחה גולדה לשכנע זה לא מכבר את הפרופסורים איתם נפגשה, אלה שגם כן בלאו הכי הסכימו למדיניותה.

אורית ירקוני, סטודנטית, אוניברסיטת תל-אביב

המאבק

לחופש

"העולם הזה" 1795, "חמיאור דלים של המושב", על נאומו של אורי אבנרי בכנסת בנושא חוק המושבים.

קראנו את נאומו של אורי אבנרי נגד חוק המושבים. הוא כותב שהחוק יהפוך את המושב לקולחוז. זו טעות היסטורית. (א) בקולחוז בבית-המועצות אפשר להוריד את הקומיסאר משך 10 ימים — ופה אנחנו צריכים לחכות 11 שנים.

(ב) לכל קולחוזניק יש אדמה פרטית. שטח של כמה דונמים וזה רכוש הפרטי. אפילו בכל עיר יש שוק קולחוזניק חופשי והוא יכול למכור את הסחורה לפי רצונו וזה הברדל גדול. גם המשק הקטן, פרה חזיר ולולים זה רכוש.

אפילו בזמן הפיאודלי, לכל אחד היה רכוש פרטי קטן.

אני חושב שמאבקנו לחופש, זה מאבק כם.

אני מבקש מאבנרי שיעשה את כל המאמצים שלא ייגזל מאיתנו חופש זה.

מורשניק, בית-אלעזר

כיעור

ציני

נתקלתי בתופעה של פקיד שומה הי גורמים לעליית מחירים בצורה המכוערת והצינית ביותר שיכולה להיות.

ביקרתי אצל הרופאה הקבועה שלי ונתבקשתי בתום הביקור לשלם 40 ל"י במקום 30 הרגילות. היא התנצלה ו"אמרה: "למעשה, לא התכוונתי להעלות (המשך בעמוד 8)

איש כזה לא יכול לכהן כשר בממשלה. רק בגלל זה הוא צריך להתפטר מייד.

אני אם לבנות ומחר יכול לקרות לבתי מה שקרה לאלישבע.

אין לעשות אליל מאיש כמו השר משה דיין.

מדוע לא דורשים אנשי מפלגת העבודה את התפטרותו?

זאת בושה גם של מפלגת העבודה. אינני חברה בשום מפלגה, אבל הצבעתי בבחירות בעד מפלגת העבודה.

חנה לבזר, ירושלים

אם אין דיין

יש דיין?

לפני שלקחתי לידי את העולם הזה, אמרתי בליבי: איזה מין עולם זה, אם אפשר בצורה כה קשה להשמיץ ולקטול שר במדינה, ולשימו לקלס בעיני הציבור? אך עד מהרה נוכחתי לדעת שדיין הוא לא טלית שכולה תכלת. אם שר בממ"שלה, שאחראי על ביטחון מדינתנו, מרשה לעצמו לעשות דברים כה מגונים, מה יע"ש יתר בני העם? שר בממשלה הרי צריך לשמש דוגמא לציבור!

דיין הנכבד, למה אתה חושב שצריכים להתעלם ממעשיך השפלים וחסידיהמוסר? האם לקחת כספים מתקציב המשרד, בו אתה עובד, והקדשת אותם לאחת מידדותיך (שהן לא מעטות) מבלי לחשוב פעם שנייה באמת לאן הולכים כספים כה רבי-חשי?

בזו שהאזורה הקטן משלם ממיטב כספו?

אפילו במדינה דמוקרטית כמו שלנו, היתה זאת שגיי-האם מצידו של דיין, שגיי-צל את הדמוקרטיה יתר על המידה בתור שר, על-ידי מעשה קלידעת, לא-מחושב, שלא כיאה לאנשי-צבא, ובמיוחד כדיין המנוסה.

לכן דיין הודון-זאן דע לך: הנאה לרגע — אינה תמיד הנאה פורית.

נחשון ינאי, קיבוץ נעטון

מאהבת. ואם אין לה, או שהוא לא נורמלי, או שהוא לא גבר.

איני יודע אם משה דיין הוא אלוף טוב, אבל הוא סמל טוב של הצבא שלנו, והערבים מסתחים ממנו.

זאב דב, בתי-העולם הזה לא עירער על זכותו של איש להחזיק במאהבת. הוא חצביע על ההשלכות הציבוריות של

פרשה מסוימת.

בעיית

כואבת

מהרגלו של אדם לפרוק את מיטעו בע"יתויו הכאובות. הבעיית שעומדת לנגד עיניכם כנראה היא הערצה, האהבה וההתייחסות של העם לאיש משה דיין. איני כם מסוגלים להבין ולכן מבנים אתם להשריח את פניו בכל צורה שהיא. אם זה חיפוש חומר תמורת כל סכום שהוא, מחייו הפרטיים, ואם זה מעיסוקו בחיי היום-יום, מוטב שתפשוטו במקצת במעשיכם, ותיגיעו למסקנה שאין אדם מושלם.

מרים פאר, חיפה

חדיין

חזה

קוראי העולם הזה הם אנשים סבלניים מאוד. כל אחד מבין שהעיתונאים שלהם רוצים להעלות את משכורתם על-ידי חנו"ס לעורך העיתון, ששינאו לדיין כבר גברה מזמן על שיקולים של ריווחיות העיתון. אבל שכמעט כל הכתבות ב"גליון אחד תיגענה רק לנושא זה, זה כבר מגוים.

אני מבקשת, בשם כמה מקוראי הע"ת הנוכחים לי, אם אפשר קצת, פחות משה דיין, וקצת יותר העולם הזה, שהיינו רגילים לו עד כה!

יעל ארז, תל-אביב

תשכין שלום אמת לנצח במזרח התיכון והסביבה?

אם תשאלו שאלות אלה, אני מבטיח לכם: תמיכת הציבור הישראלי בדיין תעלה מ-59% ל-99.99% לפחות.

גבריאל כ"ץ, ירושלים

י

על הלב

בפרשת פרופימו הישראלית עם הי-יפה הנידמת הזאת התחלתי את הי-ספירה לאחור לפיצוץ האטומי הישראלי.

אם הייתי יהודי מאמין, הייתי מבקש את עזרתו של האל עבורכם. כך או כך, הישמרו.

אם יש מישהו בישראל שיכול להגיד עם היד על הלב את שלי עשיתי, אתם הגברים.

שמעון ברק, חיפה

שקר

שפל

לא איכפת לי עם מי שוכב שר או ח"כ. לא הייתי כותבת לכם, לולא השקר שהיה ברומן של משה דיין עם הצעירה אלישבע. דיין רימה אותה כשהבטיח לה שיתחתן עימה ועבור הבטחה זו היא שכבה איתו. ההתנהגות של דיין בנידון היא שיפלות.

דראן

דיין ובחפירותיו הארכיאולוגיות, בנוסיון להשחיר את פניו. אך את מיידיהם קל יותר להמתק. מפני שאני אישית, ומיותר ל"ציין כי עוד רבים רבים (לא ספרתי), מעריצים את דיין, האהוב מכל במדינה הי-זאת!

מיותר לציין, את הרגע הדרמטי שבו כימעט קיפד את חיייו באהבתו להיסטוריה הקדומה של אבותינו. שום כוח בעולם לא יוכל לשבור את הערצת ההמונים אליו. ככל אורה פשוט וקטן, גם אני אוהב צדק, הנדיר מאוד בי-מדינה זו. אולם, בדרים העוברים את הטעם הטוב, כאשר מנפחים ומנפחים. דיין יורם סמכות, תל-אביב

אוויר

מורעל

הפירסומים שלכם בעניין משה דיין מ"עוררים סלידה ותחללה. הינכם דומים לחתול מוכה שחין הנובר בערימת אשפה. כאזרח רגיל במדינה הנני לאמר לכם: הספיקו להרעיל את האוויר ואל תעשו מלאכתם של אויבינו בנפש.

אוי ואבוי לכנסת באם אורי אבנרי חבר בה. הוא אדם גועלי!

אזרח, תל-אביב

זה גבר

זה!

או מה אם יש למשה דיין מאהבת? לי אמרה פעם אשה: לכל גבר נורמלי יש

הגאולה

הקרובה

האם יש בכוחו של מאמר אחד בעיתון להביא את הגאולה? אני לא יודע. אבל מה שאני בטוח הוא, כי המאמר כאריומה של שולמית הראבן (מעריב 28.1.72), יכול לקרב את הגאולה.

כל מי שדעתו כדעתי, מתבקש לתרום סכום כסף כדי להעתיק את המאמר הנ"ל

במיספר מירבי של עותקים. את העותקים אני מציע לחלק בחוצות הערים והעוירות ברחבי המדינה.

אליהו תמיר, נווה-שאנן, חיפה

מישאל

דיין

השתגעתי כשקראתי את המישאל של דחף לפני שבועיים. לפיו הביעו יותר מ-59 אחוז מאזרחי המדינה את תמיכתם במשה דיין. אני מציע לדחף לארגן עוד מישאל לים כאלה, ולשאל את השאלות הבאות: • "אם יסתבר שכל שרי ממשלת-ישראל הם בוגדים, ורק משה דיין נאמן ל"מדינה, במי תבחר?"

• "אם תהיה לך ברירה לבחור בי-ממשלה בראשות פינחס ספיר, שתעלה את המיסים בשיעור של 39%, או בי-ממשלה בראשות משה דיין, שתבטל את מס-ההכנסה, מס-רכוש ומילווה-הביטחון

— במי תבחר?" • "את מי אתה מעדיף: את יצחק רבין, בראשות ממשלה שתפתח בסיבוב נור"סף של מלחמה עם הערבים, שתביא למלחמת-העיר לם השלישית, או את משה דיין, בראשות ממשלה ש-

כיב

השופכין

אם עד עכשיו היתה לי איוה שהיא הערכה לגבי העולם הזה, על גילוי פרי-שיות שוחד וכדומה, הרי רדתם את עצמכם עכשיו לביב השופכין.

כוונתי לפרשת דיין ש-אתם מסתתרים מאחוריה כפרשה ציבורית וביטחוניית. עד כמה שדוע לי, אורי אבנרי בתור ח"כ לא ידוע בתור הבן של הרב אונטרמן וזו לא תהיה הבעייה הכי גדולה להשיג איוה פרשה אינטימית שלו.

את מי מעניין הסיפור של שתי הבר-תולות הוקנות. סיפור המסריח מתחילתו ועד סופו. איוה אם מקליטה את מחזורה של בתה? אם היינו חורים אחורה, כמה אלפי שנים, מגיע לשתיהן לסקל אותן באבנים, אולם היום אפשר למצוא להם פינה בדרך חיפה להפיק רווחים. ולכם אומר: התרחקו מעט מבני-אדם, שלא תהי-

ביקו אותם עם הטינופת שלכם ותהיו גברים ותפרסמו את מכתבי זה.

משה הראבן, תל-אביב

דיין

ואבותינו

קניתי את גליון העולם הזה מיום הי-22.12.71 במחיר 2.00 ל"י, ואני מצטער מאוד שקניתי. אנמק מדוע: בתמונה הי-שער מופיע שוטר, עם שלוש רטות, ו"כותרת העמוד וועקת: "הקומדיה של הי-חקירה המפוברת — המיטרה מחפה על דיין".

וכותרת זאת אינה אלא רק התחלה. רוב הדפים שדיפדפתי לאחר מכן, עסקו בי-

גולדה מאיר התעלפה וגדעון רפאל הציל אותה

אנשים

שימרת אור (מימין) בתו של המשורר יעקב אורלנד וחודש בטיק לבגדי נשים בתל-אביב. שבוע אחרי הפתיחה גילתה כי אחד השכנים נוהג להציץ ולהשמיע קולות כשהקליינטיות מודדות בגדים. התברר כי המציץ, בעל התכונות הגבריות הוא קוף השייך לבעלי חנות סמוכה. בין השניים נירקמו יחסי שכנות ומאז, כל בוקר בשעה 11, מגיעים לבטיק, הקוף השכן והזמרת ענפורה פוקס (משמאל) העובדת עם שימרת על שיריה, ומתכבדים בספל קפה.

נודע על המיבצע, החלו להציץ בלתי-פוסקים מצד הר-בנות להפריד את הילדים הי-יהודיים שיבואו מחבריהם ל-כיתה, כדי שיוכלו לארח או תם במסודות דתיים. כל זה הסברים כי הילדים יאורחו יחדיו בכפר-סרומן, בו אוכי לים מזון כשר, לא עזר: כי שהגיע המסוס עם הילדים, הי-גיעו לנמל התעופה מכונות של הקיבוץ הדתי חפץ-חיים, בלויות כמה רבנים שניסו ל-קחת איתם ככוח את הילדים היהודיים.

■ צלם העיתונות נחום

פקוחה לרווחה, וזה מראה, ל-דעתי, על שני דברים: שהוא חסר דמיון, ושהוא ער מאוד. רגיש בצורה בלתי-רגילה ל-אירועים שמתרחשים ומהיר החלטה: הכל בידי ומתנהל לפי רצונו.

דעתה על ראש-הממ-שלה גולדה מאיר: "היא אשה רכה מאוד." אמרה יר-וויאן, "חביבה, אך יכולה לה-יות גם קשה מאוד. החלטתי, נוקשה יותר מגבר. היא חיי-כה כל הזמן שפסילתי אותה, וגם את הפסל עשיתי חביב, מייך."

בראיון ששודר השבוע בגלי צה"ל, שאל מפקד הי-תחנה יצחק ליבני את גול-דה מאיר מה היתה מבקשת מכותב ההיסטוריה של תקו-פת כהונתה, אילו עמדה מא-חורי גבו? "לא חשבתי על כך," השיבה ראש-הממשלה, "אבל א אני לא אעמוד מ-אחרי גבו, ב לא אומר את מה שאני באמת חושבת, כי אז לא יאמינו לי, והחשוב מכל: הייתי מבקשת ממנו רח-מים."

כשנשאלה גולדה כי-אילו ראיין מה דעתה על המתירנות בחברה הישראלית בתחומי האמנות, המין וה-אופנה, אמרה כי יותר ויותר היא מאמינה בצידקת דבריו של חבר חכם שלה, שנהג לומר: "אין דברים מוסריים ולא מוסריים. יש דברים יפים ויש כיעור." "נוכחתי לדעת," הוסיפה גולדה, "שאולי דבר עצמי יכול להיות יפה מאוד, ויכול להיות מכוער מאוד. וי-אני בעד דברים יפים" בכך הסבירה ראש-הממשלה את דבריה הקודמים באותו רא-יון, כי היא אינה נזהגת לל-כת בחציאות מעל הכרז.

על האבסורד של הי-כפיה הדתית בישראל, סי-פר השבוע התעשיין אברהם גורדונוב, חבר נשיאות הי-תעשיינים, שהיה נשיא רוט-רי בישראל: אחרי השיטפ-נות בפרינצה לפני מספר חו-דשים, המין רוטרי שלוש כיתות של ילדים מפרינצה לאירוח בישראל. מרגע ש-

שעבר רות דיון: "אין לי זמן לחשוב על החיים הפר-טיים שלי. זו האמת. החיים בארץ כה קשים ואני חיה אר-תם באופן אינטנסיבי. חוששת שמא הבלון הזה יתפוצץ יום אחד. כשאני נוסעת למען הי-מגבית והבונדס, אני חושבת רק על העם היושב פה בי-ארץ. אני לעולם לא הייתי מתקשרת לאדם המשתייך ל-יהדות האמריקאנית."

ואיפה מתכוננת רות להתגורר, כשתחזור? "רצייתי לבנות קומה שנייה מעל בית הורי בהרצליה, אך לדאבוני לא קיבלתי רישיון בנייה. בי-לית-ברירה החלטתי לגור בי-בית-דירות ברמת-אילן, ליד אוניברסיטת בראילן."

אחרי שיצא איסור חמור בעיתונות הישראלית לכתוב על פרשות בלשח-דיין, החלו כמה עיתונאים לחשש דרכים לסתל בכל זאת בפרשות. ראשונה היתה "שר-למית הראבן" שיצאה בי-מאמר מוחץ במעריב נגד שר-הביטחון — בלי להזכיר את שמו בכל המאמר. ואחריה טי-פל בנושא הפיזומאני יוסי גמזון, שאחד הקטעים בפיו-מונו השבועי היה, "יש לך גוף ללא מוס ופגס / והרוך ש' מדליק תדס, / יש לך ראש

/ שמחליף תסרוקת מדי-שבוע. / רק חבל שיש לך גס / רק חבל שיש לך גס / רק חבל שיש לך גס — רשמקול קבוע... את הקטע בי-סיומן ליווה איר של הקא-ריקטוריסט זאב פרקש (ראה גלפ9).

מוזיאון שעווה עברי נפתח במגדל שלום. את הי-דמויות פיסלה ויוויאן סאן, ילידת סין, בת למשפחה עש-רה שברחה בגיל 17 מסין להונג-קונג. שם, למדה ויי-וויאן ציור ופיסול, מתרוצצת מאז בעולם ומפסלת בשעווה אישים מפורסמים. לארץ הור-מנה ויוויאן כדי לעצב את תקומת ישראל. היא הופגשה כאן עם האיש שהיה עליה לפסל, אשר למרות עיסוקיהם החשובים, מצאו זמן לשבת שעות רבות לפניה. על התה-רשמות שלה משרה-הביטחון סיפרה ויוויאן: "זהו אדם ש-לא יכול להרגיש אנשים. לא איכפת לו, אני חושבת, הי-גשות של אנשים או מה שי-אחרים חושבים. ואולי הוא מסוגל לכך, אבל פשוט לא מוכן לבזבז את זמנו. הוא מין אדם לוחם, וזה הדבר ש-ממלא את ראשו. בדברים מו-חשיים, באנשים, הוא אינו מו-צא כל עניין. אפילו בתמונות אפשר להבחין שעינו תמיד

רק עכשיו נודע מדוע השאירה ראש הממשלה גול-דה מאיר את מנכ"ל משרד-החוץ לשעבר, גדעון רפאל בתפקידו, למרות שאינה מח-בבת אותו ביותר. בזמנו, מסי-תבר, כאשר גולדה היתה שרת-החוץ ורפאל נציג ישראל בי-א"ם, הוא ביקר אותה במלון שבו התאכסנה, על-פי הומנתה. רפאל, שהתדפק על דלת חד-רה, לא קיבל תשובה, החליט לפתוח את הדלת. הוא מצא את גולדה שוכבת חסרת הכרה כתוצאה מהמאמץ שעבר עליה. הוא הזעיק רופא, שהשיב את רוחה.

איך הוריד שר-החוץ אבא אבן בשבועות האחר-ונים ממשקלו? בראיון עם רפאל בשן, נשאל אבן אם יש לו שיטת דיאטה מיוחדת? "יש רק דרך אחת," אמר אבן, "גילה לי אותה פעם ידיד רופא: ללכת לקולנוע." מה פתאום? הסביר אבן: "אר-תו רופא הסביר לי, רצונך, לרדת? לך להצגה יומית בי-קולנוע, ותפסח על ארוחת-צהריים. זו הדרך לרדת."

באותו ראיון גילה אבא אבן איזה כיבוד מגישים בפגי-שות עם פוליטיקאים רמי-מעלה: "לעיתים אין נותנים מאומה. פשוט כלום! כמעט בכל המגעים שהיו לי עם נשיאי ארצות-הברית, לא היה שום כיבוד! אבל היתה חרי-גה אחת מן הכלל. כוונתי ל-אותה שיחה שהיתה לי עם הנשיא ליברון ג'ונסון, לפ-ני מלחמת ששת הימים. אז הוזמן הנשיא ג'ונסון בקבר-קים מבקבוקים שונים, והצי-תיר עלי ועל שאר המשתת-פים מכל שפע הסקוטש והי-מוטיני שלי. אולי זה היה בגלל המתיחות, אולם מייד אחרי זה חזרו נשיאי ארצות-הברית למינהגם לא להציע שום דבר."

ובמה מכבדים את הי-פוליטיקאים החשובים המבק-רים בארץ? סיפר שר החוץ: "שמתי לב שבארץ יש מסור-רת את מינהג, שאסור כי-תעבור חצי שעה בלי כניסת כוסיית. ניסיתי להרתיע קצת את הפלישות הללו של כו-סות התה. כאשר נפגשתי עם הריורד וילסון בלישכתו, לפני מלחמת ששת הימים, הוא נתן לי תה מאוד חזק וחריף, והעשן שהיתמר מ-מיקטרתו כמעט החניק או-ת. גם עכשיו, כאשר הייתי בביקור רישמי בבריטניה, הוצע לי התה המסורתי כא-שר הגענו לשעה חמש אחר-הצהריים.

מבקביל לדיאטה, הח-ליט שרה-החוץ גם על דבר טוב נוסף: "בזמן האחרון התחלתי להפחית מאוד בי-עישון." סיפר, "אני מעשן או-לי סיגריה אחת ליום. אני על סף הפסקת העישון ממש." מה הסיבה? "זהו עצה וגם לחץ פסיכולוגי גדול. הרי רעייתי מנהלת מסע-אימים נגד העישון, במסגרת הא-גודה למלחמה בסרטן. איך כתוב? כבד את אביך ואת אמך. אז לא נורא לכבד גם את אשתך..."

בשיחה גלוויית-לב, ערב צאתה למסע הרצאות מטעם המגבית היהודית המאוחדת בסקנדינביה, בריטניה ואר-צות-הברית, סיפרה בשבוע

ארתה פית (44) זמרת-הג'אז מארצות-הברית, מקדישה את כל שעותיה הפנויות ל-105 ילדי המאומצים, שלוקטו מפרברי-העוני של לוס-אנג'לס. על ארתה הקטנה עבר אותו גורל כמו זה של בתה המאומצת, ג'ולי (איתה בתמונה) ואומרת ארתה: "אמי מסרה אותי למעון של ילדים זנוחים בגי-חמש. את הטעם של התקופה ההיא לא אשכח עד סוף ימי

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

את מחירי, אבל במס ההכנסה אמרו לי שכולם העלו את מחיריהם במידה כזאת ופשוט לא מאמינים לי שלא העליתי, וכך למעשה הכריחו אותי לעשות דבר שלא התכוונתי. את הרי מבינה שעבורי ההפרש במחיר נטו קטן מאוד."

יער ארז, תל-אביב

היחס לכושים:

גזענות פשוטה

אנשים כהייעור, הטוענים לזיקה ליהדות ולארץ, הגיעו אלינו עם אשרות תייר.

ישראל אלכסנדר

יחסים בין אדם לאדם

משרד-הפנים מסרב להכיר ביהדותם, למרות שזה עניין לחכמי הדת וההלכה להגות בו, ועל כן מסרבים השר בורג

ופקידיו להעניק להם תעודות עולה. הטלוויזיה והעיתונות הישראלית, הקני אים הציוניים והדתיים למיניהם ותושבי דימונה תמימים שהוסתו מגבוה, מנהלים מסע השמצות מתוכנן נגד "הכושים הרע-שניים הללו" — וזה עניין חמור שכולנו חייבים לתת עליו את הדעת.

שורש ההשמצות ודברי השיסוי הינם סילוף היחסים בין אדם לאדם. התופעה המאוסה של הצבת אמונתם, מינהגיהם, מעשיהם ולבושם של בני-אדם, אשר צבע עורם שונה, כסימנים שליליים, היא רדי-פה — רדיפה במלוא מובן המילה.

לרדוף את "השחורים" משום שילדיהם "משחקים בחוץ ומקימים רעש ליד בתי-המגורים שלהם" אפילו בין השעות 4-2 אחת-צ"ל ולייחס להם מראש גניבות ב-מכולת — הרי זו גזענות — גזענות במ-לוא מובן המילה.

לסלק כהייעור סן "תכבוש מידינו את הארץ" הרי אף זו גזענות מתועבת. לקרוא מעל במה ציבורית לאנשי דיי-מונה שישמרו על "הסדר" ויסקלו את "השחורים הפולשים" רק בכוח החוק — הרי זו קריאה ללינץ ותו לא.

לי אין הסברים אחרים למסע המפחיד המתנהל לאחרונה נגד הכושים העבריים.

ישראל אלכסנדר (ואן דייק), רמת-חן

גיוס בחורי-ישיבות

לצה"ל

כידוע נתמנה הרב גורן כרב ראשי ל-תל-אביב-יפו. אך האבסורד הוא שבי-בית-הכנסת הגדול שבתל-אביב מתפלל חזן צעיר בן 21 המשתכר קרוב לאלף

STYLED IN U.S.A. BY

biflex

פיכלקס עושה לך דברים נפלאים

מוצרי פיכלקס
משווקים בישראל
ע"י דיוה
יצרני בגדי ים וחוף

מילון עולמי לעברית מדוברת

מאת דן בן-אמוץ ונתיבה בן-יהודה

חטף זן לפרצוף

מתוך המהדורה הראשונה של 5,000 ספרים — נשארו 2 ספרים בחנות „ירדן“ ברח' יפו 42 בירושלים. 7 ספרים נשארו בחנות „מסדה“ ברח' אלנבי בת"א ו-3 ספרים בחנות „הדר“ ברח' הרצל 15 בחיפה. מהדורה שניה תצא לאור בסוף השבוע הבא.

הוצאת א. לוי-אפשטיין בע"מ

הפצה ראשית:

„בית עלים“, רח' קרל נטר 3 ת"א, טל. 623959

ספורט טוטו

325 אלף ל"י
(כולל העברה)
עלה השבוע
מינימום
הפרס הראשון

מינימום
כלל הפרסים
475 אלף ל"י
(כולל העברה)

עשה לך מנהג קבוע - מלא טוטו כל שבוע!

„העולם הזה“, שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134 • תא-דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • הדפוס: החדש בע"מ • ת"א, רח' בן-אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלוסות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

כתבתכם על השד המוגזם ממנה ניתן היה להבין כי לישראלית שד גדול יותר מלחתיכה אירופאית — הינה פשוט מגור חכת. לרוב, זה בדיוק הפוך. לא מאמינים?

בבקשה: אני שולח לכם שד של בת טיפשעורה גרמנית, כפי שהופיעה בגליון האחרון של שטרן.

קבלת

שבת

„העולם הזה“ 1793, „תזכורת ל-משה שמיר“, הנהלת חשבונות של דן בן-אמוץ עם משה שמיר. דן בן-אמוץ כותב למשה שמיר „שהוא ימות אם ידע מי הוא אלקבץ“ ושכנראה לימדו את יצירותיו בשעורים שהוא נעדר מהם.

במיקרה זה מראה בן-אמוץ רק שהוא איננו יודע קבלת-שבת בליל-שבת מה הוא. כי כל ליל-שבת אנו אומרים את „לכה דודי“ של אלקבץ, ומשורר כהינריך היינה, שיבא אותו. ארץ כהן-מינץ, תל-אביב

רעל של

שינאה

לאחרונה מרבים לדון בנושא ההורים הגרושים הטורפים זה את זה על אהדת ילדיהם. אחדים אפילו התארגנו כדי לת-בוע בכוחות מוגברים את מימוש זכור יותיהם.

אבל יש מצב שבו שום מאבק ושום חוק לא יעזרו: זה קורה כאשר ההורה המחזיק בילדים מטפח למחוזותיהם רעל של שינאה כלפי ההורה היריב. ואז הם פשוט נעשים מאושרים לא לראות אותו. חנן גולדגרט, חולון

טעות

מצערת

„העולם הזה“ 1795, „עיתונות — לחכימה בגניזא“, על תגובתו של ישראל צנטנר על תוכנית „השעה ה-3“ לסרט „למות במדריד“. בעיתון מיום 26.1.72 „לחכימה בגניזא“, נפלה טעות מצערת. במקום „על אוצרות הכספים“, צריך היה להיות „על אוצרות הכספית“.

ישראל צנטנר, תל-אביב

תרסים

המריבה

„העולם הזה“ 1794, „במדינת „עסקים — תרסים המריבה“, על צרותיו של קונה תרסים.

הקניה של אילן כבירי נערכה בסופר-מרקט של אגודת הצרכנים ולא במשכיר לצרכן כפי שכתבתם.

ניסן גרמור, יחסי ציבור של המשכיר לצרכן, תל-אביב

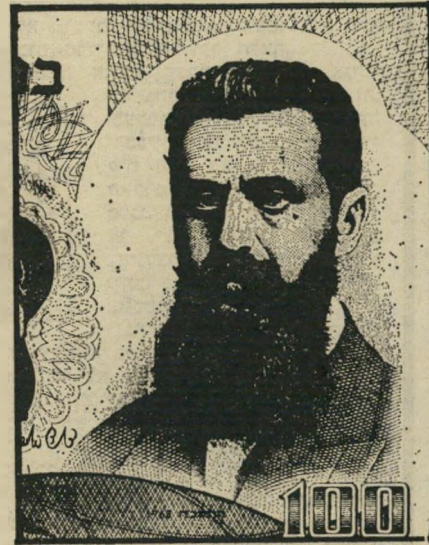
ל"י לחודש מחוץ ל„חלטורות“ וזאת מבלי שישרת ולו יום אחד בצה"ל. הכיצד רב ראשי אלוף לשעבר מתיר זאת?

חיים אברהם, רמת-גן

מהרצל ער הרצל

לא היה כהרצל

„העולם הזה“ 1795, „חקונגרס זולל“, איך אכלו צירי חקונגרס. לא ברור לי על סמך מה נדמה היה לאלה שנדמה היה להם, כי הציר הצרפתי

הרצל על גבי שטר כסף — החוזה

ציר צרפתי לקונגרס — והחמשיר

לקונגרס הציוני דומה לחוזה מדינת היהודים. הרצל. אינני רואה כלל את הדמיון. אלישבע חילוש, בני-ברק.

• על סמך זה (ראה תמונות השניים).

הצעה

אחרונה

הנני אזרח יהודי ישראלי משנת 1949. נשוי + שלושה ילדים. גילי 28 שנים. מגורי חדר אחד אצל אימי ואחיותי. מצבי הכלכלי ירוד מאוד ובקושי רב אני מצליח לפרנס את אשתי ושלושת ילדי. לאחר פניות רבות למסדות שונים בי ארץ לשם בקשת עזרה כלשהיא ולאחר שלא נענית לחשובה חיובית משום מוסד, הוגשה לי הצעה אחרונה כדי לצאת מה-סבל במשפחתי: להוציא את כל משפחתי כולל אשתי וילדי. ציון בריגה, נתניה

שריים

מגוחכים

„העולם הזה“ 1795, „החדש שלך מוגזם“, על הצהרתו מעוררת ה"סערה של יצרן חיות ישראלי.

קוראים השוחחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצורפים תמונות למכתביהם.

משה שמיר על אש קטנה

איזה מזל! כימעט עמדתי להסתגר ב־ספרייה העירונית עם "תולדות ספרות ישראל" של צינברג, כדי למצוא שם הוכחות לאידיוקים בהרצאתו של שמיר על תרומת הגדולה של יהודי ארץ־ישראל לתרבות היהודית, כשלפתע הגיע אלי, תודה לאל, מכתב מד"ר ישראל שחק, אשר חסך ממני שעות אחדות של שיעמום ודאי.

לדן בן־אמוץ שלום רב, הגיע אלי בלונדון מאמר התקפה עליך של אותו בור, המתפאר בידענות של מרטון, משה שמיר ("מעריב", 14.1.72), והרינו מוכן לעזור לך במלאכה של ניפוח בורות מרושעת.

ר' יוסף קארו למד בסלוניקי ושם, כנראה, חיבר את רוב ה"שולחן־ערוך". לא רק שמספר זה, כמו שהוא, לא "ינק" עם ישראל, ועל יסודו לא "חי בכל הדורות ובכל הארצות" — אלא שכדי להספיר לא ישפיע בארצות אירופה, חיבר לו רבי משה איסרליש (קרקא, המאה ה־16), "תיקון" בשם "מפת השולחן", ולפי "תיקון" זה חיים האשכנזים.

האר"י חי במצרים, והנה את תורת חסוד שלו על גדות הנילוס. בצפת בילה האר"י רק את שלושת שנותיו האחרונות (1572—1569). תלמידו המובהק, ר' חיים ויטל, היגר מצפת וחי רוב ימיו בדמשק! אך מה שנראה בעיני שמיר כעבירה לגבי אל־ספאדי, מותר כנראה לר' חיים ויטל. תורת חסוד עברה לאירופה ושיגשגה שם. ארץ־ישראל לא מילאה בהתפתחותה אלא תפקיד קטן בלבד, אם בכלל. איש אינו יודע היכן בדיוק חיו אלעזר הקליר וייני, לגבי הקליר סבורים חוקי רים רבים שהוא חי דווקא באיטליה הדרומית. ואגב, בשירה העברית שלאחר התנ"ך מילאה ארץ־ישראל תפקיד קטן ביותר. לעומת אלכבץ חיו ופעלו באותן שנים בחו"ל עשרות משוררים עבריים. הארץ בעלת המסורת הרצופה ביותר של שירה עברית היא איטליה, כמובן — מ"מגילת אחימעץ" (בערך 860 לספירה) עד סוף המאה התשע־עשרה!

היצירה היהודית, שנוצרה בארץ ישראל מתקופת המישנה (בערך 200 אחרי הספירה) ועד ימינו, היא אפסית, לעומת מה שהיהודים יצרו בחוץ־לארץ. משה שמיר נתלה בשלוש שנים, אותן בילה האר"י בצפת. אבל תורת חסוד נוצרה בדרום צרפת במאה ה־11, פותחה בספרד במאה ה־13 (ספר "הוהר"י). במאה ה־16 ובמאה ה־17 עיקר מרכזה היה באיטליה, ואילו החסידות התרכזה כולה ברוסיה ובפולין. תרומתם של יהודי ארץ־ישראל בשטח זה בטלה בשישים.

ואותו דבר אמור ביחס לחלכה. לפני שמשמ שמיר מציע שאחרים ילמדו, עליו בעצמו ללמוד, לפחות עד כדי כך שלא יפגין בורותו ברבים. יהודים אורתודוקסיים, לידיעתו, אינם חיים לפי "שולחן ערוך", אלא לפי התלמוד הבבלי. דווקא חבבלי, ולא הירושלמי, שאין לו סמכות הלכתית. מרכזו התרבותי, איפוא, הוא בסורא ובפומפדיא, וזאת אומרת בעיראק, ולשם אנו צריכים להג, שכן אבותינו, "בכל הדורות ובכל הארצות" חיו על פי החיבור שנוצר שם.

ולבסוף, שאלה שאני רוצה באמצעותך לשאול את הבור הזה, המנסה ללמד אחרים. היכן לדעתו של משה שמיר הגבול הצפוני והמזרחי של ארץ־ישראל? אם להסתמך על האנציקלופדיה העברית, עליה ממליץ שמיר, הרי, "גבול האבות" כולל את סוריה, ומגיע לנהר פרת, ואם להסתמך על האנציקלופדיה התלמודית, הרי א"י משתרעת עד הרי האמנוס אשר בתורכיה ומפה זו מקובלת גם על ד"ר ישראל אלדד בהירולאנווה של משה שמיר. מה יתא על כל היצירות שהעריכים יצרו בדמשק, כאשר משה שמיר יחליט לתבוע את הגבולות, "ההיסטוריים" של ארץ־ישראל, בהסתמך על האנציקלופדיות מהן הוא שואב את השכלתו?

עד כאן לשון המכתב. שאינו מבקש להוכיח, אגב, כי זכותנו על ארץ־ישראל קטנה מזכותם של הערבים על ארץ זו. רק משום שגם היהודים יצרו את יצירותיהם החשובות ביותר מחוץ לגבולות ארץ־ישראל.

כשמדובר בזכויותיהם ההיסטוריות של הערבים, נוהגים שוביניסטים חשוכים כ־משה שמיר לבטל את תביעותיהם. בטענה שלגביהם ארץ־ישראל היתה תמיד "דרום

אחד התרגילים שלי לפירסום המילון, ולך תצק גוואלד גשריגן מהיום עד מחר. פשוט לא מאמינים לי. ולא שאני מתבייש כאילו במכתב שלך. אדרבא ומלהיפך: אם אני הייתי רוצה להגיד לעצמי את מה שאתה אמרת לי, אני לא חושב שהייתי מלחץ להגיד את זה יותר טוב ממך. אבל אני צריך את המאבקים שמגיעים לך כמו כאב ראש. אני שמע, חביבי, אם אתה רוצה ספר חתום — תן כתובת מדויקת ושם מלא. חוץ מזה אני צריך אותך בשביל המהדורה ה־חמישית של המילון. אני בטוח שיש לך כמה מילים טובות שזרחו מפרכוני. או יללה יה עיני, אפתח תומאק. יעני פתח פוך ותגיד לנו מי אתה ומאיפה גירדו אותך. ועכשיו לעניני: לו היית מקלף מהבוכה 18 ג'ובות. וקונה את המילון, היית מוצא בהקדמה תשובה לכל השאלות ששאלת. בעניין הניגס אני מרים את הידיים. טעות. לא אידיש ולא באסיה. פשוט טעניו. איך? מה? מו? — השד יודע. קרה — קרה! מה אפשר לעשות. הלוואי שיהיה לשנינו כמה תלפים לירות כמה שגיאיות נוספות שאפשר למצוא במילון. אלה יאעטיק בעניין התעתיק. יש לי 82 סיבות למה לא דייקנו בתעתיק מערבית לעברית. קומבל (קודם כל) לא יודעים אנחנו קרוא וכתוב ערבית. ונדמה לי שזאת סיבה מספקת. או בטח תקפוצ ותצ"עק. לך ללמוד או תשאל אנשים שידעו עים. הו! לזה יש לי תשובה. גם אם היינו יודעים תעתיק נכון מערבית לעברית, לא היינו משתמשים בו. תשאל "למה?" הו. טוב ששאלת.

ביני ובנין, מעניין את התחת שלי הרי הבלי שני בערבית בין ה"ל של אשכנזים ו"ח של בני־אדם. עד כמה שזה נוגע לעברית מדוברת. זאת אומרת. ההבדל הזה מעניין אותי מאד כדובר ערבית, אך לא כמי שמשתמש בעברית מדוברת במס' בעות־לשון שמקורן בשפה הערבית. המיכתב הבטוח ביותר להתאזרחותה של מילה ערבית (או מילה מכל שפה אחרת) בשפה העברית המדוברת הוא כ"א שר רוב המשתמשים בה אינם יודעים כבר את פרושה במקור. פיתגני יה אחי? וזו גם הסיבה למה החלטנו לא לתת את משמעותה המקורית של מילה מדוברת. רק מי שמדבר רוסית יודע ש"יופסבימוט" פרושו "ניקיאומק" בערבית. לגבי מרבית תם של הישראלים פירושה של שני ביי טויים אלה הוא קללה גסה וחרפה. ההור כחה הטובה ביותר שהילדים אינם מבינים את פירושן המקורי של הקללות שבפיהם. היא קיומה של הקללה "כוס־אבדן!" לדעתי צריך לכתוב את כל המילים החרות, שנכנסו לשפה העברית, בתעתיק פונטי. זאת אומרת. לכתוב את המילה כפי שהיא נהגית עלידי רוב רובם של

המשתמשים בה. לא רק: גוטינוסף, שאבס. מוחלטויבס, עוילמגוילס וכדומה (במקום: גוט יום טוב, שבת, מוחל טובות, עולם גולם). אלא גם אחול־מניוק ולא "אחז' אל־מניוק"; דחילק ולא "דחילך"; "סוח' תאק או כוסאוחתק ולא "כוס אוחתך"; ציטיווניט ולא "ציט־ציטיווניט"; איצ' מאסט ולא "איטסי־מסט"; ינקל זוכמיר ולא "יעקב זוך מיר"; כוסמרתבוק ולא "כוס מרת אבוך". וכך הלאה.

הבנת אותי? הצרה היא שגם אנחנו לא נהגנו תמיד לפי כלל זה. שעקרונות הוא נכון. כנראה שבעיית התעתיק האחד למי לים זרות לא תיפתר עד ש־האקדמיה תתחיל להתעסק ב־סלנג. ותחליט ש"אינעל אבוך" או "ילען אבוך" בדיוק כפי שלא "אילבוק", בדיוק כפי שלא "יתכן לכתוב" שבת־גוי" במקום "שבסגוי" או "שבס־גוי".

מישהו צריך פעם לקחת את העניין הזה בידים. ולהשליט על הברדק, אבל זה לא תפקידנו. שיתעסקו בזה בלי שנים, חוקרים ואקדמים. לנו יש מספיק כאב־ראש לאסוף את הממזרים ולפרש את תם לאוניים ערלות. את עניין התעתיק והסדר, אנו משאירים למלומדים מאיתנו. מי שמתעניין באתימולוגיה תסלח־לי עליהביטוי, ישתין שמן וישפין ניסים, כאשר יתברר לו ש"בבלת" הן ראשי־תיבות של הביטוי "בילבול ביצים ללא תכלית"; שהמילה "מסחרה" קשורה ל־מאסקאראד", "מסכה" ו"מאסקארה" (אי־פור פנים); שה"הור" הרוסי מקורו ב־"חוט" ההולנדי (גוט). שאחד הצארים כ־ביא איתו למסוכה יחד עם אשתו ההור לנזית; ושקריאה. אוי! הומצאה על־ידי האדם הקדמון שהשמיע אותה תוך כדי נפילה מהעץ.

אין ספק שהקשר האמין הקיים בעברית בין מילים קדומות כמו דם, אדום, אדם, אדמה, הוא מעניין, כמו הקשר בין שד (עם קרניים) שד (עם פיטמה) ושדי (בי־שמיים). מי שרוצה להתעסק בחפירות ארכיאולוגיות של מילים — סחתיין, ש־יהיה לו לבריאות. אך מה זה חשוב אם הקורא בהתפעלות, יחריב־בית, איזה בית יפה שיש לך! יודע שפירוש הביטוי בערבית הוא "יחרב ביתך"?

עכשיו יה עיני — הייתי אומר, אה אחיי, אם לא הייתי חושש שאתה מבין רוסית — אתה מבין למה לא הקפדנו בתעתיק נכון מערבית לעברית, ולמה לא טרחנו לתת את משמעות המילים והביטויים בשפות מהן נלקחו?

אבל מעליש. נעזוב את זה. המיכתב שלך גרם לי נחת, ואם תמשיך לכתוב בשפה העסיסית שלך — אני בטוח שנמצא בעיתון מקום למיכתבים שלך גם אם תרצה לכתוב על פוליטיקה או אנה ערף אש.

שוב סכות פִּיחוח

חוגי האוצר מודאגים לאחזרונה מכמויות הגוואים המצויות בידי הציבור.

נגיד בנק ישראל, מר זנבר, אמר השבוע שהחששות להתגברות האינפלציה, וכתור־צאה מכך יירדת ערך הגונו הישראלי, אינן בלתי־מוצדקות, אם כי נוטים לייחס להן חשיבות מופרזת.

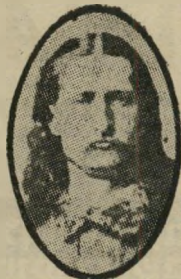
עורך הגוואים, המצוי בידי הקהל, הוא אמר, מגביר את הצריכה, ולא מן הנמנע שהממשלה תיאלץ לנקוט בצעדים כלשהם, כדי לספוג חלק מעודפים אלה לפני שה־מצב יתדרדר ולא תישאר בידיה ברירה אלא להכריז על פִּיחוח הגונו הישראלי, דבר, הנוגד כמובן, את מדיניותו המוניטארית של משרד האוצר.

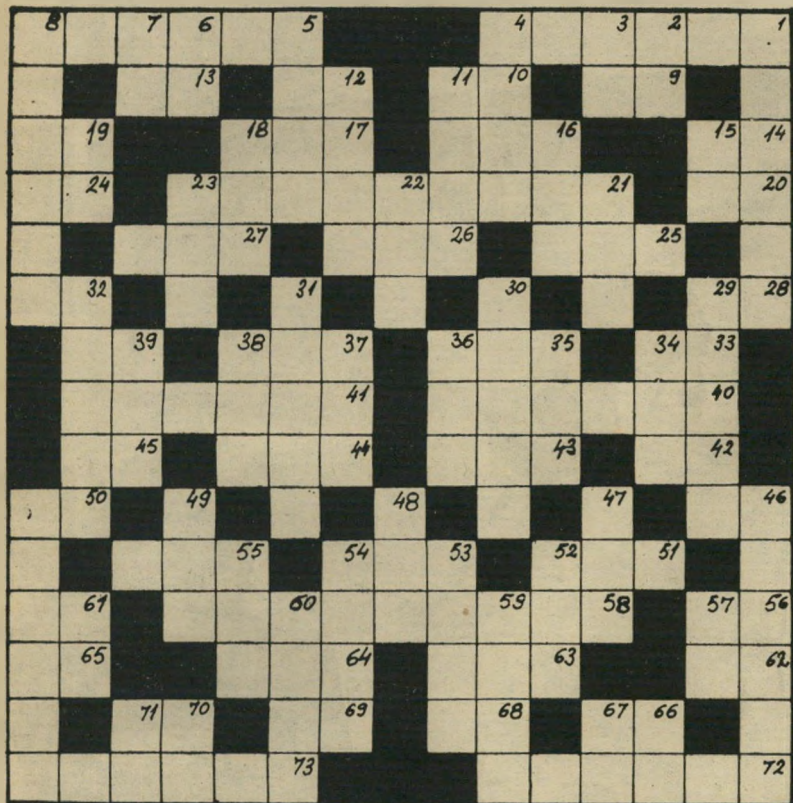
דיקן הפאקולטה לכלכלה באוניברסיטה העברית בירושלים, פרופסור בראלי, אמר הבוקר בכנס מגדלי המישמש והשוין יג'־דעתו ייטיב האוצר לעשות אם יפחית את ערך הגונו הישראלי לשמונה גוואים עבור עטיפת מסתק אמריקאי אחד. לדעתו של הפרופסור, יש לנצל את ציפיית הציבור לפִּיחוח, ולא להסתפק בפִּיחוח דה־לוקס של 5 גוואים לעטיפת מסתק אמריקאי אחד. בבורסה לגלעני פרי, ובשוק הפירות החופשי, הורגשה הבוקר תנועה ערה של קונים, ולפני סגירת הבורסה עמדה עטי־פת מסתק אמריקאי על חמישה וחצי גוואים, לאחר שחצי מיליון גוואים החר־ליפו ידיים.

מִיכתב פרטי לקורא

בגליון של שבוע שעבר, במיסגרת "מיכתב השבוע", התפרסם מיכתב ממורי הגזעי על הסמאטוחה שהכנת לי? העיתון בעניין לקט הערכים ש"הער לם הזה" הדפיס מתוך "מילון עולמי לעברית מדוברת". מי אחר והמיכתב לא היה חתום, ולא נשא את כתובתו של ה־מוען (השם והכתובת שניתנו עשו רושם מפורקן). אני אנצל, ברשותכם, במה זו כדי לע־נות לו מיספר מילים.

סלאמת יה מיגדל ממיגדל! קודם כל מאבדוק בריא ושלוש פעמים סאלמתיק על לי. מיכתב האחולמניוקי שהכנסת לי. חרייבתי, אתה כותב — שפחיים תב שלך? אף אחד לא מאמין שלא (של אשתך) יישקו! דבר אחד אני לא שפחיים תב שלך? אף אחד לא מאמין שלא אני כתבתי את המיכתב. חושבים שזה

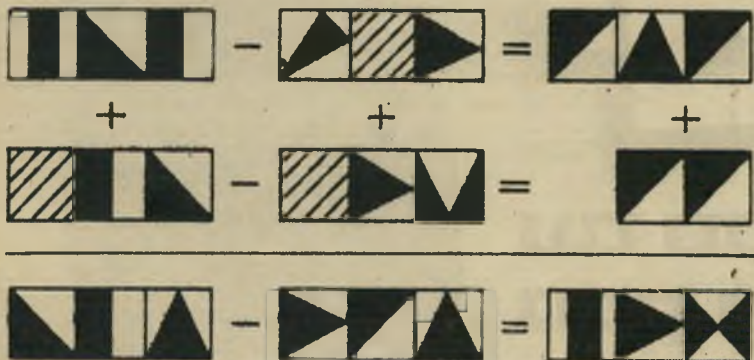

את סיתרון התשבץ יש לשלוח לת.ד. 136, תל-אביב, ולציין על גבי המעטפה: "תשבץ 1797". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

- מאונך:** 1. נזירות; 2. זד; 3. אנקול; 4. גולדברג מעוברת; 5. חבל בארץ; 6. מכינויי אלוה; 7. אדמה בגב; 8. גדול קשתי יוון; 11. סיבוב בשמחת תורה; 12. מן הנפילים אשר בארץ; 15. שד; 16. סלע זקוף; 18. בחר; 19. חלוץ; 21. עצם; 22. גרד את הבהמה; 23. דג טרמי פיסט; 29. מבחץ; 30. וכן הלאה; 31. קנה-מתכת המשמש לחבור חלקי מתכת; 32. נזיר שעיר בעל כוח; 34. ארמית; 37. ארשת; 36. חומר נפץ מרסק; 37. נטש; 38. היכה; 39. שדה שנקצר זה עתה; 46. ציר; 47. עוף לילה; 48. יורה הפוך בלי ראש; 49. בנגה הפוכה; 50. יחידה איטלקית ממלחמת העולם הראשונה; 52. יצק; 53. תביל; 54. חרוף זכרי גזור מעתיקה מקצועות; 55. חור, גומה; 57. הוצע כמחליף לצבי שבטמל דואר-ישראל; 59. יהיה לציה; 60. סוג בושם תלמודי; 61. התגאה; 66. קרוב, שאר; 67. בן בליעל; 70. תבואה; 71. מרשל צרפתי ידוע.
- מאונך:** 1. אשת אודיסאוס; 5. שאלה פומבית; 9. הוראה; 10. השני בסולם הצלילים; 12. סוג טעם; 13. חשקט; 14. מצבה; 16. קרום אברי הבטן; 17. כלוב האריות; 19. לבוש-אבל; 20. דד; 21. סופר יליד פולין, עליו נאמר כי רק שקס" פיר כתב אנגלית ברמתו; 24. מילת תנאי; 25. טיט לאיטום סדקים; 26. קטל; 27. כתם; 28. כלה; 32. כל המשניות כולן; 33. ירעף; 35. נגיחת קרניים; 37. פרי עץ; 39. מבני נוח; 40. עיר בפורטוגל; 41. במבוי פרוץ עוברת הרוח; 42. מילת-שלילה; 43. האפיל; 44. כינוי למצב צבירה של מים; 45. דובון ידוע; 46. רן; 50. עשוי למחצה; 51. נהר בצרפת; 53. בית-אל; 55. גורל; 56. שליח; 58. מעדן המפאר כל מסעדה מעולה; 61. רשע; 62. תורה; 63. פרץ ניצוצות; 64. אש; 65. מחלקה ביקום; 66. בעלאון; 68. שעבר מן העולם הזה לבא; 69. הוא והאין, יסוד תורת סארטר; 70. הבין; 72. כך מעדיפה גולדה את נערינו; 73. נתון לנחמות (לועזית).

חשבץ 1797

והי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור יש למצוא איזו סיפרה בדיוק כל סמל של ריבוע.

את התשובות יש לשלוח על-גבי גלויות בלבד לת.ד. 136, ת"א, ולציין על-גבי הגלויה: "חשבון 1797". הפתרון צריך להכיל את כל התרגיל במספרים. המועד האחרון למשלוח הפתרון — 16.2.72.

בין הפותרים יוגרלו שלושה פרסי ספרים.

"העטלף", "לפולקה פיציקאטו" או ל"סיי פורים מיערות יונה" כמו לפריץ ריינר. כשזה נוטל את מושכות התיזמות, משי תנה התמונה לחלוטין. מתוך "הדנובה" ה"כחולה" או "ואלס הקיסר", המקבלים מימ" די ענק. נשמעים לפתע הדי שטראוס אחר, ריכארד, שהיה ידידו הקרוב של ריינר. כל מישפט מוסיקלי בנוי באהבה וברג"י שות, כל מעבר מנוצל עד הסוף, והי תזומורת רועדת כעלה גידף תחת השרבים הנמרץ של מי שהיה אחד מגדולי המ" נצחים של דורנו.

אמנם, הקלטות ריינר אינן כל כך חד" שות, ואמנם אין הוא היחידי ההופך את יוהן שטראוס למטמטי-מלכים (זוכרים את "הדנובה" של קאראיאן, בסס הקול של אודיטיאה בחלל). אולם קשה למצוא מי" שהו העדיף עליו, ואם שטראוס עדיין מדבר ללבכם, זהו תקליט בהחלט מומלץ.

בהוליווד מביאים לך קוקה קולה כשהם מרוצים ממך. באנגליה, אתה מקבל 999 תה עם חלב, בצרפת, אם אתה באמת "סימפטי", תזכה לכוס שמפניה. אבל בא"י טליה לא מביאים לך מאומה. הם עסוקים מדי בניסיון לצבוס כל חלקה טובה.

ספרים

הכול עובר, חבר

המניע תנבואי — ג'ורג' מיקש — מינוי 1971, 176 עמודים — 3.60 ל"י. רישומים של יוסי שטרן.

ג'ורג' מיקש הוא, כידוע, הומוריסטן יהודי הונגרי, המוכר יותר ספרים מאשר ריים קישון, חברו למוצא. הוא חי מזה שנים רבות באנגליה, ויוצא משם אל מר" חבי העולם, כדי לשלוח מבטים מרוחיים בפפריקה בנעשה בניכר, ואחר-כך ממחר חזרה ללונדון, ומדפיס את רשמיו ברבי-מכר נוסף.

על ישראל כתב לפני שנים רבות ספר בשם "חלב ודבש", שהיה אז משעשע, ותו לא. אך מאחר והעניינים מתפתחים כאן בקצב מסורף, ומר מיקש הוא בכל זאת יהודי, חזר לאחר 20 שנה לארץ והעניף בה מבט נוסף. ומה שראה מצטיין בשטחיות המבט של עתונאי, הרגיל לכ" סות מדינה בכמה ימים, ובהומור של מי שמתפרנס כבר יובל שנים מבדיחות.

כאשר הוא מציין שישאלה היא המדינה היחידה בה ממתינים המישה קרובים לכל תייר המגיע ללוד, יש בכך מן האמת. על אף הזקן של הבדיחה, וכאשר הוא מאמין, בתום-לב, שאפשר לסמוך על כל איטליה, ולו בפרברים המפוקפקים ביותר, בגלל הפיקוח החמור של משרד הבריאות, ברור לכל שלא עיין בעיתון ישראלי.

אשר למצב אחרי מלחמת ששת הימים, הוא זוכה לתיאור שצריך להשביע בהח" לט את רצון משרד-החוץ, על אף ההת" קפה המחצת של מיקש על הסברת משי" רד זה בחור"ל. רק בנקודה אחת הוא ירגיז את גולדה ושות': הוא אינו מוכן לקבל את עקרון ירושלים הישראלית. אולם זאת, בעצם, הנקודה הרגילה היחידה בה הוא נוגע, היתר — כלכלה, ביטחון, עליה — כל זה חולף מהר מתחת לבטנן של בדיחות.

מה שהחומר יותר הוא כי ביקורו של מיקש נערך לפני שלוש שנים. מאז נפטר לוי אשכול, נפטרה ממשלת הליכוד, גולדו נתיבי נפט ואוטוסקארס והפאתולוגים, ומה שכותב מיקש, נראה היום כפרק בהיסטוריה. מה אפשר לעשות, הכל עובר, חבר.

אין מה לחשוש מפני הביקורת. כל מי שמסוגל לכתוב חשבון-מכסה חושב ש" הוא סופר, ומי שאינו מסוגל לכתוב אותו, הופך למבקר.

(ג'ורג' סיטון, במאי, "שדה תעופה").

בשוודיה עורכים עתה ניסיון חדש לסיר פול בשיכורים הנאספים מדי לילה ברחובות שטוקהולם. משטרת העיר החליטה להעביר את שלל הלילה שהיא אוספת כל פעם, לא לבית-סוהר אפל, מלא מחב ורטיבות, עם מיטות ברזל מזוהמות, אלא לחדרים נוחים, עם מקלחת, כלי מיטה נקיים וארוחת-בוקר טעימה.

(המשך בעמוד 12)

תקליטים

ישו פיק בדרך לצמרת

צביקה פיק — זוהי חדרן שלי — סי.בי.אס. 64526.

אילולא כתבו החיפושיות את "השוטה על הגבעה", מי יודע אם היה צביקה פיק נכנס אי-פעם למיצעדיה-פיומונים בארץ (נסו פעם להאזין ל"שני תפוחים", ולשיר" החיפושיות, בצמוד, ותבינו למה הכוונה). אולם את הנעשה אין להשיב, החיפושיות כתבו את מה שכתבו, פיק קיבל מהם השראה, ומאז נזכרותו בעולם הפיד מונים הישראלי מרגשת יותר ויותר.

צביקה, שעבר להקות-קצב רבות לפני ש" עלה לגדולה בשיער, הוא בחור חביב, המפתח לעצמו דמות של ישו ארוך-שיער (אולי הוא חולם על תפקיד ראשי בישו כוכב עליון) וכותב פיומונים בעלי מנגינות ערבות וקליטות, המזכירות מדי פעם מגי גינות אחרות שנשמעו קודם. אבל מי עוד יכול להזעזע ולטעון למקורות בימינו?

בארץ-הנגן החדש שלו, אשר יעבור כנראה כולו את מיצעדיה-פיומונים, מה" התחלה ועד הסוף, עשרה שירים שכתב בעצמו, שהמוצלח הוא, אין מדינה לאהבה". למרבה הצער, יש כאן גם שני קטעים מתוך "שיער", ועל אלה אפשר היה לוותר

צביקה פיק
השראה מה"חיפושיות"

בנקל. ההשוואות עם ביצועים מוקלטים אחרים אינן לטובת צביקה. למרות זאת יש להניח שמעריציו יושבעו בהחלט נחת, ואם אמנם זאת רק תחנת" דרך בדרך של צביקה, מי יודע, אולי צפוי להיטן של ממש, תוצרת הארץ?

אמנות השידור מתבטאת בהטלת מלים אמיצות לתוך מיקרופון חסר-יטע. (פיטר וייס)

יוהן שטראוס

בדמות גאון

לחייטו הגדולים של יוהן שטראוס — ארסיא, 5005, התיזמות הסימפונית משיקאנו בניצוח פריץ ריינר, תזומורת חטיילת מבוט" טון בניצוח ארתור פידלה, אפשר להתהיחס אל יוהן שטראוס כאל מלחין מוסיקה לריקודים במאה הקודמת. בתור שכוה, אין כל טעם להאזין לו ב" עידן החיפושיות. אפשר גם להתהיחס אליו כאל מלחין אשר הירבה להשתמש בשל"ו שה קצבים ביצירותיו, ואז כדאי לפקוח אוזניים למישמע תקליט זה.

מי שינסה לרקוד בניצוח ריינר או פיד" לר, עשוי לשבור את הרגליו. אולם הי מאוינים בתשומת-לב יגלו עד כמה מסור גל מנצח גדול להגיש יצירה, שנדמה כאילו היא מוכרת יותר מדי, באור חדש לחלוטין, והכוונה לא כל-כך לארתור פיד" לר (המספק ביצועים די רגילים לפתיחה

(המשך מעמוד 10)

תגובות השיכורים: שלישי הביעו שבי-
עות רצון, שלישי הביעו תימהון, ואילו
השלישי השלישי זעם בקול גדול. הם רצו
לשוב אל הצינוק האפל והסחב החודר
לתוכו. מה התענוג בשיכרות אם אין אחר-
כך עונש?

אשכיו היבשים

של העולם הישן

Mr. SAMMLER'S PLANET

— SAUL BELLOW

כוכבו של מר סאמלר, מאת סאול
בלאו, הוצאת פנגווין 1971. 252
עמודים — 3.80 ל"י.

מר ארתור סאמלר הוא ניצול העולם
הישן, שנמלט מן הזוועות של השואה אל
מעבר האוקיינוס, וערך שם הכרה עם
זוועות העולם החדש. מר סאמלר, בן ה-
בורגנות הפולנית שחי לפני המלחמה בלונדון,
דון, בילה בחברת ה. ג. וולס ושאר משי-
כילי העיר, התבסס ברעיונות נשגבים וניי-
מוסים מושלמים, מתגורר עתה בחדר ב-
ניו יורק, מתקיים מקיצבה של אחיין אמיד
ששיתף פעולה או לא שיתף פעולה עם
המאפיה, ומתבונן בכוכב הלכת שסביבו,
כצופה בהצגת תיאטרון מטורפת.
וההצגה באמת מטורפת. בתו אוספת
גרוטאות ומשלה את עצמה שהיא קאתרין
לית ויהודיה אדוקה לסירוגין; בת האחיין
עורכת נסיונות מיניים, משום שהם באופי-
נה, ושופכת את קסמיה הבשלים מבעד ל-
מחשופי ענק וחצאיות קצרצרות; אחיה
מחליף מקצוע מדי יום; כולם משלים את

סאול בלאו
הצגה מטורפת

עצמם שהם מיוחדים במינם, כולם מוכנים
להסביר מה מטריד אותם, ואיש אינו מוכן
להקשיב לרעהו. כושי ענק המכיים קור-
בנות נפחדים באוטובוס, ומאיים על סאמלר
לר באבר המין האדיר שלו, כאשר סאמלר
משגיח במעשיו. סטודנט צועק עליו באמי-
צע הרצאה: "מה אתם מקשיבים לדבריו?
הרי אשכיו התייבשו?" האמנם אלה סמלי
העולם החדש?

סאול בלאו, מחשובי הסופרים של אמרי-
קה לאחר המלחמה, אולי אינו מזדהה כליל
עם גיבור סיפורו, אבל אין ספק שסאמלר
הוא נציג נאמן לכל אותם משכילים מן
הדור הקודם, המשתאים מול שנות השב-
עים, מנסים למצוא בהן סדר והגיון שאין
בהן, ומשתדלים ככל יכולתם, להיות צרי-
פים, ולא משתתפים בהצגה הנערכת על
כוכב לכת מוזר זה.

אבל כאשר סאמלר מוכן להבין את אלה
המקווים לחברה אנושית טובה יותר על
הירח, משום שהתייבשו מכדור הארץ, זה
בלאו המדבר מגרוננו, והדרך בה הוא
מתאר את ניו יורק של היום, את היהדות
באמריקה ואת הסירוף האוחז בה, משכי-
נעת בהחלט כי אכן, כאן למטה, לא נות-
רה עוד הרבה תקווה.

כותרת בעיתון בעיר שדה צרפתית:
"הדממה המוחלטת". ומתחת לכותרת, הס-
בר לתוכן המאמר: "שיחות פומפידו-
בו נתן". זה נקרא כשרון תימצות.

**החיים
הם
יפים**

**עם סבוי-
טבק הזהב
בקופסת הזהב**

Savoy
DE LUXE
FILTER CIGARETTES

ה אם אתה רוצה להרוויח הרבה כסף, בלי להתאמץ? אין קץ מזה.
ישנו מכרה זהב הקורא פשוט לאנשים ממוחלים, זריזים ומוכשרים. כמוך. שמו: סקר דעת-הקהל.

א ינך מבין כזה שום דבר? אין דבר. אל תתן לקטנות כאלה לעמוד לך למיכשול.

לך לרושם-החברות, ורשום לך משהו בעל שם מצלצל:
למשל: "סד"ק" (סקר דעת קהל) בע"מ.

אחר-כך הדפס לך נייר-מכתבים יפה, שכור לך משרד מהודר, קשט את קירי תיו בטבלות סטטיסטיות מרשימות (כל גראפיקאי יכין לך כאלה בחמישים ל"י החתיכה), קח מזכירה וטלפון, וזהו זה. אם אתה רוצה להיות כובזון ממש, אתה יכול גם לשכור לך איזשהו בחור צעיר שחור זה עתה מאמריקה עם תואר ב"א בסוציאלוגיה או בסטטיסטיקה, ולמנות אותו למנהל המחקר.
אתה מוכן לגרוף כסף. אין?

ה שיטה הפרימיטיבית ביותר היא זו:

אתה מודיע באופן דיסקרטי לכל המ-עוניין — חברה מיסחרית, מפלגה, עסקן

אתה שולח עשרה סטודנטים נצרכים לערוך סקר דעת-קהל בקריית-שבע. ה-שאלה היא פשוטה: "האם אתה בעד מר השבעוני, או בעד חברת הנוכלים המנו-לים הרוצים להצית אותו, כדי לשדוד את קופת העירייה?"

הסטודנטים יביאו בחזרה את התשובות של דגם מייצג (542 תר-שבי קריית-שבע). 85% בעד ראש-העיר, 15% בעד הנוכלים המנוולים.
אין דבר. זרוק 13% לבית-השימוש. הכן במקום שאלונים אחרים, ותבר את הדו"ח. הוא יופיע בעיתוני-הערב ובביט-און קריית-שבע (המודפס על-חשבון מ-שלמיה-המסים) כך:

"העלילות השפלות שהוטחו בפני מר השבעוני, ראש עיריית קריית-שבע, הפכו לבומראנג. בסקר שערך מכוון סד"ק אצל דגם מייצג של תושבי העיר, נתברר כי 98% תומכים בראש-העירייה המושמק, ו-רק שני אחוזים תומכים במתנגדיו. כש-נמסר הדו"ח לראש-העירייה, הוא אמר..."

פ יתגם עתיק אומר שיש שלושה סוגים של שקרים: שקר, חצי-אמת וסטטיסטיקה.

אפשר עתה להוסיף על כך סוג רביעי: מישאל דעת-הקהל.

גם בארצות נאורות, שבהן הפך סקר דעת-הקהל למדע מכובד, ארוו הסוקרים לא פעם את מזודותיהם באישון-לילה ו-יצאו לחפשה ממושכת, מפני שלא רצו

לראיין אותם. והתנהגו אחרת לגמרי בעמ-דם מול פני תיבת-הקלפי, סמל האחריות האורחית?

הסיבות מוטלות בספק. התור צאה כטוחה לגמרי: מיסטר וילי סון נמצא באופוזיציה.

בלילות הוא חולם על מרתפי-עיניים, שבהם עוברים עורכי-המישאלים עיניים נוראים, כשהם נשחקים בין גלגלי המחש-בים האלקטרוניים ומנוקבים חורים-חורים.

י שראל אינה בריטניה, ובוודאי אינה ארצות-הברית. המצב כאן ירוד הרבה יותר.

המכונים הישראליים מתחלקים לשלושה סוגים כלליים:

- המכונים הרציניים,
- המכונים הבלתי-רציניים,
- המכונים השארלאטאניים.

הסוג הראשון עובד, פחות או יותר, לפי הסטנדרטים המקובלים בעולם המדעי. גם אצלם אין לקבל שום מסקנה מבלי לבחון היסב-היטב את ניסוח השאלה שהוצגה, העיתוי, ניתוח המידגם, ועוד ועוד. זה חשוב, כי מנסח השאלה קובע, לעיתים קרובות, את התור-צאה. הוא הדין לגבי המידגם.

סקר שבו ניתן מישקל-יותר לבני-ברק, למשל, יראה לגמרי אחרת מאשר סקר שבו הוון המידגם לטובת נצרת. מידה אחת בשאלה, הרווייה תוכן ריגשי, כמו "ביטחון", "שחית

מנהל של מכוון מכובד מאד סיפר לי פעם שתפס קבוצת סטודנטים, שנשלחו לראיין אזרחים, ושחסכו לעצמם את ה-טירחה עלידי מילוי השאלונים במיטה. מאז נוהג אותו מכוון, לדבריו, לשגר שני זוגות לכל מקום — זוג הממלא את השאלון, וזוג שני השואל את הנשאלים אם אמנם נשאלו.

המכונים הבלתי-רציניים אינם חולמים על כך.

זה לבדו פוסל את כל מסקנותיהם. שהרי אין דבר המפריע למראיינים לזיף את כל התשובות, פשוט מתוך עצלות — שלא לדבר על דיעותיהם הפרטיות. כשהמישאל מוזמן עלידי גורם אי-טרנסני — משרד ממשלתי, שר, מפלגה, עסקן, חברה מיסחרית — הוא פסול מ-ראש. שהרי מכוון מהסוג הנ"ל לא יסתכן בתוצאה שלילית. די בתקלה אחת כזאת, והוא יאבד את כל לקוחותיו.

האמצעים העומדים לרשות מכוון כזה כדי להתאים את התור-צאה לדרשת הדקוח הם רבים ומגוונים: ניסוח מגמתי של ה-שאלה, רמז דק למראיינים, וזיוף פשוט של התוצאות.

ע ל הסוג השלישי חבל אף להשחית מלים.

יש בארץ מישרדים שארלאטאניים, ה-עוסקים ברמאות פשוטה, לי עצמי הציעו לפחות שדוש

עוקר דעות הקהל

מעמים, בזמן האחרון, "להזמין שאנה" בפקקים של מכוונים מפויי-מים, עם רמז דק שהתוצאה תהיה לשיכועות רצוני.

אני בטוח משישרדים כאלה אף טור-חם לערוך מישאל למראית-עין. אפשר להזמין ישר את התוצאה:

"רוב מכריע של אזרחי ישראל הבוגרים הביעו את דעתם שח"כ אורי אבנרי הוא (האישיות הפופולרית ביותר בישראל) (חריכנסת לדוגמה) (הגבר בגוש) (עורל גאולי) (האיש שיביא שלום עם הערבים) (האיש שיחל את השחיתות).

תוצאה סטנציונית זו נתגלתה במישאל מדעי שנערך עלידי מכוון סד"ק אצל 1245 ישראלים, שהם מידגם מייצג של... לולא הייתי מוכן מצניעות חשו-כתמרפא, הייתי מזמין תיכף ומייד מישאל כזה.

ל א, הדבר אינו מצחיק. הוא משבש את סדרי חיינו.

אין מישאל, ויהיו תוצאותיו מנוהכות ככל שיהיו, שאינו מוצא לו עיתון שיופרסם אותו, עדת-כספי לים שתאמין בו, ועסקנים ציניים שינצלו אותו.

יש כאן רמאות פשוטה, שאינה נופלת — מבחינת השחיתות והנוק הצניבורי — מזיוף מישקל-כידורגל או מיצריכיימזון. יש לשים קץ לתעלולים אלה — הן למי ען ההיגיינה הצניבורית, הן לשם הגנה על המכונים הרציניים, הסובלים מן הספי-קנות הגוברת של הצניבור כלפי "מישאלי דעת-קהל". אין האורח הפשוט יכול לדעת איזה מכוון הוא רציני ואיזהו שארלאטאני, אילו תוצאות ראיות למידה של אימון ואילו ראיות לרעמי צחוק.

מכיוון שהדבר נוגע לתחום הצי-בור, מן הדין שיופסל עליו פיקוח צניבורי. דרוש חוק להסדרת שטח זה, להבטחת פיקוח מדעי נאות ולהענשת רמאות.

83.8% של האוכלוסייה היהודית הבר-גרת בישראל סבורה שיש לשים קץ ל-שארלאטאניזם של שקר דעת-הקהל. מידגם מייצג של 1245 ישראלים, שנשאלו..."

תות, "שזום", "נסיגה" יכודה לסקר לגמרי את התוצאה, אף מבלי שהמנסח התכוון לכך.

למשל: יש הבדל בין שאלה בנוסח "האם אתה בעד נסיגה מכל השטחים המורח הבטחה ערבית לעשות שלום?" ובין אותה שאלה בנוסח "האם אתה בעד החזרת השטחים במיסגרת שלום-אמת עם ערובות-ביטחון?"

א: בין שאלה בנוסח "האם אתה סבור שאין תחליף לשרהביטחון, מר משה דיין?" ובין אותה שאלה בנוסח "מי, לדעתך, יוכל לכהן כשרהביטחון במקום מר דיין?"

א המסקנות של מכוון רציני מחיי-בות ניתוח מפוכה, הרי חבל על כל רגע המבוזבז על ניתוח המסקנות של מכוון בלתי-רציני.

להראות את פניהם הסמוקות בחברה. כך, למשל, הוכיחו כל הסקרים שנערכו ערב הבחירות לנשיאות בארצות-הברית בשנת 1948 שהמושל תומאס דיואי עומד לנצח. למרבה הצער (ולמזלה של מדינת ישראל) זכה הארי טרומן.

מאז הוסקו מסקנות רבות, שוכי-דדו השיטות, והיה נדמה שזה לא יכזב לקרות עוד.

עד שראשי-ממשלת בריטניה, הארולד וילסון, קרא סקרי דעת-קהל שהוכיחו בע-ליל שאם תיערכנה מייד בחירות, יזכה ברוב עצום. וילסון פיור את הפרלמנט, הכריז על בחירות חדשות ונחל תבוסה. מה קרה? האם טעו הסוקרים? האם היו הסקרים לקויים מבחינה מדעית? האם נוסחו השאלות בצורה מטעה? האם שינו האזרחים את דעתם בימים האחרונים, או בשעות האחרונות לפני ההצבעה? האם השיבו בקלות-דעת לחתיכה הקטנה שבאה

שלא הולך לו — שאתה מוכן לכלול בסקר הבא שלך שאלה לפי הזמנתו. דרוש מחיר צנוע. למשל: 5000 ל"י לשאלה.

קח את הכסף. (למען השם, אל תקח שטרות או צ'קים דחויים. בעסקים כאלה, זה לא בטוח.)

אחרי שבועיים הכתב למזכירתך דו"ח מפואר, לאמור:
"מכוון סד"ק בע"מ ערך מישאל אצל מידגם מייצג של 1245 ישר-ראלים, המייצגים את כל האוכי-לוסיה הישראלית הבוגרת לפי מביכנים מדעיים."

אם השאלה הוזמנה עלידי עסקן, נגיד מר יצחק הלוי הרשילוח, שעף לפני חודש ממפלגתו אחרי שנחשד במעילה או בבנילה, יראה הדו"ח כך:

במישאל שהקיף 1245 ישראלים, שהם מידגם מייצג של כל האוכלוסייה הישרא-לית הבוגרת, הוצגה למראיינים השאלה: "מי מסוגל, לדעתך, להציל את המדינה בשעה קשה זו?"

התוצאות הן כלהלן: גולדה מאיר — 34.8%, יצחק הלוי הרשילוח — 31.6%, משה דיין — 16.2%, יגאל אלון — 8.3%, הרבי מלובאביץ — 8.1%, מאיר וילנו — 0.2%, שלמה ימפוג (זה שהעיק את הר-שילוח מן המפלגה) — 0.1%, אחרים — 0.7%.

שים דב לצניעות. הרי-שילוח מופיע בכל זאת אחרי גולדה.

הדפס זאת יפה, קשט בדיאגרמות (גבר רים מול נשים, זקנים מול ילדים, תכולי-עיניים מול חומי-עיניים), ושלח למר הר-שילוח.

הוצאות — 182 ל"י. רווח נקי (ברוטו) — 4818 ל"י.

עוזר ויזנמן
„דמי לימוד“ להיסטוריה

שך מאמרו את חששותיו מדיין: „שמו ותהילתו באו לו מהישגיו הבטחוניים ב־ עיקר, כשדרכו כמנהיג פוליטי — הער־ כתה אינה אחידה אצלנו... לא הכל רואים בפעולותיו קו שהוא אחיד פחות או יותר בטיבו. שכן ביסודו הוא אדם אימפול־ סיבי, לראותו כ־אימפרסיוניסט בפולי־ טיקה“. האימפרסיוניסט טבעו שהוא מוש־ פט לפעמים יותר משהוא משפיע.

„אין אנו משוכנעים, שהבטחון הפנימי העצום שהיה לכל הישראלים כשיצאה למשימתה האמריקאית גולדה — קיים בליבות תושבי הארץ הזאת גם כשיוצא בעקבותיה דיון.“

אי אפשר היה שלא להתרשם, כי הגי־ לויים האחרונים על עסקיו הפרטיים המ־ פוקפקים של דיון הותירו את עקבותיהם גם על ההערכות של דיון כמדינאי, אפילו בקרב מוקיריו. אמרו השבוע מקורביו של דיון, בעקבות מאמרו של רוזנבלום: „זאת דקירת סכין בגב“

יחסי־חוק

שאלה של מחיר

„התסכמי לשכב עמי תמורת מיליון לירות שטרלינג?“ שאל פעם הסופר ה־ בריטי ג'ורג' ברנארד שאו, את אחת מנשות החברה בלונדון. „איוו שאלה?“ הגיבה האשה הכבודה.

„ותמורת עשר ל־י אוכל לעלות ל־ חדר?“ המשיך שאו הצניקן ושאל.

„מה אתה חושב אותי, לזנות?“ תת־ רעמה הגבירה.

סיכם שאו את הוויכוח: „מה שאת כבר קבענו, עתה נותר לנו להתווכח רק על המחיר.“

ישראל מצאה את עצמה השבוע ב־ מצבה של אותה גברת לונדונית. כאשר הגיעו לארץ הידיעות כי בפאריס עומדים לסכם את סיום עיסקת המיראז'ים, היה ברור לכל: אין עוד ויכוח כיצד תראה ישראל עם סיום העיסקה. מה שנשאר פתוח היא שאלת המחיר.

בגרי ג'ישה ירידותית. הסכמתה של ישראל לסגת בה מסירובה בן ארבעה שנים ולוותר על 50 מטוסי המיראז' ש־ רכשה בזמנו מצרפת בכסף מלא, גראתה לממשלת ישראל כצעד בטוח לקראת ש־ פור היחסים עם צרפת. היה זה רק סמלי שבאותו שבוע בו נודע כי מחקר הסכם בפרשת המיראז'ים, הגיש היועץ־המש־ פטי לממשלה לבית־המשפט בקשה לאשר את קלוז הפסקה, איש העסקים הצרפתי שנמלט מצרפת לישראל, כב־הסגרה. יחד עם המיראז'ים היתה הסגרתו של קלוז ליפסקי צריכה לשמש מחוה שתגרום ל־ צרפת לחייך בפומבי לעבר ישראל ואולי גם לאשר ביקור רשמי של אבא אבן בפאריס.

אולם אחרי שעשתה ישראל את ה־ צעדים שהיא חשבה שהצרפתים מצפים שתעשה, הסתבר כי לצרפתים אין שום כוונה לתת לישראל את התמורה שהיא קיוותה לה. אחרי שבאופן עקרוני ה־ סימה ישראל להעביר את המיראז'ים לרשות צרפת, מיהרו הצרפתים והניחו ידם על המטוסים. במצב זה, אפילו היתה הנציגות הישראלית בפאריס מגיעה לכלל הסכמה עם הצרפתים על המחיר, (המשך בעמוד 22)

גולדה היתה הצלחה לכל הדיעות, ולאיוה צורך בא המאמץ לתקנה? נסיון מוגבל. הסביר רוזנבלום בהמ־

„יריבי לא מצאו במה לנגחני בתחום המדיני, ולכן נטפלים לפרשיות מחיי ה־ פרטיים,“ האשים שריהבטחון משה דיון, לא מכבר, את יריביו הפוליטיים.

מה שלא עשו יריביו הפוליטיים של דיון, עשו ידידיו הפוליטיים. דווקא ה־ בטחוניסטים ואנשי ארץ־ישראל השלימה, שאהדתם לדרכו הפוליטית של דיון כאילו נתונה מראש, תקפו אותו בצורה החרפה ביותר על מהלכיו המדיניים האחרונים.

את דעתם של אלה ביטא השבוע עורך הצהרון ידיעות אחרונות הד״ר הרצל רו־ זנבלום, שהקדיש מאמר לנסיעתו של דיון לארצות־הברית, בו הציב סימן שאלה גדול מעל הצורך בנסיעה זו.

טען רוזנבלום, הנמנה דווקא על תומי־ כיו של דיון: „אם פניו לשיחות לצורך שיפור מעמד ישראל בווינגטון, נשאלת השאלה מדוע צריך לשפר מצב שהוא שפיר עתה כפי שלא היה אף פעם?... אילו נכשלה נסיעת גולדה — ניחא. ב־ מקרה זה היתה הנסיעה הנוספת לתיקון המעוות שהוא מובנת. אך הרי נסיעת

„היי שם למענה! יש לכם נזילה!“

מה גרם לביטולה הכתאומי של הסאטירה הטלוויזיונית?

סופה של ביקורת

זאת בסיום שידור של אחת התוכניות, ולא ערב הקלטה של שידור נוסף. בין עובדי הטלוויזיה רוחתת ההש־ ערה שמה שקרה באמת היה צירוף נסיבות שהביא לכך שמוטי „נשבר“ ב־ אמצע ההפקה. מצד אחד הופעלו עליו לחצים. מצד שני הוא היה נתון במתח של בחירת החומר והפקתו. מבחינה זו הוא עשה עבודה חסרת תקדים.

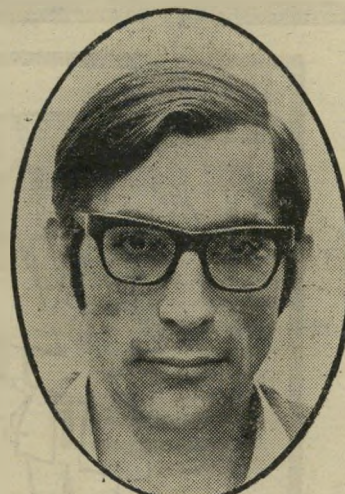
שותפות לחטא

לאחר מעשה

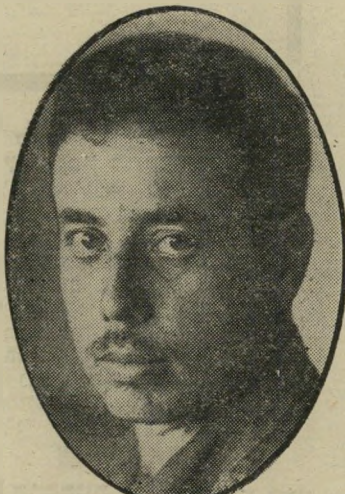
התוכנית, שהיתה „בייבי“ אישי־פרטי שלה, הפכה לתוכן חייו העיקרי. הוא הקדיש לה כ־16 שעות ביום. שישה ימים בשבוע. עוד לפני ששודרה תוכנית אחת, כבר היה שקוע בתכנת התוכנית הבאה. מבחינה מסוימת אף נהג במעין רודנות, כשדחה הצעות לשיחות בעול ובאחריות. כתוצאה מכך גם יכשו המעיינות. ידידי מנוסי, שכתב את פומוני הפתיחה של התוכנית, נסע לחו״ל. הנסיונות להרחיב את מעגל הכותבים של התוכנית לא עלו יפה. לקראת התוכנית האחרונה הרגיש קירשנבאום בעצמו שהחומר שנאסף אינו ברמה. כך נשבר, והפסיק את התוכנית. השאלה אם הוא היה רשאי לעשות זאת, היא כבר שאלה אחרת. טלוויזיה ממלכתית אינה במת־נסיונות של מפיקים ובמאים למיניהם. אם מישו נוטל על עצמו מבצע הוא חייב לעמוד בו עד הסוף, עם כל הכרוך בכך. בכל מקום אחר בעולם, אם היה מפיק עושה מה שעשה מוטי, לא היה לו יותר מקום בטלוויזיה. מרגע שהתוכנית הפכה לחלק מהנוף הפוליטי והבידורי של אזרחי המדינה ר־ אחד ממכשירי הביקורת היעילים ביותר (למרות הוויכוחים על רמתה) פקעה בעל־ תו של מפיק זה או במאי אחר עליה. אם מוטי קירשנבאום אינו יכול להפיק את התוכנית, היתה זה מחובתו של הממונה על הטלוויזיה למסור את המשך ההפקה למפיק ועורך אחר. אופייה ותוכנה של הטלוויזיה אינם יכולים להיות תלויים ב־ קאפריזו של עובד זה או אחר.

אם לא נעשה דבר כדי להניא את מפיק התוכנית לחזור בו מהחלטתו, הרי בעצם קבלת הודעתו על הפסקת התוכנית, נעשתה הנחלת הטלוויזיה, לאחר מעשה, שותפת לחטא — חטא של השתקת קולה של הביקורת הסאטירית.

התוכנית מיצתה את עצמה ולכן היה עליה להיפסק, לא שיכנע איש. אילו באמת היה קירשנבאום מגיע למס־ קנה זה, לא היה הדבר נופל כהפתעה על כל המעורבים בתוכנית. הוא גם היה עושה

מפיק קירשנבאום
„בייבי“ פרטי

ממונה תדמור
ביקורת מוקדמת

וידה מאיר רתחה מכעס. היה זה בישיבת הממשלה אחרי שידור הסאטירה הגלגת על גובר הסוכנות, ליאון דולצין, בתוכנית אתמול שלשום — לא הכל עובר. השירים הזעופים, שנעקצו לא אחת באותה תוכנית סאטירית, היו שותפים מלאים לכעסה של ראש־הממשלה. יגאל אלון, הממונה על ביצוע חוק רשות השידור, שנפגע מאיזכור שמו כ„גנרל אלונייה“ בסאטירה ששודרה לפני שב־ עיים על לידי האמילטון, ושהתכוונה ל־ משה דיון, הכריז בצורה חד־משמעית כי, או שהתוכנית תיפסק, או שהיא תהיה מבוקרת יותר.

הרמו מבנה תורגם לשפת הטלוויזיה בצורה פשוטה ביותר: הממונה ישעיהו תדמור, שהיה רגיל לקבל פרטים מלאים על התוכנית בימי שיש, ברע האחרון, שעות מספר ליידי השידור, תבע מהעורך־ המפיק מוטי קירשנבאום לספק לו את נושאי התוכנית עוד בשלבי הכתיבה וה־ חורה המוקדמים. הוא רצה לדעת מה כותבים? מי כותב? כיצד? וכד'. בלחץ כזה לא יכול היה הצוות, העניף והגיע גם בלאו הכי, לעמוד. חלק ניכר מהחומר נכתב ונערך ממש בשעת האפט של הח־ זרות האחרונות ובשעת ההקלטה עצמה.

הקש ששבר

את גב הגמל

פקת התוכנית, שיצאה לאוויר העולם בתרועה גדולה, נהפכה לאחת מתוכי־ ניות הטלוויזיה הפופולאריות ביותר, נעש־ תה כמעט בלתי אפשרית בתנאים אלה. הדבר הוסבר לתדמור בצורה אולטימטי־ בית. אולם תדמור, שהיה אומנם מעוניינ־ בכנות בהמשך התוכנית, עמד על שלו בנקודה אחת: בעניין הביקורת המוקדמת וההקפדה על בחירת החומר ועריכתו. היה זה קש לגיטימי, ששבר את גב הגמל. גירסה זו לא אושרה עלידי שום גורם. להיפך: הטיעון, כאילו היה לחץ פוליטי מלמעלה הוכחש על־ידי קירשנבאום. רק עובדה אחת היתה גלויה לעין כל: הפתאומיות בה הופסקה התוכנית. עוד ביום הרביעי בשבוע שעבר בו הוכרזה פתאום הפסקת התוכנית במסיבת עיתונאים מאולתרת. נערכו חזרות בבית בני־ברית בתל־אביב. איש מכותבי החומר לתוכנית וממגישיה לא היה מוכן להפסקתה. נימוקו הרשמי של קירשנבאום, כאילו

יהודה איסר אונטרמן

הרב הראשי

איש המפתח מאחורי הפרשה הוא דמות סגנונית הנושאת את השם הרב אדוניו קראוס. קראוס מגדול התליים ובעל הצורה החיצונית המרשימה, היה במקופת המנדט סוחר פרוות. עם הקמת המדינה הפך לפקיד במשרד הדתות, בין שאר תפקידיו עסק גם בספרי תורה שהוצלו מהשואה והועברו לארץ. אחרי שרות של ארבע שנים בתפקיד זה, נאלץ אדוניו קראוס לעזוב את התפקיד.

תקופה מסוימת נעדר מהארץ. נאמר עליו ששימש כרב בקהילת מינכן. לאחר רונה הוא ייצג את האינטרסים של אותו דניאלס ממילאנו בארץ. מסתבר שלקראוס זה יש מהלכים אצל הרב הראשי. אחרי ששר הדתות דחה את ההצעה לנסוע לחגיגה הדתית במילאנו, היה זה דווקא הרב הראשי שנעתר להזמנה המזוהה ב"השפעתו של קראוס, וזאת אחרי שלא מכבר פורסם כי דחה הצעות להשתתף

כ? אמצעי התיקשורת בישראל יצאו השבוע מכליהם כדי לדווח על מאורע היסטורי בתולדות החיים הדתיים בישראל: בפעם הראשונה מאז קום המדינה, יוצא רב ראשי לביקור רשמי לחו"ל. הנסיעה שעוררה את ההתעניינות הגדולה היתה נסיעתו של הרב הראשי האש-כנז, הגר"א יהודה איסר אונטרמן (87), לאיטליה. מבחינה רשמית אומנם חדל הרב אונטרמן החל ב-31 בינואר האחרון לשמש כרב ראשי, אך מבחינת מעמדו ביהדות העולמית, כאפיפיור של הדת היהודית, אין לפרט תפל זה חשיבות רבה. כאשר יצא הרב אונטרמן ביום הראשון השבוע לדרך ממנחת העופה בלוד, ליוו אותו ראשי מועצות דתיות, רבנים, דינים ועשרות בחורי ישיבה. במהומה הכללית נשתכח רק פרט אחד. מבחינה רשמית יצא הרב אונטרמן כדי להשתתף בכנס רבני אירופה, שנועד כביכול להיערך ב-

איך הגיע כב' הרב לכנס שלא היה ולא נברא?

נס במילאנו

בכנסים אמיתיים של רבני אירופה בגלל "עיסוקי הרבים". מבחינה תעמולתית נפלה נסיעתו של הרב אונטרמן ל"כנס" במילאנו בשעה טובה מאין כמות. היה זה בשיאו של המאבק על המשך כהונתו כרב ראשי, כאשר היה ברור לכל שהרב הישיש הפך סיד את המערכה ומוכן לוותר תמורת תואר כבוד, דירת-שרד ומכונת ממשלתי. נסיעתו לכנס רבנים כלל אירופאי, בו ידונו כביכול על בעיות העומדות ברומו של עולם היהדות, היתה עשויה לסייע לו להחזיר לעצמו את התדמית של מנהיג רוחני העוסק באופן פעיל בבעיות המסעירות את העולם היהודי.

בדיחה עצובה

לא שלרוע המזל, החלו הכובים בהם ניסה מישו לעטוף את ה"כנס" במי לאנו, לפקוע בזה אחר זה כבועות של סבון. תחילה הולף מישו לעתונות האיטלי קית את פשר הייחוד שבמסע הרב אונטרמן: כמילאנו היתה זו יציאה רשמית ראשונה של רב ראשי מישראל. עתוני ישראל מיהרו לצטט את עתוני איטליה. היתה זו בדיחה תפלה. מאז נבחר כרב ראשי נסע הרב אונטרמן שלוש פעמים לארצות-היב"רית ופעמיים לאירופה. גם הרב הראשי ניסים כבר יצא מיספר פעמים לחו"ל. אחרי-כך ניסה מישו להשוות לנסיעתו של אונטרמן גם גוון מדיני. פורסם כאילו ייפגש אונטרמן בכנס הרבנים עם סגן נשיא המדינה של הוטיקאן, מונסניור ג'ר-באני בגלי, וידון עימו ביחסים שבין היהדות והנצרות. ידיעה מגוחכת זו הוכחשה מיד על-ידי הדובר הרשמי של הוטיקאן. כאשר הסתבר כי גם הכנס אליו נסע הרב אינו כנס, הפכה נסיעתו של אונטרמן למעשה ליצנות אחד גדול. הדיין החיפאי, הרב יעקב רוזנטל, שהוזמן אף הוא לאיטליה על-ידי דניאלס, שהוא שותף במלון דן כרמל בחיפה, יכול להרשות לעצמו לנסוע לטיול לאיטליה על חשבון הגביר ממילאנו. גם חבר הכנסת מאגודת ישראל, הרב אברמוביץ, יכול להרשות זאת לעצמו. אבל כאשר עושה זאת הרב הראשי בישראל, שנסיעתו חסרת התכלית למילאנו נוספת במסך של ידיעות כוזבות, זו אינה רק בדיחה עצובה. זוהי סטירת לחי מבזה לכהונת הרב הראשי ולסמכותו. כך אירע, שהמסע שנועד להאדיר את שם הרב הראשי, גרם להשפלתו וביזויו.

זה, כך פורסם, יעניק הרב אונטרמן לגביר דניאלס גם את התואר "חבר" ו"מורנו". מובן שהרב הראשי אינו יכול להשפיל את עצמו ולנסוע סתם לאיזו אירוע פרטי עם כל הפמליה שלו. לשם כך, הולבש על המסע אותו "כנס" מפורסם. יתכן שהגביר דניאלס הוזמן לחגיגות ספר התורה שלו עוד מספר רבנים ממספר קהילות באירופה, אבל מכאן ועד לכנס ראשי הקהילות שנועד לדון בבעיות של גיור והתבוללות עוד רב המרחק.

למה הדבר דומה? משל לאיזה איטלקי שהיגר לארצות-הברית והתעשר שם, והיה מחליט להזמין את האפיפיור לטכס ההטבלה של בנו. אין להעלות על הדעת שהאפיפיור היה נענה להזמנה. אבל מה שלא יעשה האפיפיור, עשה הרב אונטרמן. תמורת כרטיס הטיסה שנשלחו לו, לבי ניו ולמוכירו (במחיר של 157 דולאר הכריז טיס פטור ממיסים) הסכים הרב הראשי של ישראל לנסוע לטכס הגדול של הכנסת ספר תורה לבית-הכנסת במילאנו. במעמד

מילאנו, כדי לדון בבעיות ההתבוללות והגיור. אלא שלסיבה זו ולנסיעתו של הרב לא היה שום קשר מהסיבה הפשוטה: כנס כזה לא היה ולא נברא. הרב אונטרמן נתן ידו, כנראה שלא במתכוון, למעין מתיחה ליצנית מיסתורית, וביזה בצורה חסרת תקדים את מעמד הרב הראשי בישראל.

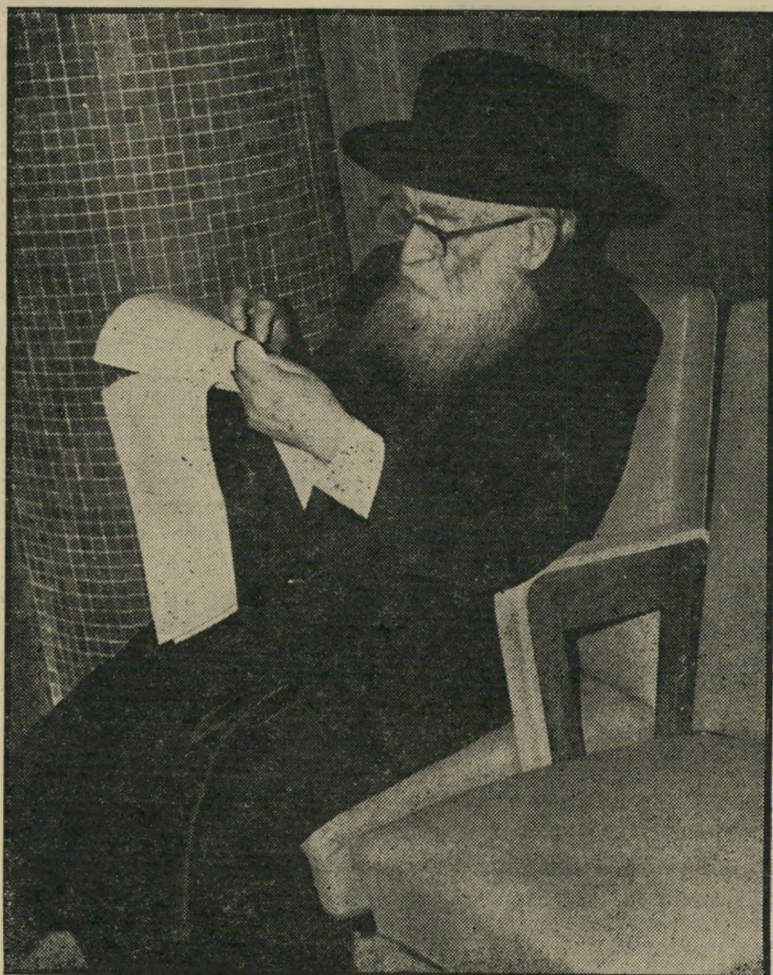
חגיגה בינלאומית

חזיתתה של הפרשה בידעה ש"הופיעה לפני שבועות מספר בבטאון המפד"ל, הצופה, בה נאמר כי כנס של רבני אירופה לדיון בבעיית מיהו יהודי, עומד להיערך במילאנו. שעה שהתפרסמה הידיעה שהו מרבית רבני אירופה וראשי הקהילות היהודיות בה בארץ. חלקם באו כדי להשתתף בכנס הקהילות ובתי-הכנסת שנערך בחיכל שלמה בירושלים. האחרים הגיעו כדי להשתתף בקונגרס הציוני. בין אלה היו הרבנים הראשיים של בריטניה, אירלנד, בלגיה והולנד, וראשי הקהילות הגדולות באירופה. אפילו הרב הראשי של איטליה, הרב טופאן מרומא, היה כאן. והנה הסתבר, כי איש מהם לא ידע על הכנס שנועד להתכנס החודש במילאנו.

לעומת זאת היה דבר קיום הכנס ידוע לשורה שלמה של רבנים בישראל. מלבד הרב אונטרמן ידעו על קיום הכנס גם שריהרות, הד"ר זרח ורהפטיג, ח"כ אגרי דת ישראל, יהודה מאיר אברמוביץ והדיינים החיפאיים פינק ורוזנטל. להם נודע דבר קיום ה"כנס", בצורה מקורית: כולם קיבלו הזמנות מלוות בכרטיסי-טיסה חינם. חקירה קצרה העלתה מה הוא הסוד המסתתר מאחורי "כנס הרבנים" במילאנו. היתה זו מעין מהדורה יהודית של "נס במילאנו" לויטוריו דה-סיקה.

במילאנו, בירתה הכלכלית של צפון איטליה, מתגורר יהודי עשיר וזאת נכ"ס — דניאל דניאלס. יהודי זה, מעשירי איטליה ויקיריה, שעשה את הונו בשנים האחרונות, החליט שכח נכסים לא די לו והוא רוצה גם בכתר תורה. לצורך זה הזמין אצל סופר סת"ם בארץ ספר תורה חדש, אותו תרם לבית-הכנסת במילאנו, על שם אביו ז"ל.

אולם אותו דניאלס לא הסתפק בתרומה של ספר תורה (שערכו כ-8000 ל"י). הוא החליט להטות את טכס הכנסת ספר התורה לבית-הכנסת, לחגיגה בינלאומית בהשתתפות כוהני דת מכל הדתות.

מי "בחר? איך "בחר? לפי מה "בחר?

רודה בהם כאוות נפשה. היא הפכה לגננת הלאומית. גם מחוץ למפלגתה, התייחסו אליה מנהיגי הימין והשמאל כימעט בהכנעה. איך התחוללו כל הפלאים האלה?

אין ספק שיש לזקוף חלק נכבד מן התופעה על חשבון תכונותיה האישיות. גם כאן, הספרותיותה הם מקור כוחה.

גולדה היא אשה פרימיטיבית. עולמה הרוחני מסוגר במעגל צר של צדקנות חסודה. בהיותה בלתי-אינטלקטואלית לחלוטין, אין לה הכושר המינימלי לראות את נקודת-ההשקפה של הזולת, לא כל שכן של היריב. משום כך חסרים לה הכישורים הבסיסיים של מדינאי.

בזירה הפנימית, כל אלה הן מעודות השוות זהב טהור. המוני העם חושדים תמיד באינטלקטואלים, ואינם יכולים לעקוב אחרי מעוף הרוח של המדינאי היוצר, המקדים את דורו.

אחרי מעוף המחשבות של גולדה יכולה לעקוב גם מוכרת-דיגים בשוק. גולדה היא שחקנית ברמה נמוכה — שהיא בדיוק הרמה היעילה לגבי אנשים פרימיטיביים. היא משחקת את ה"ידישע מאמע" המושלמת — שאליה מתגעגע, בסתר ליבו, כל גבר יהודי טוב ("אדיפוס שמדיפוס, העיקר שאתה אוהב את אמא").

לדבריה חסרים הברק הריטורי המצוחצח של אבא אבן, הפשטות החיננית של משה דיין, הגמישות הצברית של יגאל אלון. אין לה שליטה בשום שפה, וכל דיבורה מוגבל לעשרים סיסמות ולמאתיים מילים. אבל היא משכנעת יותר מאבן, דיין ואלון גם יחד, מפני שאותן עשרים סיסמות פונות ישר אל המישפטים הקדומים הפרימיטיביים ביותר של האדם היהודי: שינאת הגויים, הרגשת העליונות, "העולם כולו נגדנו".

העקרונות המחשבתית המוחלטת שלה נראית כנוקשות ראוויה לשבח של אשה חזקה כסדע. ההתחכמויות הפולמוסיות הזולות שלה נראות כמלאכת-מחשבת של ויכוח.

כל התכונות האלה מילאו תפקיד בעלייתה המסחררת ברקיע הפופולריות הלאומית. אבל יש סיבות חשובות יותר — שאינן תלויות כלל באישיותה של גולדה. הן החייבות לעמוד דגור ענייני, כבואנו לחשוב על ראשיה-הממשלה הבא.

לא עוד פרימוס

קאדיגודה המנוח, הקיסר הרומאי השלישי, מינה את הסוס שלו לתפקיד של קונסול (מישרה בכירה מאוד בימים ההם). איזו היה הסוס הנ"ל זוכה בימינו לתפקיד ראשיה-הממשלה, היה מרכז כידיו במהרה פופולריות עצומה וכוח פוליטי רב.

זהו תהליך, שיש לתת עליו את הדעת. אין הוא מיוחד לישראל, אלא לעולם כולו. היו ימים כאשר ראשי-הממשלה לא היה במדינות רבות אלא PRIMUS INTER PARES — "ראשון בין שווים". ימים אלה חלפו, אולי לבלי שוב.

בכל העולם הדמוקרטי משתווה מעמדו של ראשיה-הממשלה יותר ויותר לזה של הנשיא בארצות-הברית, המרכז כידיו להלכה, ואף למע"ש, את כל השיטות הביצועי במדינה.

השרים האמריקאיים אינם אלא עוזרים של הנשיא, היכול למנותם ולפטרם כאוות נפשו. אין הנשיא חייב לכנס את ממשלתו, כגוף קולקטיבי, ושום דבר אינו מוחלט בישיבות הממשלה, אף כשהן מתקיימות. בכל ענייני הפנים והחוץ, הכלכלה והביטחון, ההכרעה הסופית והקובעת היא החלטתו האישית הבילעדית של הנשיא.

צרפת עברה למישטר נשיאותי-למחצה. בבריטניה, הפך ראשיה-הממשלה לשליט עליון, צרפת עברה למישטר נשיאותי-למחצה. בבריטניה, הפך ראשיה-הממשלה לשליט עליון, צרפת עברה למישטר נשיאותי-למחצה.

ראשיה-המשלה בן-גוריון

הממנה שרים והמפטר אותם — למעשה, אם לא להלכה, בכל העולם מנוהלת מדיניות החוץ על-ידי ראשיה-המשלות. בעוד ששרייה-החוץ הפכו למקדי-ביצוע טכניים. מדוע זה קרה?

יש לכך הסברים רבים. התפתחות אמצעייה-התקשורת מאפשרת שליטה מרחוק. השג"ר, שהיה פעם נאלץ לקבל החלטות גורליות ודחופות על דעת עצמו, הפך דוור בצילינדר, המעביר מיברקים. אין שום החלטה שראשיה-המשלה אינו יכול לקבלה בעצמו, על פי מידע מעודכן ביותר, ולהעבירה תוך שניות לכל מקום בעולם.

ראשיה-הממשלה יכול כיום לשלוט על תנועותיו של כל גרוד בסערת

ראשי הממשלה הבא

חזר לא ליום שבו נפטר לוי אשכול, בפברואר 1969. הפיאודלים הגדולים של המערך פתחו במגעים דחופים ביניהם. היה צורך למנות ראשי-ממשלה חדש בלי שהייה, כדי למנוע צל של משבר.

שני המועמדים העיקריים היו אז משה דיין ויגאל אלון.

אלון, כסגן ראשי-הממשלה, כבר ישב ראש בשיבות הממשלה, כיהן כראשיה-הממשלה בסועל. הפרס הגדול נראה בתחום השגתו. דיין, לעומת זאת, סמך על פופולריותו, וביקש להפוך סוף-סוף את האריזומה למטבע פוליטי עובר לסוחר.

אולם הדוכסים רבייה-עוצמה לא רצו בשניהם. קודם כל, מפני ששניהם לא היו אנשי מפא"י. מינוי כל אחד מהם יכול היה לסכן את עמדותיהם של הרבניה-הרבה אנשי מפא"י טובים, מלמעלה עד למטה.

חוץ מזה, פחדו כולם מפני משה דיין, המוחזק בעיניהם כאיש בלתי אחראי. אולם כוחו של דיין הספיק כדי לחסום את דרכו של אלון.

ואילו האיש החזק — ספיר — לא רצה אז להיות ראשי-הממשלה.

הכל הבינו שבמצב זה אין לבחור בראשי-הממשלה קבוע, לאורך ימים. נוצרה מעין הסכמה אילמת שכדאי לדחות, לפי שעה, את ההכרעה האמיתית, ולבחור במועמד-ביניים, מישהו שיסתום את החור לזמן-מה, לשנה-שנתיים, כדי שיבשילו בינתיים התהליכים בתוך המערך ויתגבש מועמד סביר.

רק כך, ובהקשר זה, צף שמה של גולדה מאיר.

כיבשה בין אריות

ולדה מאיר נראתה לרבים כמועמד זמני סביר. לא בשל מעלותיה, אלא דווקא בשל חסרונותיה.

קודם כל, מצב בריאותה היה בלי רע. היא היתה נכנסת ויוצאת בבית-החולים. תמונת בריאותה הרופפת — שפורסמה אז בהעולם הזה — היתה ידועה היטב לחברי החוג המצומצם של הפיאודלים הבכירים.

היה ברור לכל כי במצבה זה לא תוכל גולדה מאיר לכהן בתפקיד הרם, הדורש

מאח

אורי אבנרי

מאמץ גופני כה רב, יותר מאשר חצי שנה או שנה. שנית, גולדה היתה שנואה בארץ מאין כמוה.

הציבור זכר את עמדתה במאי 1967, כאשר התנגדה להקמת ממשלת הליכוד ולמסירת תיקי-הביטחון לידי משה דיין, בטענה שמפא"י אינה זקוקה לשותפים לניצחון.

או, כמוכרת מפא"י, עוררה נגד עצמה מסע-הסתה פרוץ והפגנות של נשים. בשנתיים שלאחר מכן, לא השתפרה תדמיתה של גולדה. בן-גוריון אמר שהיא גדולה רק בשינאה. בעיני רבים הצטיירה כאשה קטרגנית, אכולת-שינאה, צרתי-אוק.

אשה כזאת, השבו הפיאודלים, לא תצבור כידיו כוח אישי גם כשתהיה ראשי-הממשלה, ואפשר יהיה להיפטר ממנה בקלות כבוא העת.

לכן נבחרה גולדה — להיות מעין יושבת-ראש לעת-מצוא, שתשב לה בשקט בין האריות — דיין, ספיר, אלון, אבן.

לביאה מול כבשים

המשך ידוע. גולדה הפתיעה את כולם. האריות הפכו תוך חודשים מעטים לכבשים חלושות מאוד.

הפלא הראשון היה גופני. המחלות נשרו מגולדה, כמו טיפות-מים מעורו של כלב מתנער.

כוחה חזר אליה, יחד עם עולמיה. היא הפכה צעירה יותר, רעננה יותר, ונושאת בנקל במאמץ גופני יומימי שכימעט לא ייאמן (בלשון ההלצה הירושלמית: "מיקרה יוצא-דופן של בריאות פסיכוסומאטית").

השילוטון והכוח שיפדו את מצבה הגופני. הם שיפדו גם את תדמיתה.

זהו הפלא השני. ערב בחירתה, זכתה במישאלי-פופולריות (גם הרציניים שבהם) בפחות מאחוז אחד. כעבור כמה ימים בלבד עלתה פופולריותה ל-80% ומעלה, ושם היא עומדת מאז ללא תזוזה.

גרולי האומה, שעוד אתמול נראו כענקים, הפכו אצלה לילדי גן-ילדים, כשהיא

UN ETAT
PAS D'EMPIRE

ראש-הממשלה גולדה *

איש אינו יכול לדעת עד מתי תימשך תקופת גולדה. יש המאמינים שהיא תתפטר לפתע, תוך כמה חודשים. יש הבטוחים לגמרי שהיא לא תתפטר לעולם, ותיבחר לתקופת-כהונה נוספת ואף תשרת עד תומה. הדבר יהיה תלוי כולו בה, כי — כאמור — בעידן הסלוויזיה, כימעט אין עוד אפשרות לפטר ראש-ממשלה. אך במוקדם או במאוחר תתעורר הבעיה, ומוטב שנהיה מוכנים לה מבחינה נפשית ושיכלית.

תחום הפרט שייך לכלל

כ שם שגולדה קבעה לחלוטין את המדיניות בשלוש השנים שעברו, כך יקבע ראש-הממשלה הבא — יהיה אשר יהיה — את המדיניות בתקופת כהונתו שלו. תקופה זו עשויה — או עלולה — להיות מברעת בתולדות המדינה. לכן אין זו תחרות-יופי, או מיבחן-כאריזמה, או הענקת פרס לעסקן. מדובר על גורל המדינה.

יש לדעת מהי תפיסת-היסוד של המועמד. מהי גישתו לבעיות העיקריות של המדינה. מהי שיטת פעולתו בזירה החיצונית והפנימית. יחסו האמיתי לחוק ולדמוקרטיה. מידת האחריות שלו. רמת השיקולים שלו. הצורה שבה הוא מקבל החלטות. יכולתו לקבל עצה ולעבוד בצוות.

מבחינה זו, אין זו רק זכות, אלא חובה ממש, להצטייד בכל המידע האפשרי על חייו ודרכו של האיש. מי ששואף למישרה יחידה במינה זו, אין לו „תחום הפרט“.

אנשים מתורבתים באירופה לא הבינו, בשעתו, מדוע נמסרו לציבור האמריקאי פרטים אנאטומיים מדויקים על מצבו הגופני של אייזנהואר ועל הניתוח שעבר ג'ונסון. אך בשביל אמריקאי היה זה דבר מובן מאליה. כי על פי החוקה שלו, יש בידי הנשיא אחריות כה כבירה, שכשרו הגופני לשאת במעמסה הוא עובדה פוליטית ראשונה-במעלה. חשיפת פרטי-הפרטים של ג'רושיו ונשואיו של גלסון רוקפלר, בתקופה שביקש להיות לנשיא, לא היתה רק השתוללות פוריטאנית. הציבור רצה לדעת מהם המניעים שהביאו להרס שתי משפחות ברוכות-ילדים — אם היתה זאת פרשת-אהבה הראויה להבנה, או התעלמות מכללי-מוסר המעידה על ליקוי באופי האיש. אם מוצדקת חידה כזאת לתחום הפרט לגבי נשיא או ראש-ממשלה, הרי על אחת כמה וכמה חשיב כל מידע על פעילותו הציבורית. אין זכויות-מגדרות שהוא די גדולה כדי לבחון את האיש שיקבל ידיו את האחריות לעצם חיינו וקיומנו.

הבחירה כבר התחילה

אין טעם לדבר בשפת רמזים. הכוונה לדברים מוחשיים מאוד. מיבחר המועמדים לראשות-הממשלה בישראל, בעתיד הקרוב, הוא מצומצם ביותר. יש האומרים 5, יש האומרים 3, יש האומרים 2, ויש שהיו רוצים לאמר — 1.

הבחירה עצמה תהיה תהליך חרפעני, אולי אפילו פתאומי, ברגע מסוים. אולם זהו רק התהליך הגלוי. קודם לו תהליך סמוי — היווצרות אישית, בלתי מודעת, של קונסנסוס, השגת הסכמה אילמת בשיכבה הדקה הקובעת במדינה. זהו תהליך בלתי-רישמי, אך בסופו של דבר הוא הקובע. שיכבה זו כבר התחילה, למעשה — בשיחות פרטיות, ליד שולחן האוכל, במחשבות פרטיות — לשקול את התכונות הסגוליות של קומץ המועמדים. תכונות של שכל, רוח ואופי. מערכת הדחפים והבלמים. כישורים מחשבתיים. רמה אינטלקטואלית ומוסרית. זהו תהליך חיוני. כי האחריות היא עצומה.

* מתוך קאריקטורה של ציונים שמאלניים בצרפת. הכותרת אומרת: „מדינה, לא אימפריה!“

קרב, עד כי עיטוש של שגריר בכבר, עד כי אלה של שוטר המדרכה הפגנה. תוצאה אחרת של מהפכת אמצעי-התקשורת היא שכל אזרח מכיר מקרוב את ראש-הממשלה. רואה את פניו ושמע את קולו בחדרי-המיתות שלו. ראש-הממשלה עומד במרכז כל החדשות. הוא הנושא האוטומטי של הכותרות בעיתונות. הוא מופיע בלי הרף על מסכי הטלוויזיה. קולו משודר כל יום ברדיו. אחרי זמן קצר, דומד האזרח לזהות את התפקיד עם הקול והפרצוף, עד כי כלל לא יענה על דעתו לשייך את התפקיד למישהו אחר. ראש-הממשלה הקיים (וגם שרי-הביטחון הקיים, שרי-החץ הקיים, וכו') הופך לבעל הטבעי של המישרה, עד כי כימעט לא יעלה על הדעת שמישהו יוכל להחליפו. משום כך, גם אין כימעט כל אפשרות להחליף נשיא או ראש-ממשלה מודרני.

האמריקאים הבינו זאת מזמן, ועל כן תיקנו את החוקה בשנות ה-40, אחרי שפראנקלין רוזבלט נבחר בפעם הרביעית. מאז הוגבל כל נשיא לשתי תקופות-כהונה של ארבע שנים כל אחת. (השבוע הציע לינדון ג'ונסון שהנשיא יוגבל לתקופת-כהונה אחת בלבד, בת שש שנים.)

בבריטניה עוד ניתן להחליף ראש-ממשלה, אך יותר ויותר בקושי. האדם השליט על הטלוויזיה ושאר אמצעי-הקומוניקציה הופך לבעל חזקה, אלא אם כן הוא בלתי מוכשר מעל למקובל (ואיש כזה לא יגיע בדרך כלל לכהונה זו). או שעשה שגיאה גסה מדי. יהיה צירוף הסיבות כאשר יהנה — טכנוקראטיה, קומוניקציה, צנטראליזציה ושאר מידים מורכבות — העובדה היא שראש-הממשלה המודרני הוא הכום העליון, זרוב גם הכידעני, של הממשלה.

גברת לא

כ ירוש הדבר, וזה צריך לעמוד נגד עניינם באותיות של אש: מי שבוחר בראש-הממשלה, קובע בכך את הדרך שבה תצעד ההיסטוריה.

ראש-הממשלה אשכול

טוריה האומית בשנים הבאות.

ואם כך זה במדינות כמו ארצות-הברית ובריטניה, הרי זה נכון שבעתים בישראל הקטנה, השמרנית, הקונפורמיסטית, שטופת-המוות, החד-מיסלגתית. ואם היה ספק כלשהו בכך, בא הפרק של גולדה והוכיח. אפשר לחייב את מדיניותה של גולדה, ולראות בה מופת של עמידה איתנה וגאוה לאומית. אפשר לשלול אותה (כמוני), ולראות בה אסון לאומי טראגי, החמצת ההזדמנות הגדולה של דורנו להגיע אל השלום.

כך או כך — אי-אפשר להכחיש שטבעו בה חותמה האישי של הגברת מאיר.

הנוקשות הטוטאלית, אי-האמון המוחלט לכל מילה היוצאת מפי ערבי, חוסר-ההתעניינות הגמורה בתהליכים המשנים את פני העולם הערבי, הדבקות הקנאית בסטאטוס קוו של הכיבוש, — כל אלה הם פועל-יוצא של אופייה האישי של אשה זו, דרכה, גילה ונסיון-חיים.

במשך שני דורות לחמה גולדה מאירסון נגד הרעיון שיש זכויות כלשהן לפלסטינים — ואין היא מסוגלת להכיר בהן עתה, כשהמצב מחייב זאת („לא קיים עם פלסטיני“). פגישתה עם המלך עבדאללה היתה שיא חיה, עד למינוייה המפתיע לראש-הממשלה. תמיכתה במישור ההאשמי הוא עתה אחד מעמודי-התווך של מדיניותה. היא מתעלמת מן המציאות העדתית והסוציאלית („הם לא נחמדים“) — ומכאן ההידרדרות המסוכנת למלחמה בין-עדתית. קנאותה המפלגתית, שריד מתקופת היסוד של מפא"י, מובילה אותה לטישטוש כל פרשת שחיתות („תביא לי רשימה!“) ולהתפרצות היסטורית נגד כל מי שמעז לגלות שחיתות בשורותיה („הם מובילים לפאשיזם!“). קשה לנחש איך היו הדברים מתנהלים אילו התמנה, בפברואר 1969, אלון, או דיין, או ספיר, או אבן, כראש-הממשלה. אך אין שום ספק שכל אחד מהם היה מנהל את הדברים אחרת, לטובה או לרעה, אם כי כל אלה שותפים לתפיסות-היסוד של המישור הקיים.

כאשר נבחרה גולדה מאיר, לא נבחרה רק אשה מסוימת כדי לשבת בראש שורה הממשלה. מבדי שאיש שם לב לכך, או אף נתן את דעתו על כך, נבחרה מדיניות של קיפאון טוטאלי, של אמירת „לא“ לכל יוזמת שונם, של צדקנות אשר כדיכונה שדיחה.

חשוב שדבר זה יהיה ברור לחלוטין לציבור הנאור בישראל, המשפיע במישרין או בעקיפין על בחירת ראש-הממשלה הבא.

מִיקְדּוֹ אֶת תְּשׁוּמַת־הַלֵּב אֶל מִיצְבוֹר הַכּוּחַ שֶׁל הַמְדִינָה

המלחמה מאחורי המלחמה

כן באמצעות שתי יחידות. ורדינג ג' שהי נה התחנה הקטנה ביותר, מספקת, באמ צעות שתי יחידותיה, עוד 40 מגאוואט.

תגובת שרשרת

כיצד אירעו שתי הפסקות החשמל? מסביר בריאל: "במקרה הראשון אירע תקלה במניסה המספקת אוויר לדוד

חשמל, באמצעות אלקטרומגנט מסתובב הקשור לציריו.

החשמל המיוצר, הינו נייה בינתיים, מגיע בגנרטור ל-22,000 וולט. עתה, הוא מועבר לטרנספורמטור, שמעלה את המתח ל-160,000 וולט.

מדוע יש צורך להעלות את המתח של הכוח החשמלי? "מסיבות חיסכון", מסביר בריאל, "ככל שהמתח גבוה יותר, הפסדי החשמל קטנים יותר."

כשהמתח מגיע ל-160,000 וולט, מסיי

בלי העלטה החזירה חברת החשמל את האור בראש וראשונה לשכונת התקווה מפחד מהומות

ייצור הקיטור. התוצאה — לא נוצר קיטור, והטורבינה חדלה לפעול, ובעקבותיה הגנרטור. איבדנו אותו ערב 100 מגאוואט מכוח הייצור שלנו. בגלל אייבולת ה-100 מגאוואט האלה, נוצר לחץ עצום על יתר התחנות. שכן כל התחנות בארץ מחוברות ביניהן יחד.

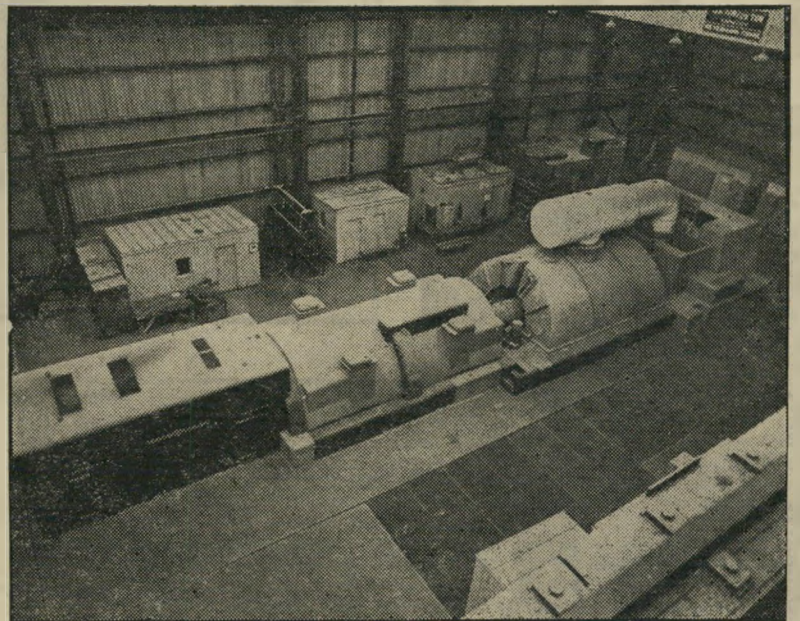
"הלחץ העצום גרם לתגובת שרשרת, וכל התחנות הפסיקו לפעול. כך נגרם לילה העלטה. עד היום לא גילינו מה היה הגורם להפסקת פעולת המניפה."

בתקלה השניה, מסתבר, גרמו הברקים

מים למעשה הממונים על הייצור את תפקידם. אך עליידי זאת, עדיין לא מובטח שהחשמל יגיע לצרכנים. החשמל מועבר דרך קווי מתח מסועפים, ובדרך יכולות להתרחש אלף ואחת תקלות.

שעון לחוס מיהים

נחזור לתחנת הכח, ממשיך בריאל. "הקיטור, לאחר שזרם והגיע

חדר המלחמה

כך מכונה בחיבה חדר הפיקוד של תחנת "רדינג ד". המהנדס התורן, נחמן בריאל, סוקר את הקיר מלא השעונים שלפניו. שנים של ניסיון מאפשרות לו להתמצא בכולט כהרף עין.

ביד. כל המערכת פועלת בהתאם לנתונים קבועים מראש. המסופקים עליידי המחשב. בחדר גם מסכי טלוויזיה, שבאמצעותם מספקים על המערכת התבערה המחממות את דוד ייצור הקיטור הענק.

לכל הפעולה הענקית הזו — אספקת החשמל של רדינג ד' — יש צורך בתשעה עובדים בלבד.

"בתנאי, כמובן, שהכל הולך כשורה."

ועל כך שלא הכל הולך תמיד כשורה, ניתן היה לעמוד בסיום הראיון. היה זה ביום ראשון השבוע, אחר הצהריים כאשר שלמה בורשטיין, הבוס של רדינג ד', התקשר בבהילות אל אחראי המישימה. בריאל: "הכל בסדר בתחנה?" שאל המנהל מבוהל. "כן, ודאי, מה קרה?" שאל בריאל. "אצלי בבית נפסק החשמל," הרי דיע האיש המספק חשמל לשליש מתושבי ישראל.

לזעזוע בקווי מתח גבוהים. בעוד שקיימים פתרונות לפגיעות הברקים הרי שאין עדיין פתרונות לזעזועים הנגרמים עליידי הברקים.

כיצד מופעלות כל המערכות המסובכות הללו, הנקראות תחנת כוח, הלכה למעשה? מסביר יהודה קליסקי (24) אלקטרונאי המשמש כתורן חדר המחשב של רדינג ד': "יש לנו כאן שני חדרים, שהם מרכז העצבים של כל התחנה. החדר הראשון הינו חדר המחשב. לכאן מתקבלים הנתונים מכל המערכות בתחנה. בנוסף, יש מערכת שדרכה מקבלים התראות בדבר תקינות פעולתם של המכשירים השונים.

"מחדר המחשב עוברים הנתונים לחדר הפיקוד. עלי, ממונה המהנדס התורן. מחר דר זה ניתן לשלוט בכל המערכות. בדרך כלל — השליטה היא אוטומטית. במקרה של תקלה, אפשר להפעיל את המערכת

מעין החשמל

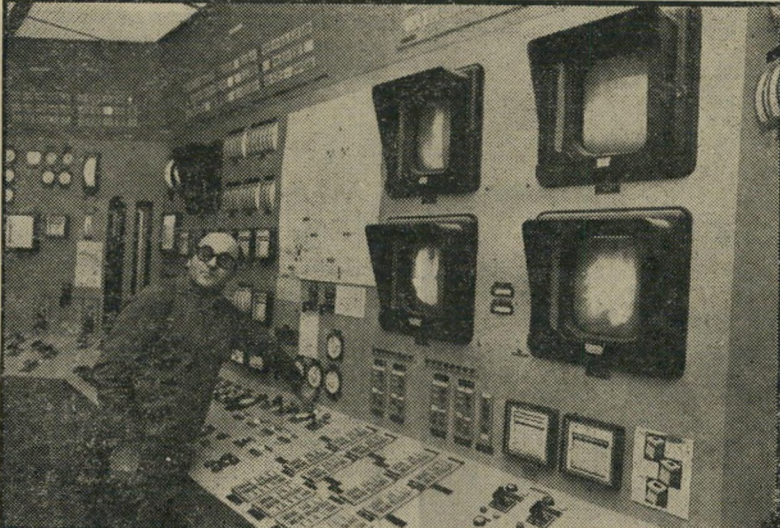
כל כולה של תחנת הכוח הענקית, המתנשאת לגובה תשע קומות — לבד מהארובה האדירה — הוקמה לכבודו של המיתקן שבמרכז התמונה: הגליל שממין, עם הצינור הלבן מעליו, זוהי הטורבינה. הגליל שממאלה הוא הגנרטור, המעניין המייצר את החשמל.

את הטורבינה, מאבד את הלחץ והטמפרטורה שלו. צריך עתה להחזיר לו את הכוחות הקודמים, ולהביאו לאותו מצב שבו היה לפני שהגיע את הטורבינה. כדי שיר כל לחזור על הפעולה במחזוריות בלתי פוסקת.

"לשם כך, צריך להחזיר את הקיטור למצב של מים. מאחר שעדיין לא נמצאה דרך לדחוס קיטור חזרה לדוד לחץ."

פעולה זו, של הפיכת הקיטור בחזרה למים, מתבצעת עליידי קירור הקיטור באמצעות מיהים, שהוכנסו לרדינג ד' תעלות לצינורות. על הצינורות הקולטים את מיהים קבוע שעון, המראה את הטמפרטורה המדויקת של מיהים. באמצעות שעון זה, ניתן לקבוע כמה מיהים חייבים להזרים, עד שהקיטור יתקרר ויהפוך למים מוקקים. מים אלה יחזרו שוב על תהליך החימום הראשוני, ומאוחר יותר יוכנסו שוב דרך הקומה העליונה לדוד הענק.

יכולת הספקת החשמל של תחנות הכוח בתל-אביב מגיע ל-620 מגאוואט. רדינג ד' מייצרת 480 מגאוואט. באמצעות שתי היחידות. רדינג ב' — 100 מגאוואט, גם

המחשב יהודה קליסקי ליד המחשב — הבוס ה-אמיתי של תחנת הכוח "רדינג ד'."

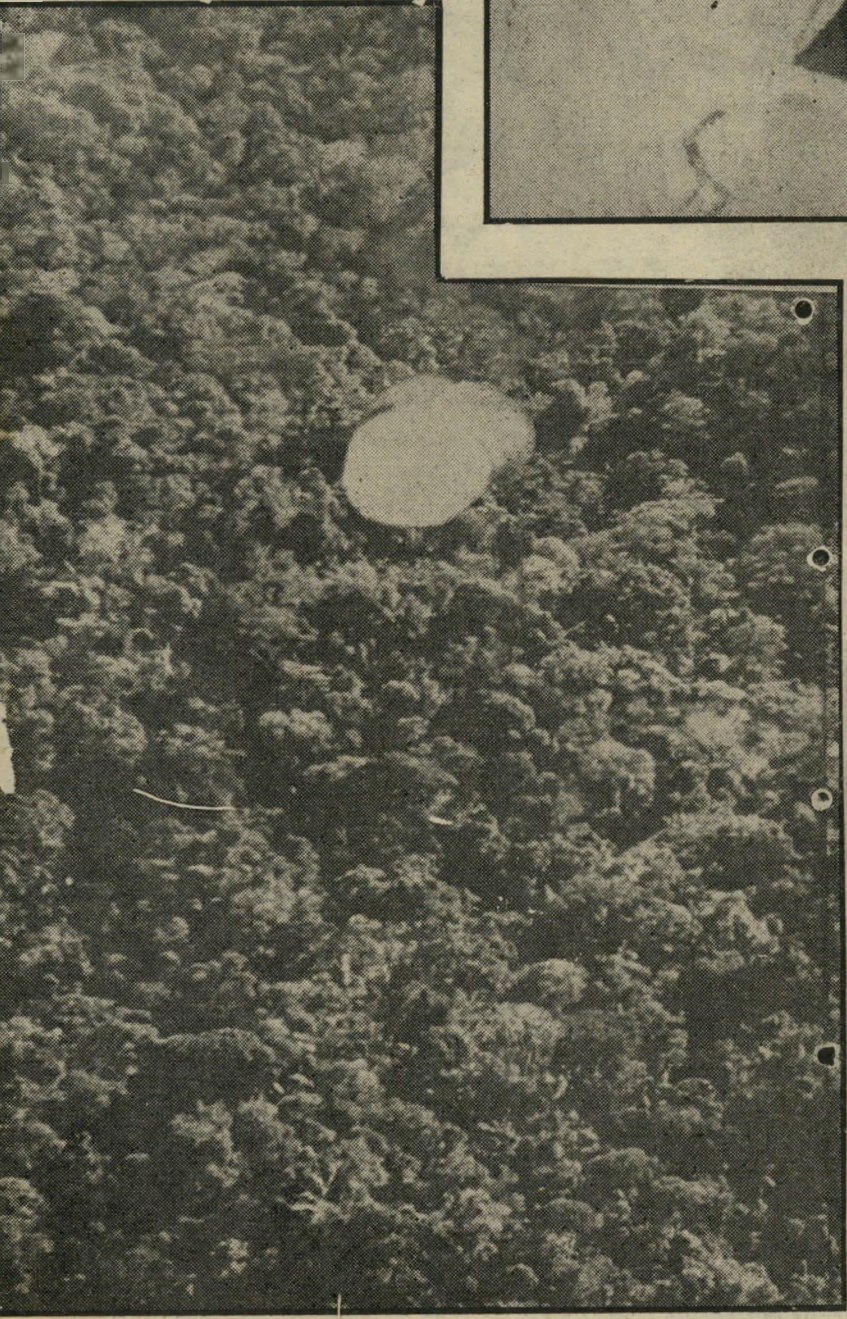
אברהם לדרמן, תורן חדר הפיקוד, נוכח מסכי הטל-וויזיה הצופים אל אש התמיד, המסיקה את דוד הקיטור. מחדר זה מפעילים, באמצעות מתגים וידיות בלבד, את כל תחנת הכוח.

אש בטלוויזיה

אבא ואמא הוריה של יוליאנה באיזור האמזונה של המשפחה. האיזור הג'ונגלי עביר רק במטוסים

בודד

חזרה לחיים

יוליאנה בת ה-17 בבית החולים, לאחר הצלתה המופלאה. הנערה החלשה, כמעט עיוורת ללא משקפיה, נותרה בחיים ביעריהעד במשך תשעה ימים, חודות לידע המקיף שרכשה מהוריה.

דמויי ראשי אספרגוס זעירים, ואוכלים את בשרי. בעזרת ענפים קטנים, הייתי מגרדת אותם החוצה מהזרועות, הרג-ליים, החזה והבטן. הבעייה הגדולה הייתה הגב. שם, הם התרבו. עוד יום או יומיים, היו טורפים את כל גבי, והייתי מתה."

כצעים נוראים וכוויות

בבית החולים פוקלפה לשם הובאה יוליאנה קופקה בת ה-17 לאחר תשעה ימי זרועות בג'ונגל הפראי של איזור האמזונה בפארו, לא היה צורך

הנוראים מכל, היו התולעים, ש-אכלו אותי חתיכות חתיכות. לא הקרוקודילים, שחיכו לי לאורך הנחלים, במלתעות פערות, בתקווה שאתחלק. לא הנחשים הטורפים. לא חיות הטרף, ואפילו לא היתושים, שעקצו אותי עד שהייתי בטוחה שאשתגע. כולם לא היו כלום, לעומת התולעים הנוראות.

"מה שמשך אלי את זבובייהיער האיר-מים בנחלים, היה ריח הדם מפצעי ושרי-טותי. הזבובים עקצו אותי, והטילו את ביציהם בתוך העקיצות. מהביצים, התר-פתחו זחלים. אלה החלו יוצאים מהפצעים,

האויב הקרוקודילים הרבים, בהם נתקלה יוליאנה במסעה בג'ונגל, היו אויבים ששל לחסדור איתם. יותר מהם, הפחידוה זבובייהיער הנוראים והתולעים. משמאל: המצנה הבודד, המלבין מעל הג'ונגל האינוסופי, הוא של המיסיונר האמריקאי קלייד מיטרס, שנח אל מקום חסון לאחר התרסקות המטוס.

תולעים בבשר ההי
ליה ובגופה, נשכו וחפרו בתוך הבשר החי, ואכלו אותה לאט לאט.

הרוצח
דג הפיראנה שהפחיד את יוליאנה. אורכו 30 ס"מ, אך ביכולתו לטרוף אדם בדקות.

והנחלים החוצים אותו. האב, האנס קופקה (58) היה טייס "מסר" שמיט" ב"לופטוופה" במלחמת העולם השנייה, היגר לפרו לפני 25 שנה, הפך לחוקר מכובד. האם, מאריה, הפכה לחוקרת חיי ציפורים.

נים ברכב המקובל, פארו, בו התגוררה או על פני הנהרות

הה בג'ונגל

סיפורה המופלא

של יוליאנה

בת השבע-עשרה

שופלה ממטוס

לתוך הג'ונגל

והצילה עצמה

במסע הרפתקות

בעודף דמיון כדי לדעת עד כמה קרובה הייתה הצעירה החיוורת למות. עם עצמי בריח שבורה, כשכל גופה מכוסה פצעים נוראים וכוויות, לא היה ספק כי עוד יום יומיים בג'ונגל, ולא הייתה נותרת בחיים.

והכל התחיל הלא יפה כל כך. מי מסוגל היה לחשוב על אסון וטרגדיה, כאשר עלתה הבלונדית היפה אל המטוס בגמל התעופה לימה. תאונות-אוויר אמנם נפוצות בדרום-אמריקה, וביחוד היו נפוצות בחברת לנסה, איתה ססה הפעם יוליאנה, אבל מי חושבת על דברים כאלה, כאשר היא חוזרת הביתה לחג המולד, כשבתיקה תעודת-הבגרות אותה קיבלה באותו יום?

הדבר היחיד שהטריד את יוליאנה ואמה היה האיחור בהמראה. גם זה די רגיל, בפארו, אך הבת ואמה הייקיות לא רצו לאחר למסיבת חג-המולד עם אבי המשפחה, שהמתין להן בפוקלפה.

המטוס עולה באש

י שבתי בשורה 19, עלייד ה"חלון", נזכרה יוליאנה בשבוע ש"עבר, "הכל היה נורמלי: הויגוק, ההמראה מעל האוקיאנוס. היבטתי לפנים, לעבר הרי האנדים המושלגים שקרבו אלינו. ב"מטוס שררה אווירת חג-המולד."

הטיסה מלימה לפוקלפה צריכה להימשך שעה. באמצע הדרך, נכנס המטוס לערפי-

לים, התחיל מתנודד. הנוסעים נחבקשו להדק את חגורות הביטחון. ועדיין לא היו יוליאנה ואמה מבוהלות. הייתה זו חוויה רגילה עבורן. האם, מאריה, הגיעה לפארו עם בעלה, האנס, לפני 25 שנה, לאחר שנאשו מגרמניה מולדתם, לאחר המלחמה. הם פתחו בחיים חדשים בלב הג'ונגלים של היבשת החדשה, האנס כזואולוג, מאריה כאורניתולוגית. הבת יוליאנה נולדה כבר בפארו. כל השלושה היו איפה ותיקים באיזור, ומודעים למיזג-האוויר של הארץ.

רק כאשר החלה סערת-הברקים האדירה תוקפת את המטוס, החלו האם ובתה דר"אגות. "אני מפחדת שמשוהו יקרה," לחשה אמה של יוליאנה. באותו רגע, קפא דמה של יוליאנה בעורקיה. מבעד לחלון, ראתה כיצד מתחילה הכנף הימנית לבעור.

צניחה לתוך הג'ונגל

כ תוצאה מליקוי תחזוקתי, לא עמד קולט-הברקים של המטוס במשימתו, ואחד הברקים יצר קצר חשמלי, שכתוצאה ממנו התלקח הדלק באחד המעברים —

(המשך מעמוד 21)

ומיד התפשטה הדליקה לעבר המיכלים שבכנף הימנית.

כל זאת, לא ידעה כמובן יוליאנה: "ראי תי את הלהבות, הפניתי מבט לעבר אמא, והרגשתי זעזוע נורא. הדבר הבא שאני זוכרת, הוא שפתאום לא הייתי במטוס יותר. הייתי עדיין במושב, חגורה בתגורת הביטחון — אבל בלי מטוס. צנחתי בחלל הריק במהירות אימה. הרגשתי שאני נח נקת. חגורת הביטחון אימה לחתוך אותי לשניים. ואז הרגשתי הצלפה של ענפים, מכה וכאב נורא, והתעלפתי."

היתה זו חגורת הביטחון שהצילה את יוליאנה. כאשר החלה סופת הברקים, הגיך הטייס ככל שיוכל. כאשר התפוצץ המטוס, בבת-אחת, היה בגובה נמוך מעל העצים. למזלה של יוליאנה, ניתק מושבה מבסיסו, והועף חופשי. למזלה הנוסף, נחתה על העצים במצב ישיבה — כשי המושב מגן עליה מפני המכה. לבסוף, נחתה על שיכבת הצמחייה הרכה, הגיעה שלמה ובריא, מלבד עצם בריח שבורה.

התעוררתי בגשם. נזכרת יוליאנה. "אצלנו בפארו, זה לא גשם כמו כאר"רופה. זה מבול סוחף. המשקפיים שלי הלכו לאיבוד, ולא ראיתי כמעט כלום. ישבתי במושב המטוס, על קרקע הג'ונגל, עדיין חגורה בחגורה. מאמא שלי לא היה זכר. יוליאנה מפנה ראשה לעבר אביה, שלצידה, ומבט של כאב חולף בין השניים.

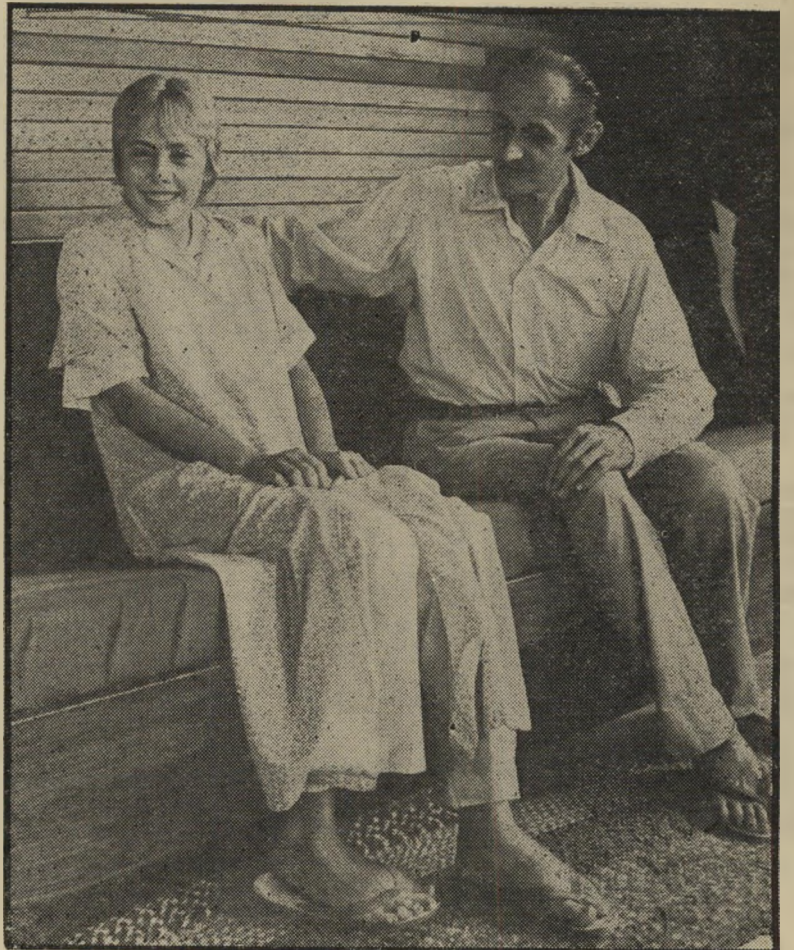
צולעת, כואבת, כשעצמי-הבריה גורמת לה יסורי-תופת עם כל צעד, הגיעה לשפת הנחל, החלה פוסעת במורד.

אישם בתחילת דרכה, נתקלה בשיברי המטוס, כשחלקי גופות פזורים ביניהם. חיפשתי את גופתה של אמא. אחרי זמן מה, גואשתי. ידעתי שלא אראה אותה עוד לעולם. במקום היו פזורים חלקי מתכת וגופות, אבל ידעתי שאלו רק חלק קטן של המטוס והנוסעים. לאחר שניצלתי, נודע לי ששיברי המטוס וגופות התפזרו על שטח של 12 ק"מ מרובעים.

מסיבי, היו פזורים חפצים אישיים, בגדים, נעליים, מתנות. מונחים על הקרקע, תלויים על ענפים. נתקלתי במשהו שנראה לי, בלי המשקפיים, כמו שק. התכופסתי. זאת היתה גופה מרוסקת. פרצתי בבכי היסטרי, וברחתי משם.

ערומה בג'ונגל

יוליאנה אינה מסוגלת להיזכר ב"י-קנות בפירטי מסעה האימתני: "כמה שאני מתאבדת, אינני יכולה." חייכה בתת-נצלות. "באותה הימים, משך דרכתי על חיה קטנה נוראה, וכמעט התעלפתי מ'בהלה. באחד הלילות, פחדתי שאני מאבדת את שפיות דעתי, בגלל עקיצות היתושים הנוראות. רק דבר אחד אני זוכרת בבי-רור — לאורך כל הדרך: את התולעים

יתומה אמא

יוליאנה ואביה ביום שיחורורה מבית-החולים. כשעלתה למטוס, היתה אמא לצידה, ובתיקה היתה תעודת-הגמר של התיכון, אותה קיבלה אותו יום. כאשר נתרסק המטוס, נחרבה אמא, ובגורת השמינית הטרייה היתה בעצמה, במשך תשעה ימי זוועה, על סף המוות.

הנערה בדקה את עצמה. סנדל אחד אבד לה. עין אחת היתה נפוחה וסגורה לגמרי.

רי. בראשה גילתה תפיחה כואבת בגודל אגרו, ועצם הבריה זוה חופשית. לילה שלם שכבה ללא תנועה, חצי ישנה, חצי מעולפת. מאוינה לקירקור הצפרדעים. לחייה שלה, לא חששה. הוריה לימדוה את סודות הג'ונגל. האריות, הנמרים, ה פנתרים — לא הדאיגו אותה. אלה בוררים, ככלל. החיות הקטנות והזוחלים למיניהם — אלה היו המסוכנים. היא ידעה בדיוק מה עליה לעשות: לחפש מקור מים ולהתקדם לאורכו. כך, תגיע לישוב. הביצוע היה קשה יותר: כשניסתה, אי-מתי לאחר אינסוף שעות של עירפול החורשים, לעמוד על רגליה, הסתחררה ונפלה שוב. כשחזרה לאיתנה, גילתה שמזלה הי מופלא המשיך לעמוד לצידה: במרחק, שמעה קול שיקשוק מים זורמים.

שריה דמו נישא למרחקים במים. אולם צלילות דעתה התערפלה, מדי פעם, ולפחות במקרה אחד היא זוכרת שנכנסה למים, התקדמה על בול עץ כמה קילומטרים. מולה המופלא המשיך לעמוד לה, והיא נחתה בגדה, כעבור זמן, ללא פגע.

וכל הומן, היו אוזניה קשובות לקולות הציפורים. אמא, המומחית לציפורים, לימדה אותה לזהות כל ציפור לפי קולה — ובייחוד את אלה החיות בקירבת בגי-אדם. אך דווקא קולות אלה, לא הגיעו לאוזניה.

"הלילה יורד מוקדם בג'ונגל," נזכרת יוליאנה. "בשש כבר חושך. חושך פתאום מי, מהיר, בלי דימומים. משום כך, הייתי צריכה לדאוג מראש, כל ערב, למקום בו אוכל לישון. שעון הזהב שלי, מתנה מי סבתא, נהרס במשך המסע, והייתי צריכה לנחש, באפילה של הג'ונגל, מתי עומד הלילה לפול.

"ולילה לילה, במשך שמונה לילות, קיוויתי כל-כך לראות אור, האינדיאנים באיזור משאירים את מנורות השמן שלהם דולקות במשך כל הלילה — כדי להציל אנשים אובדים. אבל כל לילה, שוב ושוב, היה רק חושך, כשמסיבי הג'ונגל החי והמאיים.

וגם ביום לא היה כלום. יום אחרי יום, תשעה ימים, רק קרוקודילים וקורי פים, ציפורים ויתושים, נחשים וענפים דוקרים. ואף אדם."

בינתיים, בא הרעב. "הסוכריות נגמרו לי. היו שם צפרדעים כאלה, שמפחידות מאוד כשהן קופצות. חשבתי לצוד אותן ולאכול, אבל לא עשיתי את זה. גם פירות לא אכלתי, כי פחדתי מפירות מורעלים. שתיתי רק מיממי הנהר.

הג'ונגל הוא מקום מסוכן מאוד, למי שלא נזהר. הייתי עירנית ועמדת על הר מישמר בלי הפסק. אבל לא יכולתי. הייתי עייפה מאוד.

כך, המשכתי לצעוד ולצעוד. הכאבים בכל גופי הלכו וגברו. העין הימנית עדיין היתה סגורה, ובשמאלית לא ראיתי כמעט כלום בלי המשקפיים. התולעים המשיכו לנגוס בי, והחום, הלחות והסירי-חון של יעריה-עדר טישטשו אותי.

"לא פעם נפלתי, וחשבתי שלא אקום יותר. אבל, כשחזרו אלי כוחותי קצת, סחבתי את עצמי על רגלי, והמשכתי. באחת הפעמים רציתי להקל על עצמי, ונכנסתי לנהר, להתקדם על המים. ברע האחרון, התעוררתי מהטישטוש. חזרתי אחורנית. אם הייתי נכנסת, הייתי טור בעת. הנהר געש נורא.

"ואז — היום אני יודעת שזה היה ביום התשיעי אחרי ההתרסקות — ראיתי את הסירה.

בזון על הפצעים

יתה זו סירת מנוע. היא היתה קשורה לגדה. קצת הלאה, ראיתי גם את תסוכה. את הרגשתי אז, לא אוכל לתאר אף פעם במילים.

טיפסתי אל הסוכה ונפלתי על חריצ-פה. שכבתי כך ללא נוע עד הלילה. היה זה הלילה הראשון מאז ההתרסקות שביליתי תחת גג. לא ישנתי כי היתושים והתולעים עינו אותי. אבל ידעתי שניצלתי.

לא יכולתי לחכות שבעלי הסירה יגיעו. נשארתי ערה, בתקווה לשמוע את קרי-לוחיהם. ידעתי שבליילה לא חולכים בג'ונגל, אבל קיוויתי.

בבוקר, רציתי להמשיך ללכת. לא ידעתי מתי יחזרו בעלי הסירה. לא ידעתי אם הם בחיים. אולי מתו ביער העד? הגשם הסוחף עצר אותי. החלטתי לחכות שייגמר. בסוכה מצאתי פח בגזון, ושפכתי בזון על הפצעים. זה עזר. בידי הבריא, התחלתי מוציאה את הר תולעים מהפצעים פזרות חתיכת עץ. הר זרוע הימנית שלי נראתה אימה. פחדתי שיצטרכו לקטוע אותה, אם אשאר בכלל בחיים.

ואז שמעתי את הקולות. עשרה וחצי ימים אחרי ששמעתי את הקול האנושי האחרון — את מילותיה האחרונות של אמא — חזרתי ושמעתי קולות של בגי-אדם. הם באו מהיער. שלושה אינדיאנים, במכנסים קצרים ויחסים, הסתכלתי עליהם, בלי יכולת לזוז ממקומי. אינסטנקטי, טיבתי, כיסיתי בידי את חזי החשוף. הם ראו אותי, ונעצרו.

"הירא, מישהי יושבת בסוכה שלנו," אמר הצעיר שבהם.

(המשך מעמוד 14)

שוב לא היו המטוסים, מבחינה מעשית ומשפטית ברשות ישראל.

לנציגים הישראליים הזוטרים במשא ומתן שנערך בדרג הנמוך ביותר, במטרה לבנות ולהשפיל את ישראל, לא נותר אלא להסכים לכל ההצעות הצרפתיות. אחרי חמש שנים ושורה של פיתוחים, הסכימו הצרפתים להעריך את שווי 50 המיליארדים, עבורם שילמה ישראל כ-50 מיליון דולאר, 75 מיליון דולאר. ערכם הממשי של המיליארדים כיום בשוק, מבלי להתשיב את הריבית על הכסף הישראלי, מגיע ל-100 מיליון דולאר.

עוד יותר מזה, את 75 מיליון הדולארים לא תשלם צרפת לישראל במזומן, וזי תשלום יעשה לשיעורים, חלקו בעזרת סחורות חליפין. בתנאים הנוחים לצרפת, אחרי שהוסכם כבר בתחילת המו"מ מה עמדת ישראל, יכלו הצרפתים לקבוע, לפי נוחותם, מה המחיר שתקבל ישראל. ובמחיר זה לא נכללה, בשום צורה ש-היא, גישה צרפתית ידידותית יותר כלפי ישראל בזירה הבינלאומית.

חינוך

אבות יוצאים למלחמה,

ושיני בנים תקהינה

עופר אמיתי בן ה-10 וחנה אחותו, בת ה-8, הולכים לבית-הספר כבר חצי שנה — מאז תחילת הלימודים. אצלם, נמשך החופש הגדול זה שמונה חודשים. הסיבה: ניר כהן, מנהל בית-הספר לב טוב בהרצליה, שם לומדים הילדים, מסוכסך עם אביהם של עופר וחנה. בעקבות הר סיכסוך, דרשה מחלקת החינוך של עיריית הרצליה — בהשראתו של ניר כהן — מהאב, דן אמיתי, להעביר את עופר וחנה לבית-ספר אחר, ברנר.

אלא שדן אמיתי מסרב להעביר את ילדיו לבית-ספר ברנר. לברנר, הנמצא במרחק רב, צריך לנסוע באוטובוס, וזי לחצות כבישים סואנים. סיבה שניה: בי התאם לסדרי מחלקת החינוך בהרצליה, הייבים תושבי שכונתו לשלוח את הילדים לבית-ספר לב טוב — שם גם ללמוד ילדיו כל השנים. מכל השכונה, נתבקש רק אמיתי לסלק את ילדיו מבית-הספר. מדוע מתעקשת עיריית הרצליה לי-העביר את ילדיו של אמיתי, פקיד ב-בנק דיסקונט, לבית-ספר אחר? מסביר אמיתי: "אני הייתי במשך חמש שנים יו"ר ועד ההורים של בית-הספר. בזכותי נעשו הרבה דברים בבית-ספר זה. ביניהם, היסול המיטמרת השנייה. המנהל, משום מה, ראה את פעילותי כפוגעת במעמדו ובכבוד הניהול שלו."

פעילות ברובה. דני אמיתי גם ערך מגזית ביומנו האישית. קנה עבור בית-הספר מערכת ציוד אוריקולי. כאשר לי-בית-הספר לא היתה, במשך שנתיים, מכר נת שיכפול משלו, השתמשו כל המורים במכונת השיכפול הפרטית של דני. לדברי אמיתי, החל מנהל בית-הספר רואה בו אדם החותר תחת מעמדו. התר-צאה: בסוף שנה הלימודים שעברה נש-לח לדני אמיתי המכתב הבא:

"מחובתי להודיעך רשמית, כי המועצה הפדגוגית של בית-לב טוב, החליטה בשיבתה מיום 6.1.71, להמליץ על העב-רת לידך לבנים אחר זאת מטעמים שנים ובין היתר: התנגשויותך הבלתי פוסי-קות עם מנהל בית-הספר ומוריו, התפרצותך לכיתה והפרעה למהלך השיעורים, הכאת ילד לא לך, הוסר האימון שלך במנהל ובצוות המורים, שאתה נותן לו מדי פעם ביטוי פומבי, והשמעת דברי איומים כלל המנהל והמורים."

להעביר לדני! אמיתי מכחיש את הנאמר במכתב בתוקף: "הכל שקר וש-רים. כיצד זה ייתכן להעליל עלי דברים כאלה? מנהל בית-הספר יד על תלמידו זה הכל נקמנות מצד המנהל, על פעילותו כיו"ר ועד ההורים."

כאשר פנה לשר החינוך, נענה אמיתי כי ההעברה היתה חוקית. אולם דני אמיתי איננו מותר. הוא סירב להעביר את ילדיו, דרש שיעמידו אותו לדיון על כך, שאין הוא שולח את הילדים לבית-הספר בהתאם לחוק חינוך חובה.

מסיבות מאוד לא מובנות, לא מצא משרד החינוך לנכון לעשות צעד זה.

המתבודדת הזוהרת

כל אלה שאינם מכירים את **לאה מכנס**, לא הבחינו בכך שהיא נעלמה לתקופה ממושכת מעין. אלה שמכירים אותה, כן הבחינו, אבל לא ידעו לאן נעלמה הבת. אם היה מישהו מספר להם את האמת, היו צוחקים לו בפנים.

האמת, ומי שרוצה יכול לצחוק גם הלאה, הייתה שנערת הזוהר, הבהמית המושבעת, ציפור הלילה המכורה ובת המיליונרים האריסטוקראטית, ירדה להת' בודד בסני, התארחת שבועות ארוכים במינור סנסטיקאטרינה ובבסיס צה"ל באיור.

מה בדיוק היא עשתה שם? אני יכולה רק לצטט אותה: "התבודדותי, והתברר דדתי, והתבודדתי. זה היה נפלא להיות בין שמיים לחול. רק עם עצמי."

ומי שראה אותה, מאז שחזרה לח"י אביב, מסוגל להאמין לה, שזה היה

לאה מכנס

נפלא בשבילה. לא הייתי מרחיקה לכת עד כדי כך שהייתי מתארת אותה כסמל השלווה האולימפית, אבל היא בהחלט נראית רגועה יותר. שקטה בפנים, הייתי אומרת. כמו אחת שמצאה את עצמה, אט להשתמש בביטוי שלה עצמה.

ועל זאת, אינני יכולה אלא לשמוח. מי שראה את לאה במשפחה האחרון, לפני שנה בדיוק, לא יכול שלא לשמוח כשהוא רואה אותה היום. נערת הזוהר הדינאמית, ששימשה נושא לקינאת ו' דוגמת התנהגות ואורח חיים לאלפי פרגיות צעירות, עמדה מול השופט באשמת גני' בת סמי'רגעה. היתה זו נקודת השפל בדרכה של הצעירה, בת לאחת המשפ' פחות העשירות והוותיקות בארץ, שנת' פסה לאלכוהוליסט וסמים.

מאז המשפט, נשתנו דברים רבים. היא שוחררה אמנם ללא הרשעה, אך בתנאי שתהיה במשך שנתיים במבחן ובטיפול רפואי.

מאותן שנתיים, עברה בינתיים שנה — מפתיעה לטובה. הלוואי הלאה.

הרווקה הזקנה

אם המזל לא יאיר פניו, ומהר לגלי עטרי, היא תגמור, ירחם האל, בתור רווקה זקנה, טפו טפו טפו. הילדה כבר עוד מעט בת עשרים — ועוד לא מחותנת. איזה מזל ביש. לאמה של גלי, זאת טרגדיה אמיתית. אמה של האמא — סבתה של גלי — נישאה, בתימן מולדתה, בגיל תשע. האמא של גלי, בגיל 12. ורק גלי לא מוצאת חתן. מה יהיה?

מה שמטריד את האמא במיוחד, היא העובדה שבתה הצעירה יוצאת עם המלחין דויד קריבושי כבר למעלה משנה. אז אם הם יוצאים, למה הם לא מתחתנים? אי-אפשר להבין את הצעירים, בימים האלה. ונוכח האסון הזה, שום דבר לא יכול לנחם את האם המודאגת. גם לא העובדה שיש לי שמש, שירה של גלי שנכתב בידי דויד, פוצץ את התיקרה מעל מיצעד הפיזמונים. גם לא העובדה שדויד וגלי זכו להצלחה נאה בפסטיבאל הזמר ב'פן. גם לא העובדה שהשניים מופיעים בימים אלה בניו-יורק, עם להקת כרמון, ומצליחים על-הטול. כשאין בעל — הכל הבל. "וולא, תפסיקי להתרוצץ בעולם", ביקשה האמא לאחרונה מחילדה. "תבואי, תתישבי פה בשקט, תגדלי משפחה". ומיחרה להצביע על הבכירה באחיות, יונה עטרי, הנשואה לקברניט אל-על אורי יפה, ומנהלת חיי משפחה סולידיים, כיאה וכנאה. חיים קשים. ודווקא הדבר היחיד העשוי לשמח את לב האם — מוסתר ממנה בסוד: העובדה שדויד וגלי מאורסים. לוא היתה חאמא יודעת זאת, היתה רצה מהר לחזמין אולם, לקנות כרים ושמיכות וסדינים, וכדומה. אללה ירחמו.

דויד קריבושי וגלי עטרי

איך להיות אשת חברה - בלי להתאמץ?

רק מה? מידי פעם ניסרה באוויר השאלה: מי זאת טובה שלמון? אף אחד לא ידע לענות. אחת האורחות המסוקרנות ניגשה ל- אשה בלונד בהירה, שנראתה כמתמצאת בעיניינים, ושאלה בשקט. שאף אחד לא ישמע: "סלחי לי. נורא לא נעים לי, אבל אולי את יודעת מי זאת המארחת שלנו. מה שמה — טובה שלמון? אף אחד פה לא יודע. שאלתי את כולם כבר". זאת אגב, השיבה הבלונדית. ובכפור שנשב משם אפשר היה לבנות מדרון סקי.

ושוב, לא ידוע לי אם דדו ומוטי ערכו ישיבת מסכ"ל, אם ללכת למסיבה של טובה שלמון או לא. בכל אופן, שניהם לא ניראו ביום השישי שעבר בגן ה' ילדים בגבעתיים.

לעומתם היו במסיבה עשרות אנשים יפים אחרים שגויסו בדרכים עלומות, ושכילו דווקא לא רע. עד שעות הבוקר המוקדמות. אפשר היה לראות שם את דן שילון, את הדוגמנית פנינה רן זנבלוב, ואפילו את חמו וחמתי של טל ברודי, לא פחות.

הטלפון בלישכתו של מפקד חיל-האוויר, מוטי הוד, צילצל. מזכירתו של מוטי הרימה את השמפורת. "הלו. אני מבקשת את מוטי". הכריז בעליות הקול הנשי מעבר לקו. "מי מבקש?" התעניינה לדעת מזכירת האלוף. "העיתונאית טובה של' מן. בעניין אישי."

המזכירה העבירה את השיחה לגנרל, והתפתחה השיחה הבאה:

"מוטי שלום. מדברת העיתונאית טובה שלמון. אולי לא שמעת על כך, אבל אני המארחת מספר אחד בתל-אביב. יש לי ביום שישי הקרוב יום-הולדת, ואני עור' רכת מסיבה לא גורמלית. אתה מוכרח לבוא. יהיו כולם. דדו, חברה' שלך, ה' בוהמה, שחקנים, צוותי טלוויזיה."

לא ידוע לי בדיוק מה ענה מוטי, אך הוא לקח מבת-ישיחו את הכתובת של מקום המסיבה — באחד מגני-הילדים בגבעתיים.

כמה דקות מאוחר יותר התנהלה שיחה דומה עם לישכתו של הרמטכ"ל, דויד אלעזר. נוסח הדברים היה זהה, רק שלרמטכ"ל סיפרה טובה שבין האורחים יהיה גם מוטי הוד.

יום אחד

לבוקה הירש

יום ההולדת של פוקה הירש, הפלייבוי הוותיק והמקצועי ביותר שיש לנו בפאת המדבר הזה, נחגג ביום שני השבוע באורח הולם — את חתן השמחה, את גילו, ואת מעמדו החברתי. וגולת הכותרת של החגיגה, היתה הנסיכה האיסלקית. לפוקה יש בעייה קטנה עם ימיההו' לדת שלו: מאחר שכל אחד מהם מרהיב ועליו יותר מקודמו, נוצרת הבעייה איך לדאוג לכך שהבא לא יירד מהרמה. בשנה שעברה, למשל, מילא פוקה קיר שלם בביתו, ברחוב דוב הוז בתל-אביב, בציפורי ג'עדן, ולוויכס בהגרלות חילק פרס מקורי: ספר פורנו למהדרין.

השנה, היתה נקודת הכובד של השמ' חה ידידתו שהיא נסיכה איסלקית אמ' תית, כחולת דם מכף גלג ועד ראש, שהגיעה לישראל במיוחד לאירוע, ומת' גוררת — ידידה ידידה, אבל המעמד מחייב — בדירת-פאר במילטון. פרטים יותר מדויקים — יבואו.

דני דגן

דגן. כשהם נפרדו, לפני שנה בערך, עב' רה עליה לגור בבית של ידידה בגב' עתיים. באחת ההזדמנויות, כשנפגשה ב' דני, אמרה לו בצחוק: "שמע, אם היית מכיר את השותפת שלי לדירה, היית מת עליה. אבל תנוח. אין לך שום סיכוי אצלה."

דני דגן מצא אמצא לאפרוחיו

חבל שעליות לא נזכרה שמיום שחרב בית המידש, ניתנה נבואה לשוטים בל' בד. ולשוטות. הגירושין עצמם, של דני ועליות, הת' קיימו לפני שלושה חודשים. ממש באותו יום, הוזעק דני לבית-החולים הדסה, לשם נלקחה הבת שלו במפתיע. הוא הגיע בהול, יחד עם עליות, ישר מטקס הגירושין. ליד מיטת בתו, ישבה אחות רחמניה. דני, בדאגתו לילדה, לא הס' פיק אפילו להתבונן בה כהלכה.

מאוחר יותר, כשיצאו, סיפרה עליות לדני שהאחות היא ילדתה לחדר. את הסוף אתם מנחשים כבר, כמו בכל בלש טוב: דני התקשר לשותפה לחדר של גרושתו, יצא איתה. היא הת' גלתה כבלונדית יפהפייה, הנקראת אמנם אירנה אדר, אך איננה אלא אחותה של דוגמנית-העירום הראשונה של יש' ראל, אן טוכמאיר. כן, כן — בדיוק אותו גוף. הגיזרה המשפחתית המפור' סמת.

וזהו. עליות, שנשעה בינתיים לאי' טליה עם חבר סטודנט שהכירה באוני' בריסטה, לא יודעת בכלל שדני ואירנה הולכים להתחתן, ומכאן רק שאירנה תקבל גם היא את הגט שלה.

לאירנה יש בת בת שש, ולדני בת אחת בת 17, שניה בת 14 וחצי, ובן בן 13. כולם מנישואיו הראשונים.

"סוף סוף מצאתי אמצא לילדים שלי," נאח האב העמוס השבוע באושר. כזאת אמא, גם אני הייתי שמח למצוא.

סמולנטים

הפקולטה

לחנטריש

הרעיון היה גדול, גם אם לא חדש: דגניה רושצ'ק, סטודנטית באוניברסיטת ערב, שברה את השורות בצורה פראית, ניקדה את המילים — ועם המוצר המוגמר בידה פנתה לפרופיסורים ומומחי הספרות והשירה באוניברסיטה, לשמוע את חוות-דעתם על השיר המודרני שבידה. נגד המימסד. התוצאה היתה מהדר-הדת — ומעלה הירחורים עצובים בקשר

איש לא שאל אותנו לאן אנחנו רוצים לנסוע, ומה אנחנו אוהבים לאכול, ואלו סיגריות אנחנו מעדיפים לעשן. זרי שר-חיים קבלנו רק לעתים רחוקות — מקרובים וידידים. ועכשיו פתאום — כל הצלמים והן האלה... מי היה מאמין?

הקטע בעיתון — רק הפילוסוף

אף פעם איש לא שאל אותנו לאן אנחנו רוצים לנסוע, ומה אנחנו אוהבים לאכול, ואלו סיגריות אנחנו מעדיפים לעשן. זרי שר-חיים קבלנו רק לעתים רחוקות — מקרובים וידידים. ועכשיו פתאום — כל הצלמים והן האלה... מי היה מאמין?

— שהפך לשיר — לא נפל בפח

לרמת חשיר המודרני בישראל, והידע של הקשורים בו. תחילה פנתה דגניה לאלה שהבנת השיי רה היא מיקצועם. היא התחילה במנוחה גילבוע, מרצה בחוג-לספרות עברית, ו-שאלה לדעתה על השיר. "השיר נראה כשיר מרדני", ניתחה הי מרצה, "כתוב ביד משורר השייך לזרם השירה-הצעירה. אין זאת אומרת שהוא מוכרח להיות צעיר", דייקה מנוחה בפרי טים, "הוא יכול להיות גם בן 40. אך מפעמת בו תחושה בוטה של היסטגרות הנוער מן המימסד ומן החברה. מעט הקומוניקציה הנמצא בשיר, הוא דווקא במסיגרות הקרובות של הידידים." הגברת גילבוע לא הסתפקה בגילו של המשורר, ביקשה לדייק גם בהתייחסות לאירוע שהביא את המשורר לכתיבה. לי דעתה מתייחס השיר למלחמה או לאובדן. "אולי אפילו למלחמת ששת-הימים. אותו הנוער שקודם לא התייחסו אליו", ניתחה, "פתאום עכשיו מוקף זרי-פרחים ותשומת לב מרובה." יפה ונריר. ד"ר יצחק בקון, אף הוא מרצה בחוג-לספרות, היה זהיר יותר בקי ביעותיו. "שיר יפה", אמר סתמית. כשי לחצה עליו המראיית, הוסיף, "טוב, אומר מה דעתי: השיר הוא טוב. בדרך כלל נדיר למצוא אצל המשוררים הצעירים שיר כזה." ניתן לשער כי הכתב, שפירסם את הידיעה בעיתון, ממנו פורק השיר, לא יסאר אדיש למחמאה זו. היו גם מרצים שניצלו מן הפח. המרצה אורציון ברתנא קבע כי השיר איננו מוצא-חן בעיניו, והו. פרופסור ישראל לויין נחלץ באלגנטיות באומר: "אינני יכול לענות על רגל אחת. אני חייב לעיין בשיר ביתר תשומת-לב וכשאני לחוץ בומן. מחר אני יוצא למילואים. אשמח להשתתף בשיר הבא." אחרי הפרוספורים, נשאלו הסטודנטים לדעתם. אלה, נטו ברובם לייחס את השיר למשורר דויד אבידן דווקא. מובן שהם לא נתכוונו להעליב. אחד הבודדים שלא התחמק, אך גם לא נפל בפח, היה ראש-החוג לפילוסופיה

יהודית, ד"ר יעקב לוינגר: "למרות ש-הבנתי בשירה מועטת, אינני מסוגל בשום פנים להבין מדוע זה נחשב לשיר. לדעתי מובע כאן עניין טרוויאלי למדי, שהיה יכול להיות מובע בפרוזה רגילה." דם חדש. את התוצאות מעלות-הסומק של מיבצעה, פירסמה דגניה בגליון האחרון של יתוש, עיתון הסטודנטים של אוניברסיטת תל-אביב, שנקרא בעבר פרה קדושה, החליף, יחד עם שמו, גם את עורכיו — עובדה שלפחות בשלב ראשון הכניסה קצת דם חדש לעיתון, ואיתו, כמה רעיונות חדשים. אולם מה שהניא את דגניה למיבצעה, היתה בעיקר העובדה כי, כיום, כל פיהוק, שיהוק, וגיהוק, נחשבים לשירים מודרניים וליצירות בעלות ערך נצחי. זה הרגיו את העלמה, שיצאה לעשות משהו בנידון. גילויה, מן הסתם, ירגיו כמה אנשים.

עיריות

ביצת קולומבוס

של עיריית חולון

מה עושה רשות ציבורית — כמו עיריית חולון למשל — כאשר מתברר לה ש-מפרים את חוקיה? בימים עברו, היה התהליך חדי-משמעי, למרות שלא מקורי ביותר: העברין היה מובא לדין. לא עוד. ימים חדשים, ומירות חדשות. כיום, יש סיתרון חדש לבעייה הישנה: משנים את החוק, כדי להתאים אותו ל-דרישות העברין. סינה לירדים. לאחר שנות עמל וחסי-כונות, הצליח סוף-סוף אשר עסל (27) לרכוש לעצמו דירה בחולון, עסל, סכנאי, נשוי פלוס שניים, שם את המיקדמה בידיו של הקבלן החולוני רחמן שאדי, סקר

דייר עסל

שיטת הפתקים פורחת

בקסדגות את תוכנית הבניין בו יגור, ברחוב גוש עציון מספר שלוש. בבניין היו צריכות להיות ארבע דירות. קומת הקרקע אמורה היתה להיות מיועדת למשחקי ילדים ולחניית מכוניות. כשנכנס עסל לדירה החדשה, הופתע למצוא בקומת הקרקע דירה נוספת. עסל פנה לקבלן שאדי, שאדי, מצידו, הודיע לו שאין זה עניינו, וכי קיבל את רשות העירייה לבנות בקומת הקרקע. פתק בודד. הלך עסל אצל עיריית חולון. ביקש לראות את תיק הבית בי-משרדו של ראש העיר. התברר, שלשאדי אין רשיון בנייה לקומת המרובה. לער-מת זאת, היה בחיט פתק האומר שניתנה לו רשות לבנות. ביקש עסל הסברים לפתק המוזר. לשווא. הדייר של קומת הקרקע הממוזית טען, שהעירייה הבטיחה לתת אישור בנייה לכל קבלן שיבנה עבורו בקומת קרקע. מאחר שאשתו חולה, לעומת זאת, אמרו בעירייה לעסל שלא היו דברים מעולם. קרול דנציגר, מנהל מחלקת הבניה בעיריית חולון, אישר כי אכן לא ניתן רשיון לאותה קומת קרקע. "ומה אתם עומדים לעשות בעניין אר-תה בנייה ללא רשיון?" דנציגר, לאחר מחשבה מעמיקה: "לש-נות את איזור הבניה, ולהתיר בנייתן של קומות קרקע."

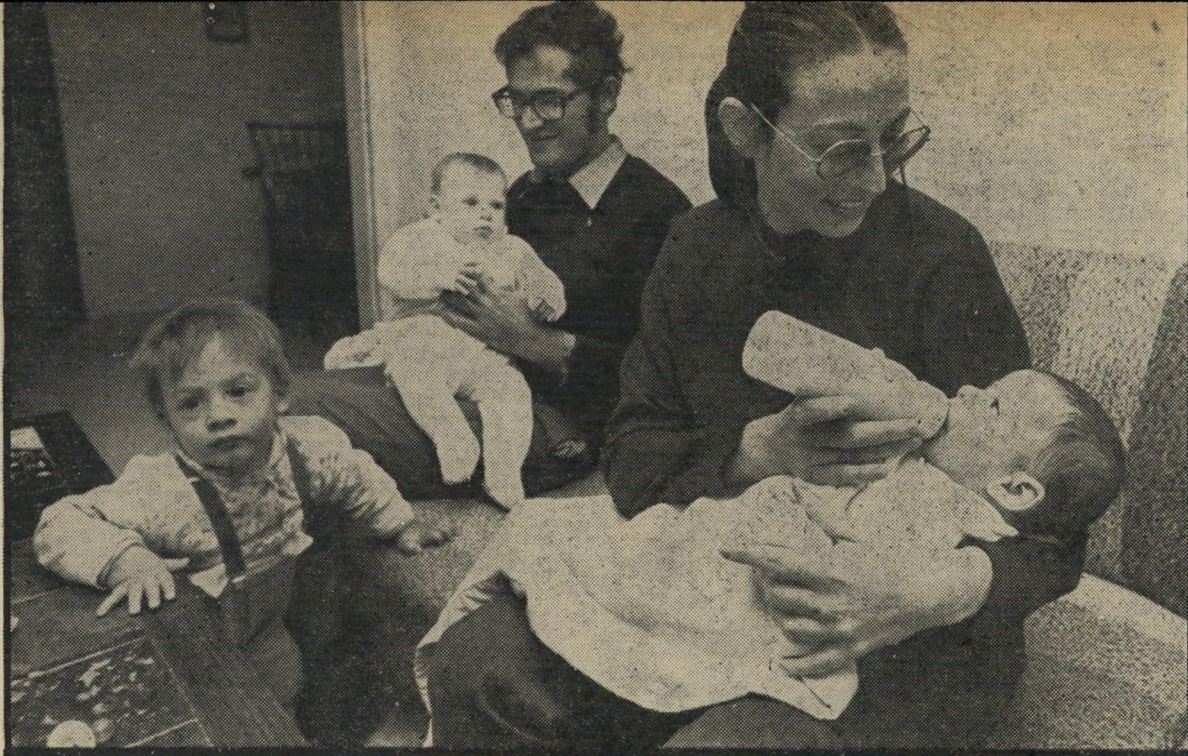
תינוקת זו כיחעט נקברה חיים בקבר זה

היה זה לאחר שאביה של מירב, ויקטור, מת באופן פתאומי. אשתו החלימה כבר מהניתוח הקיסרי, טיפלה באהבה בתינוקת החמודה ובארי-בעת ילדיה האחרים. ויקטור, המשיך בע-בודתו בחברה להובלת-משאות, שם היה סדרן-עבודה. הוא עסק בוקר אחד בהכוו-נת המשאיות, שיצאו אותו יום להובלות מבית-הארייה פריאור שבנתניה. שני אר-גוים מלאי-פרי חסמו את הדרך לאחת המשאיות. ויקטור, גבר שריירי וחטון, גי-גש לארגונים, הגיף את שניהם יחד על כתפו. משהו בתנופת ההרמה לא היה נכון. הגבר בן ה-35 נפל על האדמה, מתפתל בכאבי-גב נוראים. מספר אריה פרלשטיין, שהוא כיום ממ-לא-מקומו של ויקטור: "נסענו לבית-חולים חדרה. כשהכנסנו אותו לרופא-התורן הוא היה צועק מכאבים. שאלתי את הרופא מה יש לו. הרופא צחק וענה: 'תגיד לי, לאיזה יהודי אין הקטנשוס?' חשבתי שזה הגיוני, כי ויקטור היה הרבה שנים נהג. רוב הנהגים מקבלים עניינים עם הגב. הוא הפסיק לנהוג רק אחרי שנקטעה לו אצבע בתאונת-עבודה, ואז העבירה אותו ההנהלה לתפקיד של סדרן-עבודה. 'הרופא התורן נתן לו משהו להרגעת הכאבים והחרונו אותו הביתה באותו מצב שהבאנו אותו. אני ידיד המשפחה כבר שנים, והייתי בא אליו לעתים תכופות. כשראיתי שהוא ממשיך לסבול, החלטתי להביאו שוב לחדרה. הפעם כשראה אותו הרופא-התורן, אמר שצריך להעביר אותו

כאב נוראי

ירב עצמה לא התרגשה מהלחישות, התפתחה לתינוקת בריאה ומקסימה. היא היתה בת שלושה חודשים, כאשר הלחישות סביבה התפתחו לזעקות היס-טריה, והידעוניות גזרו עליה פסק-דין נור-רא ואיום: לקבור אותה בחיים.

מייד לתל-השומר, כי יש לו התקפת-כליות.
"כשהגענו לתל-השומר, בדקו אותו וה-
רופאים וקבעו כי הרופא בחדרה סתם
בלבל את המוח. לויקטור לא היה כלום
בכליות..."
"חזרנו לגתניה", ממשיך אריה, "ושם
דבר לא השתנה. ויקטור המשיך לצ-
עוק מכאבים. ראינו ככה, אז החלטנו
ללכת בכוח. הועקנו שני חברה מרוקאים
משיכון דיר-לטולה, שידועים בגתניה בר-
תור בריונירציה. ושלחנו אותם עם ויק-
טור לחדרה. אמרנו להם שאם לא יטפלו
בו גם הפעם, שיהפכו את כל בית-החולים.
ובאמת בפעם הזאת השכיבו אותו במיטה
מיוחדת, שמתחה לו את הגב. סוף-סוף
הכאבים פסקו.

מוות בחנק

מכאבי-גב

המשיך אריה: "כעבור כמה ימים
היה כנראה צורך במיטה המיוחדת
למישהו אחר, אז הרדימו אותו, שמו לו
גבס בחצי-גוף עליון, וכשהתעורר שלחו
אותו הביתה.
"כמה שעות אחרי שויקטור הגיע בח-
זרה, הוא התחיל להיחנק. ממש התחיל
להחליף צבעים ולצעוק: אני נחנק. תפסי-
נו אותו ונסענו כמו משוגעים לתל-השומר.
שם פתחו לו פתחי-נשימה בגרון, אבל
לחינם. כעבור שעותיים בערך לא היה
כבר ויקטור."
עם היוודע האסון, החלה בשיכון מנכנס

השנה. משמאל מביט אל המצלמה הבן השני של הזוג, אבי, בן
השנה וחצי. יוסף וברכה אספו את מירב ברגע שהגיעה לאזנם
השמועה הנוראה, בדבר כוונת המכשפות לקבור את הילדה חיים.

ברכה זולטי, מרכיבה את
מאכילה את
מירב. מאחורי ברכה יושב בעלה יוסף, בידו בנס יובל, בן חצי

זקנות העדה קבעו: היא לא הצליחה להרוג את אמה

בלידתה, לכן הרגה את אביה אחר שלוש חודשים...

על זה שרוצים לקחת את הילדה ולקבור
אותה חיים עם אביה. רצתי מיד לשם,
לקחתי את הילדה, עטפתי אותה בכמה
שמיכות והבאתי אותה אלי. האמא שלה
ידעה רק שיותר טוב שאני אטפל בילדה
בזמן האבל. היא לא ידעה כלום על השרי-

השתוללות רבתי. זקנות-העדה החלו רצות
ברחובות, עוברות מבלוק אחד למישנהו,
צווחות בהיסטריה, מורטות שערן, שורטות
את בשרן עד זוב דם, ומייללות: "השטן
ניצח. השטן השיג את שלו."
מות האב היה לזקנות הוכחה ניצחת,
כי התינוקת הנוראית, שנולדה שלא כדרך
הטבע, היא בת-השטן. "היא לא הצליחה
להרוג את האמא שלה כשנולדה, אז חיכה
תה והרגה את האבא", קבעו הידעוניות.
תוך שעות, נפלה ההחלטה: כשיביאו
את האב לקבורה, יש לקבור עימו את
בת-השטן — בעודה בחיים. רק מעשה זה

האב חמנוח ויקטור כהן, שנפטר
בעודו במלוא אוננו, לאחר
שהרים משא כבד וניזוק בגבו. מימין:
מקום קבורתו של האב ויקטור כהן.

יסיר את הכישוף הנורא מעל המשפחה.
כך הלכה ופשטה בשיכון הקטן יללת
המכשפות. לבסוף הגיעה גם למקום ממנו
צמחה הישועה.
למשפחת כהן זוג חברים קרובים, יוסף
וברכה זולטי. כששמעה ברכה, צעירה
חיננית בת 24, על המהומה שפשטה סביב
מירב, מיהרה לבית כהן.

המלאכים

הגואלים

ספרה ברכה השבוע, בהחזיקה את
מירב באהבה שלא נפלה במאום מאה-
בת-אם: "הבנתי כי לאימה לא היתה שום
אפשרות לדעת מה קורה עם הילדים בגלל
האסון. היא היתה בהלם. ארבעת הילדים
האחרים של ויקטור ז"ל גדולים כבר
פחות או יותר, אבל מירב תינוקת. אני
ידעתי איך זה. יש לי שניים קטנים משלי.
ככה שהייתי לוקחת אותה אלי איך שלא
יהיה.
"שמעתי את הצעקות הנוראות בשיכון

האם לבושת השחורים, שאת בתה
בת שלוש החודשים ביקשו
חנשים חזקנות לקבור בעודה בחיים.

געון הזה של הזקנות. עליידה הן פחדו
לצעוק על העניין של הקבורה, המכשפות
האלה."

ברכה מפנה מבטה אל התינוקת, היונקת
כל אותה עת בשקיקה רבה מתוך הבקי-
בוק. התינוקת רחוקה מאד מלהיראות
כבת-שטן, בלחייה הוורודות ובכפותיה הזר-
עירות, בהן היא נצמדת לבקבוק.
"איך אפשר, איך אפשר? ממלמלת ברי-
כה, עדיין מוועזת. כשמלאכה המושיע
פונה אליה, מפנה מירב את ראשה, ומחיי-
כות העיניים הזעירות. כמו ידעה, כי כאן
אין למכשפות שליטה.

כאשר התגלה בציבור כי אחד משרי הממשלה רכש לעצמו נכס יקר-ערך, שבו עות מספר לפני שנכס זה הוכרז כנכס לאומי — דבר שהכניס לשר הווי-תועפות — משכו קוראי העיתונים כתף. השער רורייה לא הצליחה להפתיעם. המורה יותר היתה תגובת הציבור כאשר התגלה הפטור ממס-הכנסה שניתן לראש-הממשלה במשך שנים רצופות. ניר כת תגובת הציבור המוועז, יצאו מקורבי ראש-הממשלה בהתקפת-נגד, הפיצו כי

היה זה שר-האוצר, היריב הפוליטי של ראש-הממשלה, שהדליף לעיתונאים את דו"חות מס-הכנסה של ראש-הממשלה. חף מפשע. מתי אירעו הבזיונות ה' אלה? למרות האווירה המוכרת בימים אלה לכל ישראלי — הם לא התרחשו בישי-ראל. בשלב זה, הם אירעו רק בצרפת. שם, פירסם השבועון לה קאנאר אנשנה את דו"חות מס-הכנסה של ראש-הממשלה שלה שאבאן דלמס, לפיהם מסתבר ש' האיש, הנחשב לאמיד מאוד, לא שילם במשך שנים רבות אף פרוטה לאוצר המדינה. ידידי שאבאן דלמס מיהרו להא- שים את ג'יסקאר ד'אסטן, שר האוצר, בהספקת חומרי-ההסתה לשבועון הסאטירי. תגובת ד'אסטן: הוא וידא מיד שהדו"חות של שאר השרים, יוטמנו במקומות-סתור, הרחק מעין העיתונות. מה שנקרא לסגור את פתח האורווה לאחר שהסוס נמלט. אסור לשלם מיסים. השערורייה ה'

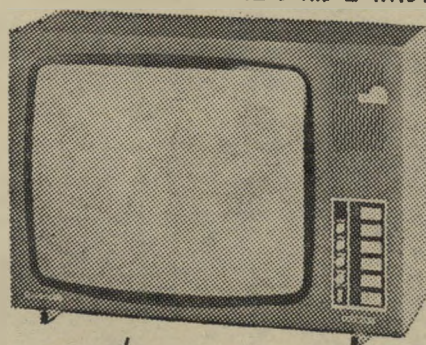
שנייה אירעה לשר אחר, בשם ז'אק שיראק, שרכש לו בזיל הזול טירה עתיקה — כמה חודשים לפני שהוכרה כנכס לאומי הראוי לתמיכת המדינה בשיפוצו. התוצאה: שיראק הפסיק, במשך השנתיים האחרונות לשלם מיסים, משום שהוריד את הוצאות השיפוצ מהכנסותיו, נשאר ללא הכנסות, לפי חישוב זה. כאשר יצא החתול מן השק, מיהר שיראק להודיע בציבור ש'ברגע שנודע לי כי הוצאות השיפוצ יהיו על חשבון המי- סים, הודעתי במכתב לשלטונות המס כי אני מסרב לסידור מעין זה. בתשובה, נאמר לי כי אין לי ברירה. החוק קובע שצריך להוריד את המיסים. הצד העגום בפרשה, מהבחינה היש- ראלית: לפני שנתיים, לא יכול היה ישראלי תסילב להאמין שדברים כאלה יקרו גם בישראל. היום, תגובתו היתה: נקווה שזה לא יקרה מחר גם אצלנו.

על דוכן העדים, עמד חברי-הכנסת יהונתן יפרה, יו"ר המרעצה המקומית של עיירת העולים שדרות. "אלי טריקי איים עלי", העיד תח"כ הנרגש בפני שופט ה' שלום האשקלוני אברהם ששון, "שאם תפוטרי גיסתו מעבודתה במועצה, הוא יחכה לי בסיבוב ירושלים וירצח אותי." היתה זו האשמה חמורה. לרצוח ח"כ, איננו עניין של מה בכך. גם אם הרקע לאיום הוא היריבות הפוליטית בין יפרה מצד אחד, לראש האופוזיציה, יצחק טריי-קי — אחיו של הנאשם — מצד שני, איום סרק. אלא שהשופט הנכבד לא (המשך בעמוד 28)

מדוע לא ייהנו האשה והילדים מגבורי הטלוויזיה?

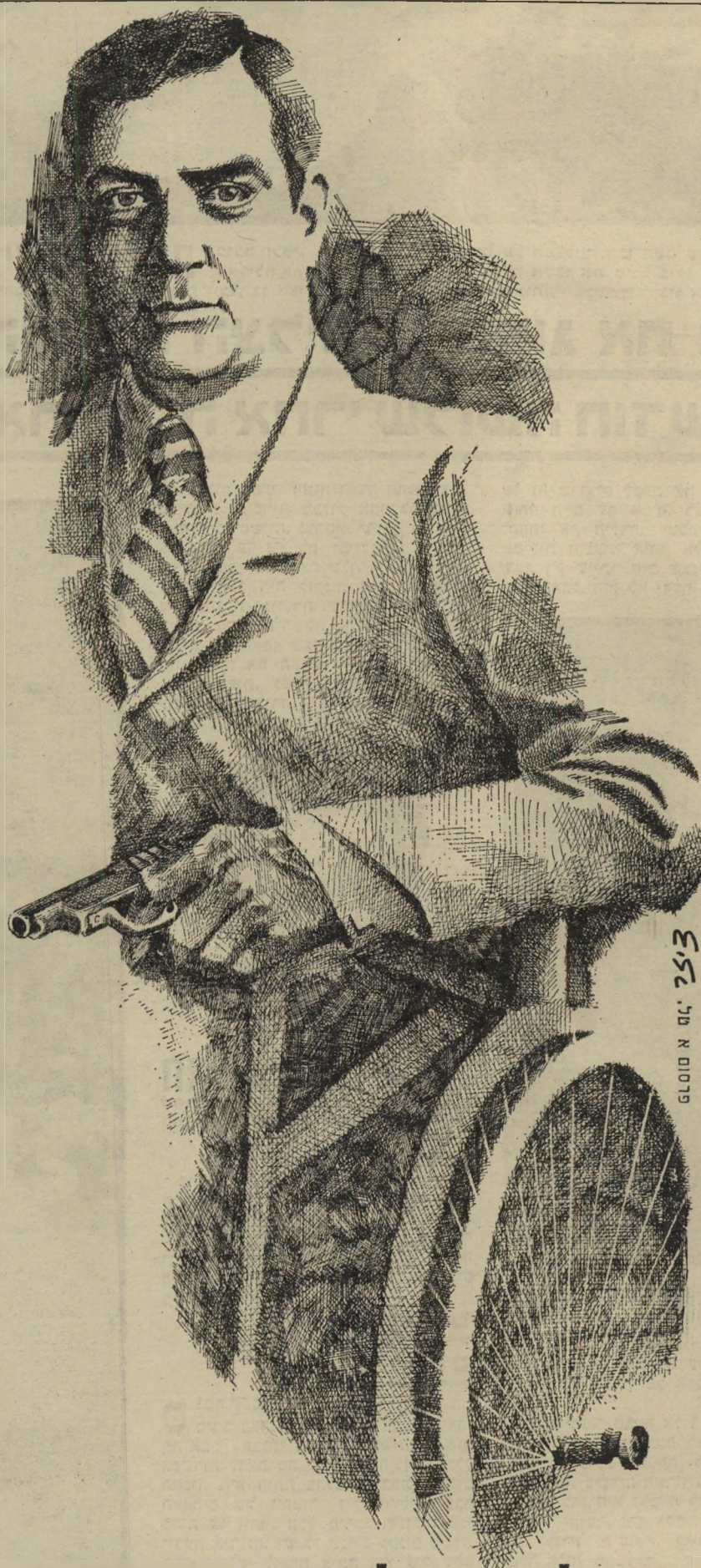
קנו עכשיו טלוויזיה אמקור

- * מיתרונות טלוויזיה "אמקור"
- * מבחר דגמים במבחר צבעים
- * ביניהם דגם היוקרה "ספקטור"
- * מסך אופטימלי 24" ומסך ברוחב 20"
- * גלי U.H.F ו V.H.F
- * יותר טרנזיסטורים ופחות מגורות
- המפיצים: **אמקור**
- וסוחרים מורשים.

מקלט הטלוויזיה הנמכר ביותר בישראל

לי תמכור דק

357 טל. א 1010

צריך הרבה
אחד לא יפתור כלום. צריך הרבה.
דודי וייס:
"דיסקוטק"

צריך אחד
"לפחות דיסקוטק אחד?"
יהיה, "טוען מוטי אלפרוביץ, 18, חייל."

אין מקומות
"אין איפה לבנות ברמת-גן?"
מתלונן צדוק אזולאי, 18, אלקטרונאי.

נמאס
"נמאס להסתובב ברחובות, אומר אורי ארביב. נותנים לנו דיסקוטק?"

המאבק המסעיר את רמת-גן:

הקרב על הדיסקוטק

עיר מתה העיר הזאת. אין לאן ללכת. אין איפה לבלות. אז יושבים על הברזלים, מסתכלים על חתיכות.

מספרים בדיחות, הזמן איכשהו עובר. אבל, דחילק, כמה זמן אפשר לשבת ככה? כשנשבר לנו מזה, נוטעים לדיסקוטק בר

נתניה. קצת קשה להגיע, כי מוניות זה דבר יקר. מסתדרים. גונבים מכוניות ונוסעים. אם בכל זאת מחליטים להישאר, אז הולכים לעשן חשיש.

הדברים נשמעים מוכרים. כן ולא. הם מוכרים בכרם, בתקווה, בשכונות עוני ברחבי הארץ. במקום שהושמעו, בערב יום השישי האחרון — הם היו חדשים. רמת-גן היתה, עד לאחרונה, אוניברסיטת ישראל חישנה. במפת ההידרדרות תחבית רתית בארץ. הכל יחסי כמובן. עיר הגנים הצליחה, איך שהוא, לשמור על אווירה של עיר שלווה ובטוחה. כיום, מטפחת גם היא חבורות-רחוב משל עצמה, המתגודדות בקפה ברזילי, מתפסות צרות כדי להעביר את הזמן ולפרוק את המרץ. בתחילה היו אלה הדתיים, גם הדיסקוטק היחידי שנפתח ברמת-גן היה עבורם יותר מדי. לצעירים — היה זה פתח הצלה מהרחוב המשחית. אבל מי רוצה להציל צעירים מהידרדרות לפשע, כשריבון עולם ציווה שלא לרקוד בערב שבת? לבסוף, התרככו נציגיו של הקב"ה, השלימו עם החטא הנורא. בתיכונים של רמת-גן החלו נמכרים כרטיסי כניסה. השמחה היתה רבה, אך מוקדמת. לפתע, נזעקו השכנים, החריטו שאינם רוצים לסבול את הרעש, סגרו את דיסקוטק המריבה לפני שנפתח.

מה אומרים הקורבנות?
קולנוע אורדע בערב שבת. ברחבה הירמזפת אורות ניאון מתגודדת קבוצה גדולה של נערים. מקום הריכוז.

רובם — נערים עובדים או חיילים שריגועו מאישי לחופשת סופשבוע. שואלים אותם על מקומות הבידור בעיר. פזמון חוזר: אין לאן ללכת. "רוב הבחורים שריגועו פה", אומר איתן דר, גבוה ושחור שיער, "הם חיילים. מגיעים הביתה פעם בכמה שבועות. כשרוצים לבלות. אין איפה."

"מה זה שבעיר כמו רמת-גן אין אפילו דיסקוטק אחד?" מטיח בתרעומת ראובן גבירץ, גם הוא חייל המשרת בסיני.

בעיה גוררת בעיה. כשאין איפה לבלות, קשה גם לפגוש בחורות. "הבחורות לא יושבות איתנו על הברזלים ברחוב", אומר יורם הרניק, כדורגלן במכבי תל-אביב. "הן יושבות בבית ורוצות שיקחו אותן לבלות. לאיפה אנחנו יכולים לקחת אותן? רק לדיסקוטק בתל-אביב או ברמת-גן. וזה יקר מדי. גם מוניות, גם דמי כניסה — למי יש כסף בשביל זה?" לו

התחליף
באין דיסקוטק, מתאספים צעירי רמת-גן על הברזלים, על שפת המידרכות, במרכזי הבידור של העיר. כאן מתחילות הצרות. זה מתחיל מעודף מרץ, שוויץ ובטלה, מסתיים בסחיבת מכוניות, חשיש, וחלצה במורד.

גם לאחרים
"גם לנוער חריג עובד היו צריכים לחלק כרטיסים, לא רק לגימנזיסטים", טוענת שמיניסטית עופרה שסל.

פוחת
"אני פוחת לגלות את שמי, שלא יבואו עלי החבר'ה הודה צעיר בעילוס שם. מסלמה"

(המשך בעמוד 28)

במדינה

(המשך מעמוד 26)

זכה כלל להתעמק בבעיית האיום ברצח. סניגוריו של טריקי, עורך-הדין ישעיהו לויט, קם בשלוות ממקומו, ביקש מבית-המשפט לשחרר את הנאשם מהצורך לע-נות על האשמה בכלל.

נימוקו: לפי סעיף 100 לפקודת החוק הי-סלילי, האיום מכונן לכך שאם האיש שעליו מאיימים יעשה דבר שאינו חייב לעשותו, או שלא יעשה דבר שחייב לעשותו.

במקרה זה, טען הסניגור המלומד, לא יכול היה חבר-הכנסת יפרח לגרום לפי-טורי הגברת מרסלה טריקי הנידונה. רק הצבעה של המועצה יכולה היתה להביא לידי אקט זה, של פיטוריה. משום כך, אין האיום ברצח נחשב איום ברצח.

השופט קיבל את הטענה, זיכה את טריקי.

ימאים

עיוורון יחסי

וחרשות על-תנאי

חוש הראייה והשמיעה חשובים לכל אדם, כל שכן לקציני-ימי בציהסוחר הי-ש-

חברה רמת-גןיים שנמרו שבוע עבודה, וחיללים שהגיעו לחופשת שבת, מבליים את ליל השבת על מדרכות הרחובות בהעדר דיסקוטק יחיד בעיר.

ראלי. הימאים חייבים בבדיקה שנתית של חושים חיוניים אלה.

עמוס פביאן הינו קצין ראשון במחלקת-הסיפון של אניית-סוחר-עברית. כמדי שנה, נשלח לפני שבועיים לבדיקה בי-מרפאת הימאים של ההסתדרות בחיפה. מספרים חרושים. על שהתרחש בי-אותה בדיקה, אשר היתה אמורה להיות שיגרתית. סיפר קצין-הצי:

"בחדר הבדיקות היתה רק אחת. היא הורתה לי לעמוד במרחק מה מלוח-מס-פרים לבדיקת ראייה. היה עלי לנסות בידי עין אחת ולהביט בשנייה. למרות שמאז ומתמיד יש לי ראייה מצוינת, הורי-תה הבדיקה כי אני קצין-רואה. הסיבה הי-תה פשוטה: הלחץ של היד על העין המכוסה טישטש לי לחלוטין את הראייה, כך שלא יכולתי בשום אופן להבחין בי-מיספרים הקטנים.

"בבדיקת השמיעה היו לא רק אמצעים פרימיטיביים, כי אם גם תנאים שעורריי-תיים. האחות העמידה אותי ליד חלון שפנה לרחוב סואן מתנועת אוטובוסים, והחלה ללחוש לי מספרים מקצוה השני של החדר. אני בטוח שהיא בקושי שמעה את עצמה ברעש-הרחוב. אני לא שמעתי בכלל. כשהערת לאחות על תנאי-הבדי-קה המזוהים, ענתה לי בחוצפה רבה: מה, יש לך, שום דבר לא מוצא-חן בעיניך פה?"

דיקטטורה דמוקרטית. "ראיתי כי מן האחות ובדיקותיה לא תצמח לי טר-בה" מתאנח פביאן, "ופנית לרופא פרי-טי. לא התפלאתי לשמוע כי תוצאות הי-בדיקה הורו שראייתי ושמיעתי מושלמות. הרופא השתמש לכל בדיקה באבזורים הי-

הדיסקוטק

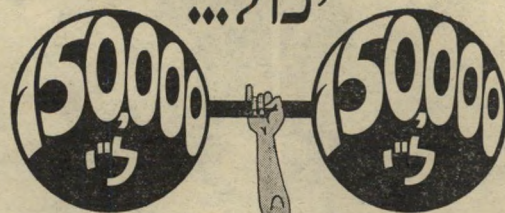
(המשך מעמוד 27)

עצמו. יש לפחות את אימוני הכדורגל-הממלאים קצת את הזמן הפנוי.

מה 1 וצ'ים. "נערי אורדע", כפי שהם מכונים בפי כל? אורי ארביב, 18, מכבה בדל סיגריה ומסכם: "שיתנו לנו דיסקוטק ומועדון משחקים. נמאס לנו להסתובב ברחובות." לא רק נערים עובדים מוטרדים בבעיה של מחסור במקומות בילוי. בעניין זה לפחות, הם נמצאים במחנה אחד עם הנע-רים והנערות הבאים ממסגרות לימודיות. דודי וייס הוא בן 18. תלמיד השמינית בבית-הספר קלע. "אייאפשר להגיד שאין בכלל לאן ללכת", הוא אומר. "יש מסיר-בות פרטיות. יש גם הצגות בערבי שבת. אבל הבעיה נשארת. כי מסיבות יש רק לעיתים רחוקות. וכשעושים מסיבה פעם ביוכל, באים חברי'ה מאורדע, נטפלים לבי-נות והורסים את המסיבה. ולהצגות לא תמיד יש כסף."

האם היה דיסקוטק פותר את הבעיות? התשובה היא חיובית. עם הסתייגות קלה: לא את כל הבעיות. אבל חלק, בטח. "כמה חברי'ה יכולים להיכנס לדיסקוטק אחד?" מקשה דודי הממושקף. "מאה חברי'ה לכל היותר. וזה בעיה. כולם ירצו ללכת, ואלה שלא יוכלו להכנס, יעמדו בפתח ויפריעו. אייאפשר לפתור את הבעיה של מקומות-בילוי לנוער בכל

גם
אתה
יכול...

גם אתה יכול לזכות בפרסים לפי התכנית החדשה של מפעל הפיס.

מענה הפרס הראשון $2 \times 150,000$ ל"י כ"א ס"ה זכיות בכל שבוע 1,920,250 ל"י מחיר הכרטיס - 4 ל"י

בכל יום חמישי הגרלה

רחוב במקום דיסקוטק

רמת-גן עליידי דיסקוטק אחד. צריך לפ-תוח כמה."

גם נגד דרכי הביצוע יש לחבר'ה טע-נות. לדעתם, המעט שנעשה - נעשה בצורה לא-נכונה. למשל, דמי-הכניסה הג-בוהים. "דמי-הכניסה בדיסקוטק שרצו לפ-תוח היו מופרזים. בין חמש לשבע ל"י לאחר. וזאת, למרות שהדיסקוטק היה מיועד לתלמידים בלבד."

"זה לא בסדר שהכרטיסים הופצו רק בין תלמידי בתי-הספר התיכוניים." מת-ערכת בשיחה עפרה שסל. גם היא תלמי-דה בקלע. "חילקו אותם בעיקר בין תל-מידי בית-הספר אוהל שם. בצורה זו נש-ארה הבעיה העיקרית - שהיא הבעיה של הנוער העובד - ללא פיתרון."

"המטרות שהועדו לדיסקוטק הוה יכלו לפתור בעיה מסוימת, אך לא את העיקר, קובע בפסקנות דודי. "הבעיה העיקרית היא של הנוער העובד, לא שלנו. גם נוער השוליים צריך להגיע לדיסקוטק."

א הרחק מקולנוע נוגה במורד אחד הרחובות הצדדיים והשוכים, נמצא מועדון לבני-נוער. אך למרות שזהו ערב שבת, מועט מספר המבקרים בו. מדוע לא באים לכאן כל אותם צעירים שהתלוננו על מחסור במקומות-בילוי? "המועדון הזה", אומר אחד הנערים העומדים בפתח, "יום אחד הוא פתוח, וחודשיים סגור. זה בגלל החבורות שמ-גיעות מסלמה, משתוללות והורסות הכל." את שמו אין הוא מוכן למסור. חושש מניקמתם של בריוני שכונת סלמה. "אם ישמעו מה שאמרתי, יבואו להרביץ לי."

ITT
SCHAUB-LORENZ

הקלט הטוב הטוב! בעולם!

סוכן בלעדי בישראל
כנורי בע"מ מרץ 4-תא

מיטום וזגליום

Merci

לאשה המעריכה את עצמה יותר

גרבוים גמישונים
ארכונים אקסטרוניים

בסריגת מיקרומש
מאריכת ימים

ביטוח שנתי לטלוויזיה
— 30 ל"י

כולל מנורת המסך, כולל מיסים

סיגנל

אלקטרוניקה
רח' החשמל 4, תל-אביב,
טל. 615362, 625459

מתאימים, וכך קבע גם את ההכנה הי-
נכונה.

למרות הסוף הטוב, מעוניין עמוס פבר
אן לדעת למה עליו להיות משועבד ל-
קופת-החולים של ההסתדרות דווקא, ואם
כבר — למה לא תצויד קופת-חולים זו
באמצעים הדרושים לעריכת בדיקות מת-
אימות.

כשנשאל על כך אהרון אקהויז, המד-
כיר האדמיניסטרטיבי של איגוד-הימאים,
השיב: "לימאים נציגות-נבחרת, והיא הי-

ימאי פביאן

רעש האוטובוס גבר על הלחישות

קובעת לאיוז מקופת-החולים יופנו חב-
ריה. הגוף הינו דמוקרטי לחלוטין, והוא
נבחר מדי שלוש שנים. איש אינו יכול
לערוך, כי הנציגות הבאה לא תחליט על
העדפת קופת-חולים אחרת על פני זו של
ההסתדרות.

"אשר לשאלתו של הימאי בדבר מית-
קני המרפאה, הייתי מציע כי שאלה זו
יפנה לאנשי קופת-חולים."

הימאי לא התעצל, היפנה. ענה דובר
קופת-חולים של ההסתדרות, דויד גלצקי:
"שהבחור יואיל לכתוב לנו מיכתב על
מה שהתרחש בדיוק במרפאה. אני מבטיח
שיקבל תשובה, ולא רק תשובה. אם נמ-
צא לנכון, נפעל גם לתיקון המצב."

סיכם עמוס פביאן את ההתיידינות: "אני
לא מעוניין לשלוח מכתב. את נוסח התש-
בה, אם תגיע בכלל, אני מכיר כבר בעל-
פה מנסיונות קודמים עם הבירוקראטיה."

תחבורה

אוטובוס

ושמו ברדק

מישקה ליאור — אחיו של עורך-הדיון
הבוהמי ביותר שבין מצילי חוף תל-אביב,
טופסי הגודע — הוא בעליו של בית
ספר לנהיגה בשם אביב. מה שאירע לו
לאחרונה, יכול להפוך את אביבו של כל
אדם לסתיו.

בא אלי חיל צעיר, שהשתחרר מש-
רות-סדרי, מספר מישקה את תחילת תל-
אחיו, "וביקש ללמוד, כמקצוע לעתיד,
נהיגה באוטובוס. הוא היה נהג בשריון,
כשהשתחרר, הגיש בקשה למישרד הרי-
שוי בתל-אביב להוצאת רישיון-נהיגה ב-
אוטובוס. לקח לבחור חודשיים עד שעבר
את המחסום הראשון — לקבל תעודת-
יורש."

הזנחה ואי-סדרים. "הדבר היה ב-
פברואר '71, ממשיך ליאור, "תקופה בה
לא נדרשו עדיין בדיקות-בריאות ממבקש
רישיון. הבחור, אהרון, שבתעודת המי-
לואיס שלו נרשם פרופיל 85 בלבד, חוייב
לעבור את הבדיקות. למה? לא ברור.
ב-14.7.71 הוא הולמם בבדיקה ראשו-
נה. הגבר הופיע, שילם 30 ל"י אגרה, נב-
דק ונשלח לביתו בידיעה שיוזמן לבדיקה
נוספת. גם לבדיקה הנוספת הופיע, שילם
שוב, נבדק שוב. הוא עדיין לא איבד את

עשתונותיו, כשנאמר לו כי עליו לעמוד
גם בבדיקה שלישית. כאחד שלא הספיק
עדיין לשכוח מהי משמעת-צבאית, הופיע
לבדיקה כמו למיסדר."

לכסוף — כשיר. "מיום שעבר את
הבדיקה הראשונה, ממשיך המספר, "חל-
פו כבר שלוש חודשים. כשנאמר לו
לבסוף במישרד הרישוי כי הינו כשיר,
וכי יוכל עתה להגיש בקשה לרישיון
נהיגה באוטובוס, צהל הבחור.
"מישרד הרישוי חשב אחרת. מהחודש
השביעי, בו הוכרז אהרון ככשיר, ועד
לחודש ה-11 — לא נשמע דבר ממשרד-
הרישוי. זאת — למרות שאהרון הטריח
את עצמו פעמיים למכון לבטיחות-בד-
רים, ושלוש פעמים למישרד הרישוי. הי-
מישרדים האשימו זה את זה בהזנחה ואי-
סדרים, אולם לא נקפו אצבע לתיקון הי-
מעוות.

ב-4.11.71 הופיע אצלי היהודי בבית-
הספר, הוא היה נסער ועל סף-התפוצצות.
לשאלתי ענה, כי היה זה עתה פעם נור-
ספת במישרד-הרישוי, והפעם הואילו לו-
מר לו, כי מעולם לא הגיש בקשה ל-
רישיון.

חביבות מוגזמות. מישקה לקח את
עלוב החיים, נסע למישרד-הרישוי, שם
התברר כי הבעיה איננה הגשת הבקשה
לרישיון, כי אם התקנות החדשות. באוק-
טובר '71 יצאה תקנה הקובעת, כי כל
מגיש בקשה, ללא יוצא מן-הכלל, חייב
לעבור בדיקות-רפואיות במכון לבטיחות-
בדריים. בגלל הסחבת בעניינו של אה-
רון, הוא התחיל עסקיו עם מישרד-הרי-
שוי לפני היכנס התקנה לתוקף והמשיך
הרבה אחרי כן.

בשלב זה החליט מישקה לצאת מגידרו.
הוא הקים שערוריה, טען שהבחור עבר
כבר את כל הבדיקות-הרפואיות, עוד ב-
טרם פורסמו התקנה. התוצאה: הפקידה
הסכימה להודות כי משהו לא בסדר —
ושלחה אותם למכון לבטיחות-בדריים.
במכון, לאחר שהפכו כמה ארונות, ו-
חיסטו בכמה עשרות חיקים, החליטו הי-
פקידים המקומיים לתרץ את הבלגן בכך,
שהרופא מסכם נסע לחוף-לארץ, ולא
היה מי שיחתום על הסיכומים.

פרוק לגורמים. עם כל זאת, הובטח
לשניים, קבל כל הפקידים, טיפול מזורז

מדריך-נהיגה ליאור

קפא יכול היה ללמוד

בעניין, ואכן, כעבור ימים מספר הם הוז-
מנו שוב למישרד, שם, בישרה להם פקי-
דה, בהביבות יוצאת דופן, כי הניירות
הרפואיים הגיעו. אבל, הוסיפה מייד, יהא
על אהרון להסדיר את עניין תעודת-הי-
שר, זו איננה מופיעה בין הניירות.
"בשלב זה, הייתי בטוח כי הבחור יקום
ויפרק את כל מישרד-הרישוי לגורמיו,"
נזכר מישקה.

בעוד חודשיים, עתיד אהרון לקבל הור-
דעה כי תעודת-היורש החדשה מוכנה
עבורו. יש להניח, כי הוא ישלח מייד את
כל מסכת תלואותיו, ימהר למישרד-הרי-
שוי במטרה להשיג את הרישיון הנכסף.
אלא שבמקום מתוכנן להפליא שאפילו
נתיב ייסורים יוצאת דופן, כי במסורת
קאפא יכול היה ללמוד ממנו, הפתעה
נוספת: תקנה חדשה של מישרד-התחב-
רה, הקובעת כי הוא חייב להירשם קודם
לקורס בן 200 שעות, שמחירו 450 ל"י,
הנערך על-ידי מישרד-התחבורה. בלי
קורס, אין רישיון.

הפסיקי לרכל. מישחו
זומם להזיק לך, לאחר
שהרסת במיטפוטטיק
משהו חשוב לו. אל
תהסס לדרוש משות-
פך את אשר הפצת.
החיסוסים רק מחז-
קים אותו בדעתו לא
להיענות לדרישותיו,
הצורקות כשלעצמן.
שיחה טלפונית ברא-

שית השבוע תגרום לך נחת רוח לזמן
קצר, אך תזיק לך לטווח ארוך. בת מזל
טלה, נסי להיזכר בדבר אותו היית
צריכה לבצע ושכחת. הרבה דברים
קשורים בדבר זה. לבשי בצבע אדום.

ידידך כועס — אבל
לא נורא — זה יעבור
לו. בשבוע זה מראים
הכוכבים שינוי דראס-
טי. מה שחשבת שלא
יהיה בסדר — יסתדר
בטווח של דבר. בכל
השטחים. זהו כנראה
השבוע שלכם, שוורים.
בלו היטב, טיילו הרי-
בה, בעיקר בחיק הסב-
ע ונצלו את החיים. אל תשימו לב למה
שהשכנה אומרת. מה היא כבר מבינה חוץ
מזה, הקינאה מעבירה אותה על דעתה.

יום א' פותח פרק חדש
במאבק המיקצועי או
האישי. אם תדע להסי-
תכל מסביב לפני ש-
תקפץ, לשקול את כל
האפשרויות ולא להי-
כנס להתנגשויות עק-
רות — יש לך סיכוי
להרחיק לכת. מנישה
עם נערה בחירת שיער
תוביל אותך לבחירה
מביכה. תצטרך להחליט — ומהר, אחרת
תפסיד הזדמנות רומאנטית גדולה מאוד.
היזהר מלהסתכן השבוע יתר על המידה.

המתח עולה — ועוד
עתיד לעלות, בטרם
תראה נחת מפעילותך
הנוכחית. העיקר הוא
לא להסתכסך. יהשבו-
עם אנשים נוספים.
לקחת את הכל בשקט,
ולעשות טובות, כשאתה
נדרש לכך. גם אם הי-
אנשים שמבקשים זאת
ממך, הם, בעצם, בלתי-
נסבלים. בכלל, קצת טאקט לא יזיק.
מצבך משתנה — לשבט או לחסד —
עם הירח החדש, ביום חמישי הבא.
בן סרטן עקוב אחרי הירח בוהירות.

אינך טורח לחשוב
מספיק על עתידך,
ואינך מנתח באופן
נכון את האינפורמציה
שהגיעה לידך. אל תהי-
סס מלהתייעץ עם בן-
זוגך בענייני עבודה.
שמור על החישובים הי-
גדולים אליהם הגעת
לאחרונה, ואל תפסי-
פט. לבואה — זכרי

שאינך אפסר לרמות את כולם כל הזמן.
זהו דבר ברור, ושקלי היטב את
מעשיך, פן תיכנס לצרה גדולה. כדאי
שתתחיל לחשוב ברצינות על העתיד.

שבוע טוב לעשיית עס-
קים. כל עסק שתיגע בו
בשבוע זה — יהפוך
מיכרה זהב. אדם קרוב
אליו עזב אותך זמנית.
לא נורא, הוא יחזור
ותמשיך לנהל יחדיו
חיים משותפים מאו-
שרים. אבל בינתיים
אתה יכול לנצל את
המצב להרפתקאות. לך
בתולה מצפה השבוע הפתעה לא נורמלית.
חטפי אותה. רק דחילק, אל תהסס, ההסס
נות היא בעוכריך. עוד לא פורסם ואת
מתלבשת כמו בפורים, איפה הסעם שלך?

אם ניהנת בסבלנות, חוש הומור ועצבים
חזקים, תהיה זקוק להם
מאוד בימים הקרובים.
מישהו המקנא בך מסר-
בות הידועות רק לשני-
כש, יעשה כמיטב יכול-
תו וגם יצליח במידת
מה להפיץ עליך שמו-
עות ולהבאיש את ריחן
במקומות חשופים. סי-
כיים טובים במישור
הרומנטי נכונו לך.

אם תוכניתך כוללות נסיעה למרחקים,
עכשיו הזמן לממשן. רומן שאתה חושב
שהוא מסתמן באופק,
מפיה בך רוח חדשה.
אל תתלה תקוות, הי-
זמן יעשה את שלו.
ידעות שנוקמה זה
מכבר בינך לבין בת
שור עוזרת לך רבות
בימים אלה, הינך ניי-
זול ממנה, אל תזלזל
בה. הרבה בימים הק-
רובים לעסוק בכתיבה.

אל תתן להישג האחרון שלך לעלות לך
לראש: זכור שיש הרבה מאוד אנשים
המוכנים לדאך אותך,
אם תרים יותר מדי
ראש. בת קשת: פגי-
שה ליד המים תביא ל-
מריבה עם חברה,
לריקמת יחסים מופלאה
ובלתי-מובנת עם גבר,
אותו חשבת לבלתי-י-
שג לחלוטין. היכוני ל-
מסע ארוך מאוד ו-
לשינוי ניכר במעמדך.

אם תתן להישג האחרון שלך לעלות לך
לראש: זכור שיש הרבה מאוד אנשים
המוכנים לדאך אותך,
אם תרים יותר מדי
ראש. בת קשת: פגי-
שה ליד המים תביא ל-
מריבה עם חברה,
לריקמת יחסים מופלאה
ובלתי-מובנת עם גבר,
אותו חשבת לבלתי-י-
שג לחלוטין. היכוני ל-
מסע ארוך מאוד ו-
לשינוי ניכר במעמדך.

אם תתן להישג האחרון שלך לעלות לך
לראש: זכור שיש הרבה מאוד אנשים
המוכנים לדאך אותך,
אם תרים יותר מדי
ראש. בת קשת: פגי-
שה ליד המים תביא ל-
מריבה עם חברה,
לריקמת יחסים מופלאה
ובלתי-מובנת עם גבר,
אותו חשבת לבלתי-י-
שג לחלוטין. היכוני ל-
מסע ארוך מאוד ו-
לשינוי ניכר במעמדך.

אם תתן להישג האחרון שלך לעלות לך
לראש: זכור שיש הרבה מאוד אנשים
המוכנים לדאך אותך,
אם תרים יותר מדי
ראש. בת קשת: פגי-
שה ליד המים תביא ל-
מריבה עם חברה,
לריקמת יחסים מופלאה
ובלתי-מובנת עם גבר,
אותו חשבת לבלתי-י-
שג לחלוטין. היכוני ל-
מסע ארוך מאוד ו-
לשינוי ניכר במעמדך.

אם תתן להישג האחרון שלך לעלות לך
לראש: זכור שיש הרבה מאוד אנשים
המוכנים לדאך אותך,
אם תרים יותר מדי
ראש. בת קשת: פגי-
שה ליד המים תביא ל-
מריבה עם חברה,
לריקמת יחסים מופלאה
ובלתי-מובנת עם גבר,
אותו חשבת לבלתי-י-
שג לחלוטין. היכוני ל-
מסע ארוך מאוד ו-
לשינוי ניכר במעמדך.

אם תתן להישג האחרון שלך לעלות לך
לראש: זכור שיש הרבה מאוד אנשים
המוכנים לדאך אותך,
אם תרים יותר מדי
ראש. בת קשת: פגי-
שה ליד המים תביא ל-
מריבה עם חברה,
לריקמת יחסים מופלאה
ובלתי-מובנת עם גבר,
אותו חשבת לבלתי-י-
שג לחלוטין. היכוני ל-
מסע ארוך מאוד ו-
לשינוי ניכר במעמדך.

אם תתן להישג האחרון שלך לעלות לך
לראש: זכור שיש הרבה מאוד אנשים
המוכנים לדאך אותך,
אם תרים יותר מדי
ראש. בת קשת: פגי-
שה ליד המים תביא ל-
מריבה עם חברה,
לריקמת יחסים מופלאה
ובלתי-מובנת עם גבר,
אותו חשבת לבלתי-י-
שג לחלוטין. היכוני ל-
מסע ארוך מאוד ו-
לשינוי ניכר במעמדך.

אם תתן להישג האחרון שלך לעלות לך
לראש: זכור שיש הרבה מאוד אנשים
המוכנים לדאך אותך,
אם תרים יותר מדי
ראש. בת קשת: פגי-
שה ליד המים תביא ל-
מריבה עם חברה,
לריקמת יחסים מופלאה
ובלתי-מובנת עם גבר,
אותו חשבת לבלתי-י-
שג לחלוטין. היכוני ל-
מסע ארוך מאוד ו-
לשינוי ניכר במעמדך.

אם תתן להישג האחרון שלך לעלות לך
לראש: זכור שיש הרבה מאוד אנשים
המוכנים לדאך אותך,
אם תרים יותר מדי
ראש. בת קשת: פגי-
שה ליד המים תביא ל-
מריבה עם חברה,
לריקמת יחסים מופלאה
ובלתי-מובנת עם גבר,
אותו חשבת לבלתי-י-
שג לחלוטין. היכוני ל-
מסע ארוך מאוד ו-
לשינוי ניכר במעמדך.

אם תתן להישג האחרון שלך לעלות לך
לראש: זכור שיש הרבה מאוד אנשים
המוכנים לדאך אותך,
אם תרים יותר מדי
ראש. בת קשת: פגי-
שה ליד המים תביא ל-
מריבה עם חברה,
לריקמת יחסים מופלאה
ובלתי-מובנת עם גבר,
אותו חשבת לבלתי-י-
שג לחלוטין. היכוני ל-
מסע ארוך מאוד ו-
לשינוי ניכר במעמדך.

אם תתן להישג האחרון שלך לעלות לך
לראש: זכור שיש הרבה מאוד אנשים
המוכנים לדאך אותך,
אם תרים יותר מדי
ראש. בת קשת: פגי-
שה ליד המים תביא ל-
מריבה עם חברה,
לריקמת יחסים מופלאה
ובלתי-מובנת עם גבר,
אותו חשבת לבלתי-י-
שג לחלוטין. היכוני ל-
מסע ארוך מאוד ו-
לשינוי ניכר במעמדך.

אצלנו רק מסתכלים..." מסביר האח אלון. מוסיף האח הצעיר, מייקל: "איהנעי" מות שנגרמה לאחיות שלנו הכריחה אור תנו פשוט לרוץ אל במת-ההופעות, במקום לעבור את הדרך בהליכה רגילה. ברור שרתחנו, אך מה אפשר לעשות? אנחנו קשורים בחוזה לאמרגן שהביא אותנו. לבטל את החוזה בגלל דרך הייסורים ל- במה, לא יכולנו להרשות לעצמנו."

את כאשר לישראלים. אשר ליש ראליות, דעתם של הארבעה מהן, אינה מחמיאה אף היא. מספר מייקל הצ' עיר: "הן ממש זרקו את עצמן עלינו. הציעו לנו מישגלים בגלוי. ישר לענין. בלי שום בושה. כאילו היינו רובוטים יפים

שתי זמרות פופ כריסיות שהופיעו בארץ מסכמות את הרשמים שלהן על הישראלי הצובט

21, ביטנה החשופה מעוגלת קימעה. אינה מותירה ספק בדבר הריונה. חזהים לעי תיד פורץ מבעד ללבוש הדקיק. האחות הצעירה, בת 18 בלבד, ממוצעת-קומה אך בנוייה להפליא. הצעירים, האחד מתולתל ושרירי בן 23, ומישגו צנום, בלונדי וגבוה כבן 19, הם אחיהן של שתי הנערות. יחד מהווים הארבעה להקה משפחתית הקרויה: להקת "הגן". בדרכם של הארבעה לבמה, נוטל הקהל הישראלי המשולהב חלק פעיל בהצגה. ידיים גבריות נישלחות אל חמודותיהן של הנערות, צובטות, מועכות וממוזנות. הארבעה, שהחלו את הדרך בפנים מחייכות, מגיעים לבמה כל עוד רוחם בס. שני האחים אדומים מכעס.

כריסטיין זמרת הפופ הבריטית ניצבת על רקע אחיה אלון. למטה: כריסטיין בחזית רוכבת על גמל כשמאחוריה אחותה אן, בת ה-18.

רבע דמויות עוברות בין יושבי השולחנות במועדון-לילה תל-אביב, בדרכן לבמה. שתי נערות ושני נערים. הנערות בהירות שיער ויפות-תואר. במעט הבר המכסה את השתיים, קשה לעודד תעשיית-טקסטיל מתפתחת.

לעומת זאת ניתן לראות תרבה עור צעיר וחלק, שווף בשמש חורף ישראלית. שתי הנערות הן אחיות. הגבוהה היא בת

שני האחים ושתי האחיות - אחרי שעברו את מסלול העיניים

לסיפוק-מיני". מוסיף אלון הבכור: "הישראליות רוצות לקבל עוד ועוד. בחוקפנות ממש. ללא רגשות, ללא רומנטיקה, ללא ידידות או

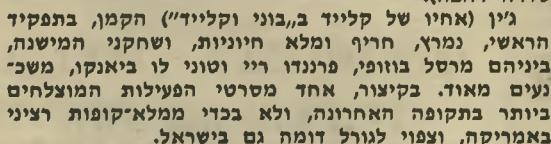
בכל הופעה מצילות האחיות את המצב בהתחילן לשיר. דבר המכריח את שני האחים להצטרף בנגינה. בהדרגה נש' טפת הלהקה בקצב פיזמוני-הפופ.

מסלול המדיזמוז

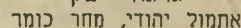
קשר לבבי, רק סקס". באנגליה, הגבר הוא המתחיל. בישראל — האשה, וזה קצת דוחה. במיטה הן בסדר גמור. אפילו יותר מבסדר. אך חסר המי שהו הנוסף שאינו נרכש על ידי קפיצה ישירה למיטה. מתערב בשיחה האח הצעיר: "אני מעדיף לבחור לי את הנערה שלי. חוץ מזה, אני רוצה יותר מסתם מין. אפילו אם זה לתקופה קצרה." ובאשר לבנות, אן נשואה ובהריון. בעל לה מחכה לה באנגליה. כך שצעירי ישראל לא עניינו אותה מן הבחינה המינית. לכריסטיין יש "חומד של בחור", כדבריה. הוא מתופף הלהקה הישראלית, דוד מלכה. "אני נהנית ממנו מכל הבחינות וגם באהבה", מסמיקה מעט הצעירה בת ה-18. עם כל זאת, כשנשאלו הארבעה אם ירצו לשוב לישראל לסיכובי-הופעות נוסף, ענתה המשפחה-הזמרת: "אבל בטח!"

כך בכל ערב. כך עם כל הופעה. הארי בעה שהגיעו לישראל מלונדון, עומדים מוכיית-מהון נוכח מיוגו משולח-הרסן של הקהל-הישראלי. **הישראלים לא ראו כנראה מעולם בגדי הופעה כשלנו!** צוחקת אן יפת החיטובים. "המון רגליים וחזה גלויים..." מבארת אחותה הבכירה, כריסטיין. "גילינו סימנים כחולים בכל חלקי הגוף שנצבטנו..." מספרת הצעירה ומצביעה על כתם כחול בשיפולי חזה. "היינו צריכים אפילו, לתקן את בגדיי ההופעה, כי הם נקרעו לא אחת בידיים שנגעו בנו..." קובלת כריסטיין. באנגליה זה לא היה קורה? צחוק כללי. "באנגליה? באנגליה הופענו בעיקר ב' קאברטים, ושם זה מעולם לא קרה! בגדיי ההופעה הם נועזים במכוון, אך האנשים

הבמאי ויליאם פרידקיין, איש שעשה חובה סרטי סוג "ב" (כלומר, בתקציב קטן), מקנה לסיפור אווירה ריאליסטית עד כדי כך שאפשר להריח את היסטמטאות החשך-נות של ניו-יורק. העלילה מתקדמת בקצב מסחרר, וסצות פניולות גרושיות מתח באת בזו אחר זו, ללא הפסק, כשאי מיוחד במינו הוא רדיפת מכונית אחרי רכבת תחת-

★★ יהודומים לנצח (אופיר, אנג' ליה): בונד כוכב עליון, נוצץ בשל הקיי-שויטס, אבל תשוש מעט בתעלולים, לעו-

**** התפשות (ירושלים, אר')

★ ★ החטופה (אמפיתאטרון, אר-צות-הברית): רוברט אולדריק' ביים מות-חן מזוויע למדי, על כנופיית פושעים מופרעת החוטפת בת-מיליונר.

מאת אורי אבנרי

31 בינואר - 2 בפברואר 1972 עתיקות, פורנוגרפיה

וסריה ביטחון

מנוי וגמור עם הכנסת, על כל סיעותיה, להעלים לחלוטין את ההוכחות המצטברות על הפרת החוק השיטתית של שר הביטחון. באותה מידה, מנוי וגמור עימנו להעלות נושא עקרוני זה ולתבוע מסקנות. זהו מאבק חשוב יותר ויותר צורה של מלחמת גרילה. השבוע באה לנו הזדמנות, כאשר דיבר יגאל אלון, בסקירתו על התרבות בישראל, על „ונדאליזם לנוף, לצומח, לעתיקות ולאתרים היסטוריים“. לא היה זה אלא תשלום מסלפתיים, שאיש לא שם לב אליו. בסוף נאומי על התרבות הישראלית (ראה מיס' גרל), הוספתי כמה מילים על נושא זה:

אורי אבנרי: כבוד היושב ראש, כיוון שנשארה לי דקה, הייתי רוצה לרדת מהמישור הגבוה למישור נמוך יותר.

אני שמח ששר הביטחון והתרבות התייחס בדבריו ל- „ונדאליזם“ נגד עתיקות הארץ. אך שרי הביטחון והתרבות, המופקד על הפעלת חוק העתיקות, והמחלונן על ונדאליזם נגד עתיקות, חייב קודם כל להכות על חטא על חוזהו שלו עצמו. הרי הוא השר האחראי.

אחד הגורמים להתפשטות הונדאליזם הזה הוא היחס של איפה ואיפה כלפי מפירי חוק העתיקות, על פי שיקולים פוליטיים, אישיים או אחרים...

זמן שובל (ע"מ): למה לך לעסוק בעתיד קוט? פורנוגרפיה מוכרת יותר עיתונים.

אורי אבנרי: האם כך תכנה את עיסוקי שרי הביטחון?

אולם אין זה עניינו של שרי הביטחון והתרבות. אני מעוניין מאוד לפתוח בויכוח על כך עם אנשי רפ"י, וזה נמנע ממני על ידי יו"ר הכנסת, שפסל את הצעותי לסדרהיום. אבל כרגע אני מדבר במסגרת של ויכוח על תפקידי שרי הביטחון והתרבות.

אחת המשימות המוטלות עליך, אדוני שרי הביטחון והתרבות, היא לשמור על עתיקות ישראל. כבוד השר אינו ממלא את תפקידו כראוי, אם הוא סובל במשרדו יחס של איפה ואיפה.

בימים האחרונים התפרסם מיכתב מוזעזע, של מי שהיה ראש אגף העתיקות במשרד הביטחון, הפרופסור ייבין, במכתבו הוא מכריז במלים פשוטות: אנחנו שתקנו והתרבות מהפרות החוק של אישיות מסוימת, כי רצינו למנוע את פירסום הדבר בעיתונות.

זוהי פילוסופיה מוזרה ביותר של שמירה על חוק, ואני מקווה ששר הביטחון יצהיר היום בפני הכנסת שיחס זה לא יימשך.

מובן שיגאל אלון לא העז בדברי תשובתו להגיב אף במילה אחת על אתגר זה, אבל לא הרפנו ממנו. אחרי דברי התשובה של השר, קראתי מעל הדוכן את הצעת החלטה, שגרמה בניגוד למקובל למטר קריאות בנינים, שרק חלק מהן נרשם בפרוטוקול:

אורי אבנרי: הצעת היסורים של סיעת העולם הזה — כוח חדש היא:

(1) הכנסת רושמת לפנייה את דברי הקיסרוג של שרי הביטחון והתרבות על „היחס הונדאלי לנוף, לצומח, לעתיקות ולאתרים היסטוריים“, ותובעת ממשרד הביטחון והתרבות פעולה נמרצת, ללא משואפנים, להבטחת עתיד קות הארץ.

(2) הכנסת מביתה את מורת רוחה על כך שעד כה לא נקט אגף העתיקות שום יוזמה כדי לתבוע לדין עבריינים רמי-מעלה —

קריאה: השר לא דיבר על ארכיאולוגיה!
מרדכי פורקיס: נכנס בך דיבוק הארכי-אולוגיה.

אורי אבנרי: אין אני היחיד שנכנס בו דיי בוק ארכיאולוגי. (צחוק ממושך באולם). דיבוק גורר דיבוק.

(2) הכנסת מביתה את מורת רוחה על כך שעד כה לא נקט אגף העתיקות שום יוזמה כדי לתבוע לדין עבריינים רמי-מעלה, המפירים באופן שיטתי את פקודת העתיקות. הכנסת מגנה את הודאתו של מי שהיה ראש אגף העתיקות, שלא תבע לדין עבריינים מסויים כדי למנוע פירסום עבירותיו בעיתונות.

מרדכי פורקיס: תעזוב כבר את משה דיין!
אורי אבנרי: הרי אתה לא יודע על מי אני מדבר, אז למה אתה מפריע?

היו"ר מרדכי זך: חבר הכנסת פורקיס, אתה משיג בדיוק ההיפך הגמור ממה שאתה רוצה להשיג. תן לחברי הכנסת אבנרי לקרוא מה שהוא רוצה.

אורי אבנרי: (3) הכנסת תובעת משר הביטחון והתרבות להתערב באופן פעיל כדי לשים קץ להמשך השחתת נוף הארץ, ובעיקר נוף ירושלים, על ידי ונדאליזם בנייתי.

(4) הכנסת מטילה על שר הביטחון והתרבות לפעול בייחוד תוקף לעידוד היצירה התרבותית בספרות, בתיאטרון, בסרט ובטלוויזיה.

הצעה זו נדחתה, כמובן, פה אחד.

הדה-מזריזציה

קומדיה בהמשכים

ברגע שנתיימרה תקופת כהונתה של הרבנות הראשית, הגשנו הצעה דחופה לסדרהיום. אולם היו"ר והסגנים שללו את הדחיפות. רק אחרי הגשת עירעור בפני ועדת הכנסת, הוכרה הדחיפות.

להנמקת הצעתנו (שבעיקבותיה החליטה הכנסת במפתיע לקיים בקרוב ויכוח כללי על נושא זה במליאה), אמרנו:

אורי אבנרי: מזה 36 שעות אין רבנות ראשית בישראל. והנה — אמות הסיפים לא רעדו. ברקים לא ירדו מן השמיים (מלבד הרעמים והברקים בסערת המפד"ל). המדינה המשיכה להתקיים.

אם כן, לשם מה דרושה רבנות ראשית מטעם?

האם לשם ייצוג?
אוי לייצוג הזה!

אם אותה הצגה, אותה קומדיה בהמשכים, הקרויה בחירת הרבנים הראשיים, נועדה להוסיף כבוד והדר לדת ישראל — אוי לה ואוי לדת.

גם בעיירת הפיתוח הנידחת ביותר אין הבחירות לרשות המקומית מצטיינות בשפע כזה של קנוניות, של סחר-מכר, של מקהימימכר, כמו הבחירות לכהונה הרמה ביותר של דת ישראל!

אם היתה דרושה עוד הוכחה עד כמה חיוניות ההפרדה בין דת ומדינה, בין רוח ותקי

הרב גורן (במלחמת ששת הימים)

ציב, בין גדולים בתורה וגדולים בקנוניות — הרי סופקה עידי פרשה עכורה ומתמשכת זו.

כל ילד במדינה יודע על מה סובבים הדברים. צמרת השלטון החילוני החליטה שיש להביא, בכל מחיר, לבחירת הרב שלמה גורן לרב ראשי אשכנזי בישראל.

אליעזר שושנסקי: אתה הרי מטפל בדיינים. מה יש לך עם רבנים?

אורי אבנרי: גם הדיינים וגם הרבנים עוסקים בעתיקות.

זהו מינוי חילוני. למען, מופעים לחצים חילוניים. נעשה הכר כדי למנוע בכוח את היריעתו של מועמד יריב.

אם תצליח קנניה זו — איזה תוקף מוסרי, איזה תוקף דתי, יהיה למינוי כזה? הוא שווה לתוקף המוסרי והדתי שהיה למינוי בישופים באתון מדינות שבהן מינוי ראשי השלטון החילוני, הקיסרים והמלכים, את אנשי שלומם כנסיי הכנסיה.

ולעומת הרב גורן — הרב אונטרמן.

גילו מתקדם, ועימו אי-הרצון להיפרד מהחכם הרם.

יש כס רם אחר — ברומא — אשר בעליו אינו מוגבל בגיל. אולם אפילו בוואטיקאן, השמרני במסודות העולם, יצאה הוראה מאת האפיפיור לקארדינאלים להתפטר בהגיעם לגיל זקנה.

למעשה מבקשים תומכי הרב אונטרמן להנחיל לו מעמד אפיפיורי, מעמד שם כהונה לפי החיים. אם כי יש הלוחשים שמושאאיתם האמיתית של תומכי אונטרמן אינה, בעצם, אלא למנוע את מינויו של גורן.

על כך סוערת המדינה. על כך מושבת הרבנות. כל זה נראה לעסקני המימסד הדתי חשוב יותר מכבוד הדת ותורת ישראל.

אולם אם פעולתם של עסקני המימסד הדינאית היא מבישה, הרי פעולת המימסד החילוני נייכביכז מחפירה ממש.

מטעמים של נוחיות קואליציונית ותאוות-שלטון שאינה יודעת גבול, מסרו ראשי מימסד זה לידי העסקנים הדתיים את השרה הבלעדית על חיי האישות של אורחי ישראל היהודיים.

הם — העסקנים החילוניים — השליטו את ההלכה על חיי האזרחים הכופרים בהלכה. בכך יצרו סילופים על גבי עיוותים: כוהנים וגרושות, קראים, ממזרים, ראש-הממשלה החילונית מפארת את טוהר הגזע היהודי, המדינה רושמת את שני ילדיה של סגור-אלוף בני שליש כיהודים, ואת אחיהם, בן לאותו אב ולאותה אם, כי חסר-לאום.

יצחק רפאלי: נגד הרבנות מותר לדבר. אבל אתה מדבר עכשיו נגד בית-המשפט.

אורי אבנרי: בית-המשפט נאלץ לשפוט על פי החוק. אני מתמרמר על החוק.

כאשר מגיעים מים עד נפש, כאשר התמרמרות הציבור מכה גלים גבוהים מדי, כאשר הכפייה הדתית הכללית מגיעה לשיאה בפרשות מיוחדות, כמו זו של האח והאחות לנגר — מה עושה הממשלה החילונית? תחת להפיק את המסקנה וההפריד בין המדינה והדת, לטובת המדינה ולטובת הדת, מחפשים דרך של קנניה. קנניה שהיא ברובה למדינה, ועוד יותר כושה לדת.

כי מה נעשה כאן, בעצם?

ראש-הממשלה הבטיחה למצוא פתרון לבעיית האח והאחות לנגר, ועל אפה של המהלך. היא יודעת כי הרב שלמה גורן מוכן לתת יד להגשמת ההבטחה, עליידי פסקדין שיקבע כי השניים אינם מזמרים.

כדי להשיג זאת, רוצה הגברת מאיר לכפות את הרב גורן על המימסד הדתי, ואם יש צורך — בכוח.

נסים אליעזר: אתה ממשיך, בדרכך, להפחית מדנים. זה הכל!

אורי אבנרי: אני מציע גם לך להקשיב. (קריאות באולם נגד אליעזר).

נסים אליעזר: מה יש לך? האם הוא רוצה לתקן איזה דבר? הוא רוצה להביא למדנים בתוך העם. אז אינני מסכים איתו.

אורי אבנרי: אני מציע לך לחשוב על הבעיה העקרונית.

מה פירוש הדבר?

מה היינו אומרים, איך היינו מזדעזעים, איך היה שרי-המישפטים ממניין למנות שרי פט מתוך כוונה ברורה שהשופט יטפל, אחרי המינוי, בתיק מסוים, ויתן שם פסקדין מסויים, שעדיין הצהיר מראש?

ואילו הרב גורן עצמו — אם דעתו היא שיש לבצע דה-מזמוריזציה של האח והאחות — מדוע לא יקים היום ביתדין יחד עם הרב נסים, ויבצע את הדבר — שלא תמורת מינוי לרב ראשי?

אנו מציעים לכנסת לדון בלקח הפרשה, ולהסיק את המסקנות.

הדלק הוא, שאין מקום ואין צורך במעמד ממלכתי של הרבנות הראשית. מעמד זה הוא דרעת הרבנים, דרעת הרבנות, דרעת הדת — כשם שהוא דרעת הציבור ודרעת המדינה.

המוסד הדתי העליון צריך להיבחר על ידי הציבור הדתי עצמו, מתוך שיקולים דתיים טהורים, על פי אמות מידה של גדולה בתורה. החלטותיו צריכות לחול על מי שמקבל את מיצוות הדת, ועליו בלבד. החילוניים אינם צריכים לבחור ברבנות, ואסור שתהיה לרבנות סמכות על חיי החילוניים.

אין זה עניין לכנסת, אין זה עניין לבלתי-אממינים, ועצם התערבותו כאנשים חילוניים בתהליך זה היא פסרי לה מעיקרה.

הקומדיה הזאת צריכה להיפסק.

בשעתו, עמדתו על דוכן זה והתערבותו עם חברי-כנסת על בקבוק ויסקי כשר, שלא תקום הרבנות במועד שנקבע אז. חברי-כנסת היה חדש ובלתי-מנוסה, והתערב. הוא הפסיד בהתערבות. הרבנות לא קמה.

לאחר מכן, כאשר נקבע מועד חדש, הצעתי מעל דוכן זה לאותו חברי-כנסת לחזור ולהתערב שלא תקום הרבנות. אבל הפעם היה כבר מנוסה, ולא הסכים להתערבות. המועד בא ועבר. הרבנות החדשה לא קמה ולא תקום במהרה, והקומדיה יכולה להימשך ולהימשך, עד שיימצא פתרון מידי אדם או מידי שמיים.

יש להפסיק את המישיקה. על הכנסת לדון במציאה, בפה מלא, על פרשה זו — לא כדי למצוא חור נוסף שאפשר לחמוק בו, אלא כדי להפריד סוף-סוף בין הדת והמדינה.

.. 'ישראל' אנוכי, בן לעם היהודי, נצור לתרבות העברית,

עמית לכל אדם שוחר אמת, חרות וצדק בעולם כולו...

מיהו יהודי?

העם היהודי הזה — עם מפורז, שהתאים את עצמו לחיי פזורה — הוליד מתוכו את המשינה והתלמוד, ואת הדת היהודית של ימינו, שחיתה וצמחה עד ימי ההשכלה.

אומה חדשה נולדה

אם כן, האם יהודים אנחנו? בוודאי, אך האם רק יהודים? אילו השבנו ב"הן", היינו מתכחשים למהפכה העצומה של שלושת הדורות האחרונים, שהתחוללה בארץ הזאת תחת דגל הציונות.

על גבי הרבדים הקודמים — העברי, הישראלי, היהודי — נוצר רובד חדש. העץ העתיק הצמיח שוב ענף חדש. אומה חדשה נולדה בארץ זו. ואם תשאל את בן האומה הזאת, "מי אתה?" — ישיב בלי היסוס ובלי מחשבה יתרה: "ישראלי אנוכי!"

אין אנחנו יהודים החיים במיקרה במדינת ישראל. ישראלים אנחנו, השויכים לעם היהודי.

אין אנחנו מנותקים מעברנו, ואיננו יכולים להינתק ממנו, אפילו רצינו בכך. כל יובלי עברנו — קדמוני העברים וכובשי כנען, מלכי ישראל ונביאיה, רבני הפזורה לדורותיהם — כל אלה חיים בעולמו המודע והלא-מודע של כל אחד מאיתנו. אולם

אנו חיים הווייה חדשה, ישראלית בעיקרה ובמהותה. להיות ישראלי — אין זה רק עניין של דרכון, של אזרחות, של השם על הבול ושטר-הכסף. להיות ישראלי — זהו עניין של השתייכות תרבותית, של עולם רוחני ומעשי, של שותפות-גורל לחיים ולמוות.

מתכונת תרבותית, שנוצרה בפזורה וכו כוחה היה בכך שאיפשרה לעם היהודי להתקיים ולשגשג בפזורה, על אף רדיפות ללא-ספור, מטבע ברייתא אינה מתאימה, כמו שהיא, לחיי אומה היושבת בארצה ועד אדמתה, ושביטוייה העדיין הוא מדינה ריבונית.

אולם האומה הישראלית החדשה קיימת בתוך העם היהודי. רק כסיל יתכחש לזיקה העמוקה הקיימת בין ישראל ובין תפוצות העם היהודי. בקרב יהודי העולם קיימים געגועים עמוקים להצטרפות להווייה הלאומית החדשה שלנו. וגם רבים מבין החפצים להישאר בפזורה, — כמו רוב רובם של העסקנים הציוניים המיקצועיים — חשים בקשר עמוק עם אומה זו.

יש מי שיש ראוי, שהוא לאומי ומודרני, ויש מי שיש ישראלי, שהוא רוחני ועתיק. הם קשורים זה בזה. אבל אין הם היינו הך.

"ישראלי אנוכי!"

עוצמתה של תחושת ההשתייכות לאומה הישראלית, לעם היהודי, לכלל המין האנושי ולכל מחנה נוסף — הרי זה עניין אינדיווידואלי, עניין שבין אדם לעצמו, ואל לה למדינה להתערב בו, ואל לו למחוקק לחוקק בו, ואל לו לשופט לשפוט בו. התרבות הלאומית והזהירות האישית הם מעבר לתחום ידיו של

בוויכוח על התרבות בישראל אמרתי את הדברים הבאים: אורי אבנרי: כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה.

אמש, ברדתי תל-אביבה, ראיתי את הירח המלא עולה בכל זוהרו מעל גיבעות לטרון. בלא משים, נזכרתי בקריאתו של יהושע: "שמש בגיבעון דום, וירח בעמק אילון." וידום השמש, והירח עמד.

אולם מאז — השמש זורחת ושוקעת, והירח עולה ויורד, ושום דבר בארץ הזאת

(ציור של רמברנט)

העברי: אברהם

ובעם הזה אינו עומד דום. במשך שלושת אלפים שנה לבשנו צורה ופשטנו צורה פעמים ללא-ספור. התוכן התרבותי של הלאום — ויותר מזה, התוכן הלאומי של התרבות — משתנים בלי-הרהר, והם משתנים בדורנו, לנגד עינינו.

לשווא ינסה המחוקק לכבול תהליך זה בחוק של "מיהו יהודי". לשווא ינסו השופט טים לקבוע הלכה בהחלטות מישפטיות, כזה ראה וקדש. כפי שעשו בימים אלה בעתירות הד"ר גורג' טמרין וסגן-אלוף בני שליט.

מי אנחנו? מה אנחנו? ישראלים? עברים? יהודים? האמנם משהו את עצמו משהו שאת הרבגוניות המבחינה של החיים אפשר להערים מתחת למעטה האפור של נוסחה מישפטית?

.. עברי אנוכי!"

אומה ישראלית שכנה בארץ הזאת, מאות בשנים לפני שנולד בכלל המושג "יהודי".

אומה ישראלית זו נולדה בתהליך אורגאני, על-ידי התמזגות הכובשים העבריים עם בני ארץ כנען, והשתלטות התרבות הישראלית על כל האוכלוסייה.

באומה חדשה זו נטמעו ערי כנען, שלא נכבשו מעולם, כנאמר בפרק א' של ספר שופטים. תוך הים הזה נשפכו הניבילים השיבטיים השונים, כולל שבטי פלשת, שאחד מהם היה. כדעת הפרופסור יגאל ידין, שבט דן.

הגאון התרבותי של אומה זו הוליד את עיקר ספרי התנ"ך, והשי' תקף בדמויות כדויד המלך ונתן הנביא, אחאב ואליהו.

גיבוריה האגדתיים של אומה זו היו עבריים — ויבוא הפליט ויגד לאברהם העברי, והוא שוכן באלוני ממרא, ובפרשת יוסף: "ושם איתנו נער עברי, עבד לשרי-הטבחים. ועוד כעבור אלף שנה, הכריז יונה: "עברי אנוכי, ואת אדוני אלוהי השמיים אני ירא, אשר עשה את הים ואת היבשה."

היהדות נולדה בפזורה

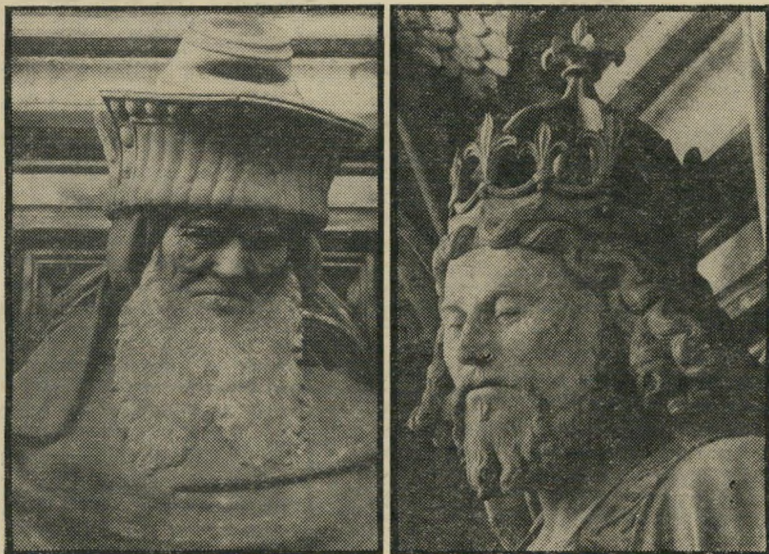
על גבי רובד זה קמו, בשלב מאוחר יותר, העם היהודי והתרי-בות היהודית.

אחרי שעלית האומה הישראלית — והעלית כלבד — הוגלתה לבלב, ובאה שם במגע עם הרוחות התרבותיות החדשות, צמחו על העץ הישראלי העלים הירוקים של התרבות היהודית. רק אז, בסוף ספר ירמיהו, בספרי נחמיה ואסתר, מופיע השם "יהודי". אחרי אברהם העברי בא מרדכי היהודי.

כדברי זכריה: "בימים ההמה, אשר יחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים, והחזיקו בכנף איש יהודי לאמור: נלכה עימכם, כי שמענו אלוהים עימכם."

מה קרת? העם התפתח. התרבות התפתחה. העולם כולו התקדם. במקום הלאומים השבטיים של ימי בית ראשון, שהלאום הישראלי היה אחד מהם, באו לאומים מסוג חדש. לאומים תרבותיים-דתיים, ללא ריכוז טריטוריאלי. העם היהודי לא היה יוצא מן הכלל. הוא היה רק אחד מרבים — אולם ההתפרצות התרבותית הגדולה של ימי בית שני הפכוהו למוקד תרבותי עולמי. מקור השראה גם לנצרות ולאיסלאם.

אין זו אמת שהפזורה היהודית נולדה עם גירוש היהודים מן הארץ, ככוח הזרוע, כימי חורבן הבית או כימי מרד בריכוז. כבר כימי המכבים היו שני שרישים של העם היהודי מחוץ לגבולות הארץ, ואיש לא ראה בכך כל דבר חריג, כי היהודים היו רק אחד מעממי-פזורה רבים. הלאום הנורמלי היה אז מפורז ברחבי העולם התרבותי, דבק בתרבות דתית, ומלוכד סביב פזיחן דתית-תרבותית.

הישראלי והיהודי: דויד וזכריה (סלים של סלוטר)

המחוקק והשופט. עצם יומרתם לשטר כסעפי חוק את הריקמה החייה של הצמיחה התרבותית — הרי היא גרושפסקית.

רק דבר אחד הוא עניינם של המחוקק והשופט: חובת האדם למדינה, וחובת המדינה לאדם. חובה הדדית זו היא בתחום האזרחות והתושבות, ואסור שתהיה בתחום האמונה הדתית והמוצא האתני. אל לה למדינה לעסוק בעסקי אמה וסבתא. נשאי-ריגא עיסוק כזה לזכר הנאצים. לדראון עולם.

מיהו יהודי? מיהו עברי? מיהו ישראלי? — זהו עניינו של כל אחד מאיתנו, וכל אחד מאיתנו ישיב על פי הכרתו הריבונית: "יהודי אנוכי!", או "ישראלי אנוכי!", ואולי סתם "בן-אדם אנוכי!". כל נסיון לכפות עלינו בכוח החוק והמישפט מושגים של אתמול, שרידים ממתכונת תרבותית קודמת בהווייתנו הלאומית — לא יצלח.

אשר די עצמי אכריז: "ישראלי אנוכי, בן לעם היהודי, נצור לתרי-בות העברית, עמית לכל אדם שוחר אמת וחרות וצדק בעולם כולו."

טלוויזיה

הגשה

הטבח

הוא הרוצח

בצרפת נהוג בקולנוע לתת טיפ לסדר-
נית, המובילה את הצופה לכסא.

אחת הבדיחות מספרת על צופה קמזן,
שנכנס לסרט בלשי ולא נתן את הטיפ
לסדרנית. זו המתנה דקה או שתיים, ואז
התכופה אל הצופה, ולחשה לאוזנו: "אדו-
ני, הטבח הוא הרוצח!"

בטלוויזיה הישראלית, חזרת בדיחה זו
מדי שבוע. בכל פעם שהצופה רואה קטע
של סדרה מצולמת (כגון "אבא גוריו",
או "הסכנה שעל הנהר") מוסיפה הקריי-
נית, בחיוך מתוק: "בשבוע הבא תראו את
הפרק הבא, ובו גוסס פלוני, נרצח אלמוני,
מתחנת העזמה שלמוני."

קשה לתאר מינהג אידייתי יותר. מכיוון
שהסדרות האלה (מלבד "ההגדה לבית
פורסיים") אינן מרחקות ביותר גם בלאו
הכי, הרי הודעה זו מראש הורגת את
שארית העניין שיכול היה להיות בהן.

נראה שמישהו מתאמץ להוסיף טקסט
למגישות התוכניות האומללות. שברוך
כלל אין להן מה לומר. אז מוטב שלא
יעשו זאת על חשבון הצופים.

יש כמה סממנים פשוטים, המראים מהי
רמת הטלוויזיה.

למשל:

הכתב פלוני מראיין את הרמטכ"ל, ה-
רמטכ"ל מדבר, ומגיע תורה של השאלה
הבאה.

לפתע קופצת ומצלמה, ועל המסך מר-
פיע פרצופו הזוהר של הכתב, בגודל
טבעי, כשהוא מדקלם את השאלה כנער
ברמיצוה, ומתחנן לפני המצלמה כמו
עלמה בפני מחזר עשיר.

הצופה האינטליגנטי שואל את עצמו:
איך צולם קטע זה? הרי בתמונה הקודמת
ישב הכתב מול הרמטכ"ל, והרמטכ"ל
ישב כשגבו אל הקיר, האם צילמה ה-
מצלמה דרך קיר זה? ואיך הגיעה לשם
במירות כל רבה?

החשובה היא פשוטה: קטעים אלה של
הכתב, המדקלם את שאלותיו, כלל לא
צולמו בעת הראיון. אלא אחרי. אחרי
שנסתיים הראיון והמראיין הלך לעי-
סוקיו, נשאר הכתב בחדר, משנה את
מקומו, ומצלמה במלוא הדרו כשהוא חוזר
(בצורה מתוקנת) על השאלות ששאל קר-
דם לכן. בעת "בישול" הראיון באולפן,
מוכנסות תמונות אלה במקום המקוריות.

כל זה בא כדי לאפשר לכתב להציג

למי, למי

יש יותר כבוד?

במבט ספורט חשוב, לא דווח על שני
משחקי הכדורגל שנערכו באיצטדיון
בלומפילד ביפו. צלמי הטלוויזיה יצאו
אומנם לאיצטדיון כדי לצלם את המשי-
חקים, אך הם נהנו ככל הצופים, מבלי
להפעיל את המצלמות.

הסיבה? מאבק יוקרה על כבוד.
כאשר הגיעו הצלמים לאיצטדיון, הם
התבקשו לעזוב הסדנים להיכנס משער
אחר, המרוחק מאוד מעמדת הצילום.
הצלמים נעלבו, ראו בכך הנהלות לעבו-
ר, דתם, הכריזו על שבתה במקום.
אין ספק, הצלמים צודקים מאד אחוז.
אין שום סיבה להריץ אותם ולחטריח
אותם לחינם.

אבל מדוע, לכל הרוחות, צריכים הצו-

מים לשלם בעד הפגיעה בכבודם?

את עצמו לפני מאות אלפי הצופים, שאינם
מעוניינים בו, אלא ברמטכ"ל.
בטלוויזיה תרבותית, מינהג זה אינו
קיים. בשעת השאלות מצולם המראיין
מאחור או מהצד — אם בכלל. כי צלם
טוב יצלם באותו רגע דווקא את המ-
ראיין, כדי לקלוט את הבעת-פניו ה-

אילנית

צעד קדימה

הטלוויזיה הישראלית התקדמה השבוע
צעד גדול קדימה: כוכבת הזמר הפופולר-
רית **אילנית** תישלח, כנראה, מטעמה
לייצג את ישראל בתחרות הזמר והפזמון

מתחת לאנטנה

לממן את נסיעתה. לפי תקנון התחרות
תצטרך אילנית להופיע בשיר מקורי חדש.
בנתיים התקשרה הטלוויזיה בדחיפות
עם הנהלת התחרות כדי לוודא אם לא
איחרו את מועד ההרשמה, ועם שגרירות
ישראל בלונדון, כדי שיסייעו לה למצוא
שני ישראלים מתאימים, שיסייעו לנסוע
לסקוטלנד, לשמש שופטים בתחרות. ב-
התאם לתקנון הבינלאומי של התחרות,
חייבת כל מדינה משתתפת לשגר שופטים
שאסור להם להמנות על עובדי רשות
השידור. ● בסרט שהופק בטלוויזיה ה-
ישראלית באולפני רול על פרנסות קלות,
המספר של רשות השידור, כי הקרנת
פרצופי בעלות המקצוע העתיק ביותר בעו-
לם, עלולה לחשוף את הטלוויזיה לתיכונות
משפטיות, וגזרה עליהם את המספריים.
● תוכנית סמי וסוסו תצא בקרוב לחפשה
ממושכת. לפי התכנון תוקלטנה מדי פעם
רק תוכניות מיוחדות בסידור. הסביבה
את הסיבה כותבת התסריטים **לינה אור**
פק: "מוטב שהסדרה תיפסק בעודנה
בשיאה, מאשר תמאס כליל על הצופים

לזונות - אין כניסה

לטלוויזיה!

הצעירים. הבמאי המוכשר **אנמואן**
פאלה ביטא את הרגשתו של עורכי ה-
תוכנית במלים פשוטות יותר: "אני כבר
עייף מן התוכנית הזאת." איש לא
שאל את פי הילדים עצמם. ● בעוד
זאב לילון, מחברת הד ארצי מנסה למכור
בניוירוק את הסרט הצבעוני של פסטיבל
הזמר החסידי, עם פס קול באנגלית, פרי
עטו של **דן אלמגור**, שהופק באולפני
הרצליה בקופרודוקציה עם הטלוויזיה ה-
ישראלית, בה הוקרן בשחור לבן, הוחל
בהפקת שתי קופרודוקציות חדשות בצבע:
לקחות בת שבע ועינבל בבימוי **אלדר**.

האירופאית אירוויון, שתערך בחודש מרץ
באדינבורג, ותשודר בשידור חי במרבית
תחנות אירופה. מנהלת התוכניות העבר-
ריות בטלוויזיה הישראלית, **אסתר פרי**
פר, כשילשה את המיבצע מאחורי הקל-
עים, בחרה באילנית, כי היא זכתה במקום
ראשון בפסטיבל הזמר והפזמון של רשות
השידור. נוסף על כך אילנית (ששמה
האמיתי הוא **חנה צה**) היא צעירה בלונ-
דון, חמודה, בעלת אישיות סלזיונית
מובהקת וחו צברי משובב. חוץ מזה היא
מוכנה לנסוע לתחרות בינלאומית זו, על
חשבונה. לטלוויזיה הישראלית אין תקציב

מדגיש, "זה ניסוח פרשני". מותר לומר:
"פלוני אמר לכתבנו, כי המשטרה הת-
ייחסה אל המפגינים ביד קשה".
הדוגמא אינה רק מעניינת אלא אף

ספונסאנית בשעה שהוא שומע את ה-
שאלה.

חרשות

למי מותר

לפרש?

הדריך לאנשי החדשות ברשות השידור,
הופץ בשבוע שעבר בין עובדי הרשות:
התדריך, פרי עטו של נקדימון רוגל, עורר
הסיסה נועמת בין עובדי החדשות בי-
טלוויזיה.

ביום שישי האחרון נפגשו עורכי ה-
חדשות הבכירים בטלוויזיה, עם רוגל ו-
מנכ"ל רשות השידור שמואל אלמגור. ה-
דיון בתדריך הנ"ל עורר תגובות בוז
ולעג. שמעון ססלר מצא בתדריך סתירות
פנימיות מנוכחות ביותר. דן שילון תמה
באירוניה על שאלמוג עצמו לא כתב את
הנהגות שמתדריך, והאשים את הנהלת
הרשות בכתובת התדריך על מנת לסבר
את אוזנו של השר הממונה יגאל אלון.
אלי ניסן שאל שאלה פשוטה: "מדוע כל
עתונאי יכול להיות מומן להופיע בטל-
ויזיה כפרשן, ואילו לכתב שידורי ישר-
אל אסור להיות פרשן בטלוויזיה או בי-
רדיו?"

בתדריך של רוגל נאמר במפורש, שי
אסור לכתבי הרדיו והטלוויזיה להיות פרי-
שנים. כתב רוגל: "תפקידם של הרשות
ושל עובדיה הוא להניח לקולות השונים
לדבר בעד עצמם. כלל זה מפקיע מ-
עובדי החדשות את הרשות לשדר פרי-
שנות, בעיקר בנושאים של מדיניות פנים,
חוץ ובחוץ". רוגל מבחין בין אינפור-
מציה עובדתית וישיבה לניתוח הידיעה,
שהם בבחינת כשר לבין פרשנות שהיא
בבחינת טרף.

הדוגמא שהביא להבהרת אבחנתו, מעני-
יית במיוחד. ניסוחו כמו "המשטרה הת-
ייחסה אל המפגינים ביד קשה", הוא

הטלוויזיה

כאנשי פירסום

משום מה סבורים הרבה אנשים בי-
ארץ, כי אחד מתפקידיה של הטלוויזיה
הוא לשמש מכשיר פירסומת לכל מיני
אגודות וולנטאריות, מפעלים ציבוריים
ומוסדות למיניהם. כאשר רק מסתבר
לגופים אלה ולאנשים המייצגים אותם,
כי יש הזדמנות שהם יופיעו בטלוויזיה,
הם מפעילים כל לחץ אפשרי כדי להפוך
אפשרות זאת למציאות.

במיוחד נופלים קורבן לתופעה זו עור-
כי התוכנית השעה השלישית. כך, למשל,
כאשר נודע כי עורכי התוכנית עומדים
להגיש תוכנית על הזיהום הסביבתי, היו
לחצי תריסר ארגונים ומוסדות תביעות
תקימות לקבל ייצוג בתוכנית. בין אלה
היו החברה להגנת הטבע, האגודה לתר-
בות הדור, המועצה לארץ-ישראל יפה,
חמרכז לזיהום אוויר ומים ומכון הנפט.
מובן שאי אפשר להפוך תוכנית ש-
נועדה לרתק צופים, למסע פירסום לגי-
פיים ואישים. לעומת זאת, כאשר ביקש
מפיק התוכנית, דב שינער, ממזכיר העיר
תל-אביב, צבי אביגיא, כי ראש העיר
תל-אביב, יהושע רבינוביץ, יחיה על הקו
בשעת השידור, במקרה ויחיה צורך להגבי-
ל טענות, נענה בסיורב מוחלט. גם סגנו
של רבינוביץ, אריאל עמיעד, סירב להשי-
תתך בדיון באמצעות הטלפון. הובהר
למפיק התוכנית: או שיראו את הפנים
שלכם, או שהם לא ישתתפו בכלל.

משעשעת, כי בכל התדריך כמעט שלא
נאמר ולא כלום על מצלמה. זהו תדריך
רדיופוני ולא תדריך טלוויזיוני. מה יכול
ללמוד ממנו כתב טלוויזיה האם מותר
לו לצלם שוטר מרביץ בהפגנה, או שהוא
צריך לחפש אך ורק את השוטר המגיש
סיוע ועזרה ראשונה? אי ההתייחסות ה-
טוטאלית לבעיות הספציפיות של הטל-
ויזיה בתדריכו של רוגל, והפכת את המס-
ך כולו לבדיחה.

אלי ניסן ורון ביישי הרחיבו את ה-
יריעה בשעת הוויכוח. כאשר ציינו, כי לא
פעם מגיעה אל כתב אינפורמציה חשובה
ומהימנה ביותר, המותרת לפרסום בתנאי
קטן אחד: שהידיעה לא תפורסם בשם
אומרה. תגובת אלמגור היתה מיידית: "ב-
מקרה כזה מוטב שהידיעה לא תשודר".
מי שהיכה את אלמגור ורוגל גם יחד
היה דן שילון. הוא הביא מארכיון הרדיו
ציטוטים משתי כתבות של יומן ההדשות.
כתבה אחת היתה על שיחות אינונהורק
והריגול, מאת כתב קול ישראל בניוירוק
בעבר, שמואל אלמגור והשניה — על
משפט חוטפי ברברקה מאת כתב קול
ישראל בפאריס בעבר, נקדימון רוגל. היו
אלה שתי כתבות מצויינות, אבל גדושות
ומלאות דברי פרשנות.

תדריך

● **סרט השבוע** (יום ד' 9/2, 20.40)
שקרנית — קומדיה רומנטית על שתי
אחיות המשתעשעות עם מחזיריהן בפא-
ריס, כשכל אחת מהן מרבה לשקר יותר
מחברתה. בהשתתפות: מארינה ולאדי ר-
מאשה מריל.

● **קדעים** (יום ה' 10/2, 20.20) בי-
העדר דיווח על תיאסרני ישראל, בגלל
תביעות השחקנים מהנהלותיהם לתשלום
בעד הופעות בקלעים, מסתפק המוסף ה-
תרבותי של הטלוויזיה בשוליים: שימור
הריקוד הכורדי — מפעל של גורית קדמן;
קטעים מערב אופרטות ישנות; קטע מ-
מחזורו של ז'אן פול סארטר בדלתיים
סגורות, המוצג באחד התיאטרונים ה-
קטנים; ביקור בביתו של האמן דני קרוון;
הצצה במופע הפילהרמונית מוסיקה ויוה
עם המנצח לוקאס פוס; ודיווח על הסרט
הרוסי רחב הידיעה מלחמה ושלום. עורך
ומפיק: יעקב בן-הרצל.

● **קונצרטיונה** (יום א' 13/2, 21.10)
מנחה — תקוה מור. משתתפים: עזנה לב,
שלמה ארצי, גדעון גרייף, צמד בנות

מנחה תקוה מור

פנים חדשות — בקונצרטיונה

חמוד ומפתיע: סוזאן ופרן; תמר רוזנפלד,
מלחינה זמרת השרה שירים בעלי מילים
פיקנטיות; להקה חדשה המונה שתי בנות
ושלושה גבראים עם גיטאות — להקת
האחים והאחיות. להקת השליון ותזמורת
הקונצרטיונה. שהיא החלק היותר טוב ש-
בתוכנית. במאימפיק: יוסי צמה.

● **הטלוויזיה על הטלוויזיה** (יום
ג' 15/2, 20.20) במקום דיון באולפן, יופי
דן סרט תיעודי של הבי.בי.סי. על תולדות
הטלוויזיה.

● **בידור חו"ל** (יום ג' 15/2, 21.10)
אהבה נוסח אמריקה.

הפרות רועות בין השקים של מאפייה ברמתי החייל - ובמרחק כמה מטרים אופים לחם

פרות אלה

מסביב מוגרש אשפה ענק. גרוטאות-ברזל ומכונות שיצאו מכלל שימוש. צחנת ובל וריח ריקבון עומרים באוויר. כמה מיכלי-אשפה ענקיים ניצבים פרוצים לכל רוח, עולים על גדותיהם. לתוך הגוף המדכא נכנס לפתע גורם פסטורלי. מיספר פרות מופיעות מאי-שם, ובאדישות בהמית קרבות למי

ובגעייה עמומה של תענוג פותחות הבהמות ב"זלילה רבתי. זהו מעשה של יום-יום במאפיית-אחדות, השור כנת באזור התעשייה של רמת-החייל, ומספקת כ-40% מתיצרות הלחם של איזור תל-אביב. "ההונחה וחוסר-הנקיון — משועים" מספר שי אלכסנדרוני שגילה את הפרות רועות במאפייה וצילמן. הלחם והלהמניות מונחים בארגוני-קרטון בלויים, שאיבדו מזמן את ציבעם המקורי, וכעת הינם שחורים משומן וליכלוך. מתוך מיספר ארגזים בלויים, צונחות כיכרות-לחם לריצפה השחורה. בהעמסה על מכונות-ההור בלה, מרימים אותם הפועלים ומטילים את הכיכרות המלוכלכות למכונות, יחד עם כל השאר. תוך עבודה מזוהרת, מוצאים רבים מהם הזדמנות נאותה ללעוס את הסנדוויץ' הביתי, בעוד ידם השנייה עוסקת בהעמסה.

בתוך המאפייה לבושים העובדים בסרבילים המצופים אף הם בשיכבה הכהה המוכרת. אפילו אבק-הקמח המרחף בחלל המאפייה, אינו מצליח לגבור על צבע הזוהמה.

כשנשאל דובר משרד-הבריאות משה זינגר לדעתו על הפרות במאפייה, השיב, כי ללישכת הבריאות ידוע על קיומם של הפרות בשטח המאפייה. ומה לפרות במאפייה? גם על כך היתה לדובר תשור

נתבעו לדין

בה: בכל אשמה המחלוקת על בעלות המיגרש המשותף הצמוד למאפייה. ובכלל, לדעת לישכת הבריאות בתל-אביב, המגע של הפרות אינו עם הקמח של המאפייה, אלא עם פסולת קמח המיועדת לגידול חזירים.

עדות מופרשת במרחק מנוחך משקי החוסר טחם יוכנו כי כרות-הלחם ניצבים מיכלי-אשפה עולים על גדותיהם. בחזית התמונה, פרש-פרות טרי ליד שקי הקמח.

מאפיית-אחדות פועלת כקואופרטיב. בהנהלתו של אריה פרומרמן. כשהציג כתב העולם הזה את עצמו, ביקש לערוך סיור במאפייה. הודיע פרומרמן: "אתה לא פקח בשבילי. אני לא מוכן לתת לך להיכנס. אולי אם תודיע לי מראש ונקבע תאריך, אז כן."

שוטרים נגד פרות

כדי למנוע מעצמו הפתעות, הועיק המנהל את הגבר-תנים שבפועליו, ציווה עליהם להקיף את המאפייה מכל פתחיה. למנוע בכל צורה את כניסת הכתב והצלם. "תראה" הזהיר את הכתב, "אני לא אחראי למה שהפועלים שלי יעשו לך אם תתקרב למאפייה. האנשים האלה לא אוהבים שמישהו מבחוץ מנסה לפגוע במקור פרנסתם."

לשאלתו של הכתב על פשר ההונחה במאפייה, הודיע המנהל, כי מגקים את המקום יום-יום, "כולנו רק בני-אדם. הפועלים שלי עובדים משתיים בלילה. הם גופלים מהגרליים. אפשר להבין שבתנאים כאלה נופל אפילו הלחם

בעל המאפייה אריה פרומרמן מוקף שרשרת עובדי-מאפייה, שחשמה את הדרך לכתב בסיור במיתקנים המזוהמים.

כלי-האשפה הפתוחים. הן מרחחות בנמצא, תוחכות זרי בובית לחה לתוך הדומן, ונעות הלאה. יש בנמצא דברים טעימים יותר מסתם זבל, הן יודעות היטב: צעדים ספורים מן האשפה, בניין עגום צורה ומוזנה. מעליו שלט: מאפיית-אחדות. הפרות עוברות בחצר מטר

בעוון הפרשה

מהידיים. מה אני יכול לעשות? אני משתדל שלא יעמיסו גם את הלחם שעל הריצפה, אבל אני לא יכול להיות תמיד בכל מקום."

ומה עושות הפרות במאפייה? "אני הגשתי כבר תלונה נגדן למיטרה. אמרו לי שיפעלו נגד זה."

בינתיים נראה כי הרושם אותו מותירים משטרת ישראל ותלונות אריה פרומרמן על הפרות המקומיות, הינו דל להפליא.

נפת. טלפי הבהמות שוקעים בשיכבה של אדמה משומנת שחורה, המצפה את ריצפת-הבטון המקורית של החצר.

לחם מוטל באשפה

עין של הפרות: ערימת שקים בסינת החצר. הן מת קרבות, תוקעות חוטם, בוטשות בשק בטלף מזוהם

במדינה

חינוך

רגע של אושר

100 שנות עצבות

לפני שהתאבד בירייה — והוא בן 18 בלבד — כתב פרסי פטריק פילון את הי מילים הבאות בצוואתו:

"יש רגעים קטנים של אושר בלקיחת סמים. אבל בעד כל רגע כזה, משלמים במאה שנות עצבות. אם מישתו יציע לך סמים, הייה גבר יותר מכפי שהייתי אני, ואמור: לא! הסמים עירפלו את מחשד בותי על האהבה, הרסו את משפחתי, מו- טטו את כל שאיפותי. הם קנו אותי ולא יכולתי יותר להגשים אף מטרה אחת.

"ידידיכם יציעו לכם בתחילה סמים בחינם. רק אחר כך ידרשו תשלום. בשלב הבא ימכרו לכם חומר חריף במחיר גמור. לאחר שתועלו בחכה, יעלה גם המחיר. הם רוצים להרוס אתכם. אל תתנו להם הזדמנות."

התאבדות בגיל 18. המיתקפה הי חלה לפני שבועיים. משרד החינוך תקף

כרזת האזהרה

אמור, לא למוות המתוק

מספר אמנון דנקנר, דובר משרדהחי- נון: "בחזית מיבצע ביעור-החשיש ני- צבים מדענים, רופאים, פסיכולוגים ואני- שימשטרה, אלה יעברו בבתי-הספר הי- תיכונים, ירצו שם לפני הצעירים על- הסכנות הנוראות, נפשיות וגופניות, הי- אורבות למתמכר."

המיבצע ילווה גם בסירטי-הסברה —

משלושה אנפים: חומר פירסומי, חינוך מורים, והרצאות-אורח. המטרה: מלחמת- חורמה במכת ההתמכרות לסמים בקרב בני-העשרה בארץ. במיסגרת הפצתו של חומר פירסומי ב- בתי-ספר תיכונים, ברחבי הארץ, הוצא דף בשם: אמור לא! בו צוטטה צוואתו של פארסי, נרקומן יליד ארצות-הברית.

מהם כאלה המתארים הייהם של מכוריי- T.O.2, והרואין. סרטים היכולים להכלל במיסגרת קולנוע-האימים.

פנייה מתאימה למחיששים. קור- סי הדרכה מיוחדים ינתנו למחנכים, כדי להכשירם לפעולות הסברה במיסגרת שעות-המחנך. משרד החינוך הגיע למס- קנה, כי אין די בהתרחקותיהם של המחנ- כים כנגד ההרגל המסוכן. יש גם להורות למחנכים את הדרך בה יתריעו, כדי שיצליחו בהבאת דבריהם לליבו של הי- נוער.

הדף אמור לא! שפתח את המיבצע, עורך עניין ניכר בקרב התלמידים. רבים נטלו אותו לידם מתוך הנחה כי ישליכוהו מייד עם התרחקם מתחום בית-הספר. מ- שהחלו קוראים, רותקו. אמר ליהוא כץ, שמינסט תל-אביב: "רק הדף הזה ודאי שלא יעזור. הוא מעניין ונותן הרבה חו- מר להירהורי-הרטה, לאלה שכבר מעש- נים חשיש.

"הבעיה היא ההמשך. אם יהיה לדבר גם המשך נכון, יתכן והמיבצע כולו יו- עיל. צריך שכל הרופאים והמדענים ש- יבואו אלינו, יידעו לא רק את החומר היבש והעובדתי, כי אם גם את הדרך להעברת המספרים הסטטיסטיים והעוב- דות הטכניות לשפתם של החברה. אחי- רת, לא יישכנעו."

לכל מקום

לכל מקום אנו מגיעים ובכל עת. בעשרות שנות התחבורה הציבורית העברית ידענו ימים קשים של מאורעות ויריות, של מיקושים ומארכים, שלמנו בדם יקר את מחיר המשך השירות - ולא נרתענו.

גם היום אנו ממשיכים לקיים שירותים בכל אזור מועד לפורענות. אנו מרשתים את החלונות נגד רימונים אך לא עולה כלל על דעתנו להפסיק את השירות.

זתור אנד

נ"ש א' . בתל-אביב, בנוכחות שרים, חברי הכנסת וקציני צה"ל בכירים, כשנה לאחר שחרורו מהכלא המצרי כשהוא קטוע יד, יאיר דורי וחברתו לספסל הלימודים בבית-הספר העממי בארגנטינה, סוזי בוכבינדר. יאיר, שהגיע לארץ כי מתנדב מארגנטינה, שירת בזמן מלחמת ההתשה בתעלה, נפצע בחודש מאי 1970 ונשבה על-ידי מארב מצרי, שוחרר אחרי 11 חודש מהשבי והוחזר לישראל.

נחוג . יום-הולדתו ה-35 של העיר-תל-אביב, שנוצרה ב-1909, שנוצרה בבית-החולים על הר-הצופים, למד מדעי המדינה בבית-הספר הגבוה למשפט וכל-כלה בתל-אביב, היה כתב צבאי של במחנה, כתב מיס-פר ספרים וערך ערבי ראיונות, החל את עבודתו בידי-עות אחרונות כי כתב לענייני תל-אביב ותחבורה, חבר מליאת מועצת העיתונות, מראשי מרד הצעירים באגודת העיתונאים, משמש היום ככתב לחקירות מיוחדות בידיעות אחרונות ועורך תוכניות בגלי-צה"ל ובי-קול-ישראל.

אבנרי

מנהלים רומן . השחקן הנודע אנתוני קווין והצעירה הבלגית פרי-דל דונר, אותה פגש קווין לפני כשנה וחצי וניהל איתה מאז לסירוגין רומן, שהתחדש עתה, למרות איומיה של אשתו, יולנדה, כי תחזור לאיטליה עם שלושת בניה הקטנים.

מצפים לתינוק . כוכב סידרת הטלוויזיה המלא, רוג'ר מור, רעייתו האיטלקיה לואיזה מאטיו-לי, לזוג שני יל-דים — בן ובת — שנולדו בתקופה בה חיו השניים יחד, אך לא היו עדיין נשואים רישומים.

מאטיולי

נפטרה . בתל-אביב, הסופר והמסאי שלמה גרוזדנסקי (68), עולה מאר-צות-הברית, שהתפרסם בתקופת פרשת בון, בעת שתקף בחריפות בלתי רגילה בדבר את פולחן האישיות של דוד בן-גוריון, יליד ליטא, הגיע ב-1916 לארצות-הברית, שם שימש כעורך העיתון האידי-שאי של פועלי ציון, עלה לארץ ב-1951 והיה עורך עיתון הדור. בסוף שנות ה-50 הצטרף כחבר למערכת דבר.

נפטרה . בתל-אביב, בגיל 72, הפיר-סומאי אלכסנדר מלניק. יליד גרמניה, עלה לארץ ב-1934 והקים ב-1935 את פירסום מלניק.

נפטרה . בירושלים, בגיל 85, מי שהיה יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, מעור-ריו הבכירים של חיים ויצמן, חבר הכנסת השלישית ומועמד ליו"ר הכנסת שנצח על-ידי קואליצית-ינר — ברל לוקר.

נפטרה . במוסד של מלבן בבני-ברק, בגיל 85, העסקן הציוני מארק (מרדכי) יריב-לוב. יליד פולין, חי שנים רבות בצרפת, בה כיהן כנציג הסוכנות היהודית. כשרצה המהפכה ברוסיה, יצא למוסקבה כעיתונאי כדי לראיין את לנין, נעצר שם והוגלה לסיביר, נימלט וחזר לפריז, בה נבחר ליו"ר ההסתדרות הציו-נית בצרפת.

נפטרה . בחיפה, בגיל 88, היהודי הראשון שהתיישב ובנה בית על הכרמל לאחר מלחמת העולם הראשונה, אברהם אהרון ספקטור, שהיה בתקופת המנדט מוכתר הכרמל. יליד ירושלים, התיישב ב-1906 בחיפה, עבר ב-1919 לגור על הכר-מל, ייסד את רשת הספקת המים המסור-דרת הראשונה לכרמל והפך את הספקת המים לאגודה הדדית, אותה ניהל עד ל-מסירתה לרשות עיריית חיפה ב-1959.

יפהפיות אלה שונות אשה מרעותה בפרטים טכניים רבים: בהיקף החזה, באורך הרגליים, ובסוג היופי והתקופה שכל אחת מייצגת. ועם כל זאת, יש ביי-ניהן גורם אחד משותף מאוד: כולן כאחת הן ההיפך הגמור מן הצברית המצוייה.

ריטה היינורט
שחקנית הקולנוע
ואלופת הגירושין, שהסעירה באהבות המטאדורים שלה את גברי שנות ה-40.

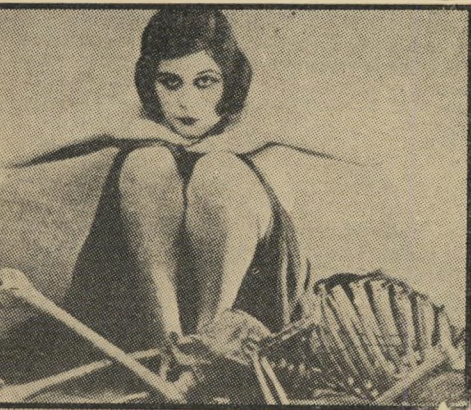
עתה קם בארץ גבר, שלקח צברית מצויה — פחות או יותר — ועשה ממנה — לא אלילה אחת, כי אם שבע. התוצאה: יפהפיות העבר קמו לתחייה. המודלים הם שנת ייצור 1972!

מארלן דיטריך

הסתבאת בעלת הרגליים היפות בעולם — בתקופה בה לא היתה עדיין סבתא. השנים לא הורידו מאומה מיפירגליה וגזרתה, והיא נותרה דוגמה ליופי קלאסי לאורך השנים.

מהי שנת הייצור של חתיכות אלה?

שבע

מדה בארה
כוכבת שנות ה-20, שסערה במיניוטה כמעט כמו ה-שנים עצמן. בארה היתה מחלוצות העירום הקולנועי.

פנים

לאשה

סילבנה מנגנו
הכוכבת האיטלקיה הבלתי נשכחת (ה"אורז המר") שידעה להציג, מלבד חזה משובח שהסעיר את דמם של מיליונים, גם מישחק טוב לא פחות.

במאי ושתי דוגמניות צמרת הוכיחו כי אלילות העבר אינן מתות לעולם

הבמאי צדוק צרפתי בים את חווה אלברשטיין ב"תוכנית יחיד ועלה מאז על דרך המלך של עיצוב דמויות נשיות.

רוא לוקח אשה סתם. כל אשה. אפילו לו אותך. מתעמק קצת בתווי-פנים, ומעצב ממך דמויות איך-ספור. תרצי, והוא עושה מהפנים עימם נולדת פרצוף מרלין מונרו מדויק. אם הינך מעדיפה את גארבורה-אלוהית, או את ב.ב. הגשמית יותר — גם אותן הוא יעצב לך.

הוא — זהו צדוק צרפתי.

בעל

אלף

הפרצופות

עד לפני זמן קצר, נדד צרפתי מתפקיד בינוני אחד למישגו בתיאטרון הקאמרי. את המיפנה הגדול הביאה לו חווה אלברשטיין. הוא נטל את חוה'לה, הילדה הטובה עם הגיטרה, וביים אותה בתוכנית יחיד, כשהוא הופכה כבשרביט-קסמים ל"התגלמות הנשיות. לפאס-פאטאל של ממש. מאז אותה תוכנית, יודעים כולם כי חוה'לה יודעת הרבה יותר מסתם לשיר, וכי צדוק צרפתי אחראי לכך אישית.

הוכחה נוספת לכישרונו מציג צרפתי

כי אין היא מתחרה פחות-סיכויים לסבתא האגדית, בעלת הרגליים היפות בעולם. במיסגרת תפקיד-דיטריך חיקתה הדוגמנית את קולה הצרודי-במיוחד של מארלן דיטריך בשירה.

בימים אלה. בתוכנית טלוויזיה בשם ה"אידיאל, הקדחת, האשה וכל השאר וכל השאר, הנמצאת עתה בהכנה, הוא יוצר מהדוגמנית קארין דונסקי סידרת נשים בנות אלמוות.

הרעיון המנחה הינו סרט בו ישולבו שני טיפוסים נשים: האשה-העבריייה של ה"מאה הנוכחית, אל מול אלילות התקופה. את תפקיד האשה-העבריייה תשחק מרים גביריאלי, בעוד קארין מופיעה בדמות ה"אלילה שבכל תקופה.

לצידה של מרים מופיע עודד קוטלר, האמור להיות המאהב-התורן של כל דמות אישה-עבריייה לתקופותיה. להדגמה: כאשר תופיע קארין בדמות ריטה הייזר, אל-לת שנות ה"40, תשחק מרים גביריאלי את תפקיד אשת הקוקר-והסאראפאן, כש"היא מתעלסת עם עודד קצרה-מכנסיים בגורן הנצחית.

ולנטינו

והחלוצות

רתוכנית, שהכנתה תושלם בעוד שבו עייס, תארך 40 דקות. את התסריט כתבה אורנה ספקטור, בעלת התסריט לחדווה ושלומיק. האיפור והתיסרוקות הם מעשה ידיו של סמי בן-גד, והצדדים ה"טכניים נתונים בידי של ציון חן. בסרט הטלוויזיה ישולבו קטעי-סרטים נוספים בסיגנון השייך, בו כיכב רודולף ולנטינו.

בעיית תילבושות מסובכת פתרה אורנה ספקטור, בהביאה ארגז שלם של אביזרים לבוש מתחילת המאה. אורנה ניתקלה ב"מלבושים באקראי, כשהיפשה כתבידי ישר"נים בעליית-הגג של סבתה. בעלייה נתגלה אוצרי-בלום של מלמלה, קטיפה ודנטלים.

מארלן דיטריך קארין הדוגמנית בתפקיד ה"סבתא שלא מתבלה לעולם.

בחושפה את פארי-רגליה עד לשוקיים ועד בכלל, מוכיחה קארין

ריטה הייזר בביצועה של קארין. לצורך גילום תפקיד הפאס-פאטאל נזקקה קארין, ל...רגביים, בעזרתם התפיה לה הבמאי חזה.

טדה בארה קארין דונסקי היפהפיה בתנוחה אומינית לשחקנית מתחילת המאה. פניה הפלסטיים של קארין לבשו ופשו צורה בקלות מדהימה.

רוזמארי קלוי
קארין דונסקי כורעת בתפקיד הזמרת האמריקנית, ששירה, "היכן תהא נקודת החן של התינוק?" מושמע במצעדים.

סילבנה מנגנו
ניסיון משעשע של מרים גב' ריאל ללמוד באחת הפוזות הידועות בקולנוע, מתוך הסרט, "האורז המר" בליכוב מנגנו.

ה-60, בריז'ט בארדו ונגסי סינאטרה. ל-70, נבחרה היפית אלמונית. "אין שום דבר שייצג יותר טוב את עירבוביית טיפוס הנשים כיום." קובע צדוק.

במהלך הכנות הסרט אירעו מיספר אפיזודות משעשעות. כשגילמה קארין דונסקי את תפקיד ריטה הייז, נאלץ הצוות הסכני להתגבר על הפער המשווע שבין חזה האינפלציוני של הדוגמנית הישראליה לבין חמוקיה של השחקנית הנור-

הקוקו והסאראפא
מרים גבריאלי בפוזת חלוצית עם כמה דוגמנים. מאהבה הטלוויזיוני של מרים, מנהל התיאטרון החיפאי השחקן עודד קוטלר, הגיע להסרטת סצנות התעלסות מעורטלת עם שפעת. כשחזר למיטה לאחר ההתעלסות הפכה השפעת להונג-קונגית.

הוא מספר, "היה איפור השפתיים רך ורעידות. בשנות ה-20 רווחה אופנת שפתי-לב. שפתיים קטנות מאוד. אדומות מאוד בצורת לב. שנות ה-40 הביאו לאופנה את השפתיים הלוהטות. הדגש הושם על שפתיים רחבות וצבועות ביד נדיבה. שנות החמישים הביאו משבר קטן על השפתיים. מרכז הכובד ירד מטה, אל השדיים והישבן. אלה היו השנים הוולגריזם ביוז, תר. הכל בולט, הכל צבוע, מלא וגדוש.

מפאר יצירות שנות ה-20 העליונות. כל אחת משתי השחקניות בסרט מגלמת שבע דמויות שונות, אשר במהלכן תופי ליפן השתיים, מלבד תילבושות לאין ספור, גם 20 פאות.

מסביר צדוק צרפתי את בחירתו בקארין דונסקי דווקא, לתפקיד אליזבת הקולנוע: "פניה פלסטיות להפליא." במהלך תפידה, תגלם קארין גם את מארלן דיט-ריך, בקטע מתוך הסרט המלאך הכחול, בו היא מחקה בשירה את קולה הצרוד של הסבתא בעלת רגליהוזהב.

"לקראת שנות ה-60 הולכות השפתיים ומחוויות, והאיפור כולו הופך יותר ויותר טבעי. מי שהביא את השינוי הזה היה סילבנה מנגנו, בסרט האורז המר."

שבע הדמויות האלמותיות, המיצגות ברסס הטלוויזיה את התקופות השונות הן: שנות ה-20, סדה בארה. שנות ה-30, מארלן דיטריך. שנות ה-40, ריטה הייז וורת. שנות ה-50, רוזמארי קלוי. שנות

גרביים

במקום שדיים

הדגש באיפור הושם לדברי צדוק צר-פתי על השפתיים. "בתחילת המאה."

נאנסי סינאטרה

עוטה סכס וסדין, עומדת קארין דונסקי בתפקיד הזמרת-שחקנית-בת הנודעת.

העלייה השנייה

מרים גבריאלי כאשה מן העלייה השנייה. המבט החולם והשיער ההולם שינו את דמותה הטבעית מקצה לקצה.

דעת. פתרון נמצא בגרביים. חזייתה של קארין הותפחה בכמה זוגות של גרביים צבעוניות.

תקרית משעשעת אחרת: עודד קוטלר נאלץ לצאת ממיטת השפעת שלו, לבוא להסרטת קטע התעלסות בגורן עם מרים גבריאלי. עודד המצונן, שהתפקיד הייבו להופיע במכנסי חאקי קצרים, חזר למיטתו לא עם סתם שפעת, אלא עם שפעת הונג-קונג.

גרייס קלי

קארין כנסיכת מונקו. התלתל והעיניים המודגשות, מסימני התקופה.

העולם הזה

ימי הביניים חוזרים לנתניה

מכשפות השכונה הכריזו

על תינוקת זו כעל

בת שטן וזממו

לקבור

אותה

חיים

